

STATKRAFT SF
ÅRSRAPPORT

2008

TYSSO II ER ET AV KRAFTVERKENE SOM INNGÅR I
TYSSEFALDENE I SØRFJORDEN I HORDALAND. DET HAR
VÆRT DREVET KRAFTPRODUKSJON I TYSSEDAL SIDEN
1908, NOE SOM HAR DANNET GRUNNLAGET FOR UTVIKLING
AV INDUSTRISAMFUNNENE INNERST I SØRFJORDEN.

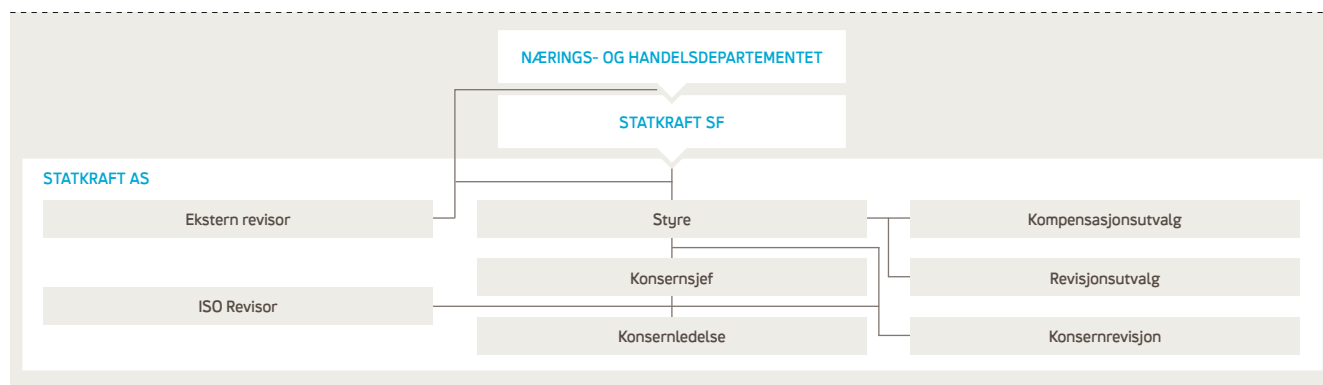
GJENGITT MED TILLATELSE FRA GOOGLE MAPS

Virksomheten i Statkraft SF

Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

Statkraft SFs formål er å eie alle aksjene i og gi lån til Statkraft AS. I tillegg har Statkraft SF enkelte eiendeler som av formelle årsaker ikke kan eies av Statkraft AS. Dette gjelder kraftverk som er hjemfalt og utleid eller som ved hjemfall vil tilfalle Statkraft, samt enkelte utenlandsengasjementer (Asian Power Invest AB og Nordic Hydropower AB).

Konsernregnskapet til Statkraft SF vil, med unntak av de tilbakeholdte eiendelene og enkelte poster på passivasiden, være identisk med konsernregnskapet for underkonsernet Statkraft AS. For øvrig vises det til årsrapporten for Statkraft AS.

Styrets årsberetning

2008 ble et ekstraordinært år for Statkraft. Avtalen med E.ON AG om bytte av Statkrafts aksjer i E.ON Sverige AB mot aktiva og aksjer i E.ON AG ble gjennomført ved utgangen av året og gjør Statkraft til Europas største produsent av fornybar energi. Industrikraftavtalene med Boliden Odda befester Statkrafts rolle som den største og viktigste kraftleverandøren til den kraftkrevende industrien i Norge. Avtalen om økt eierandel i SN Power underbygger Statkrafts ambisjoner om å utvikle rollen som global nisjeaktør innenfor vannkraft og annen fornybar energi. I tillegg til en betydelig bokført gevinst fra byttehandelen med E.ON AG, hadde Statkraft et sterkt resultat fra underliggende drift. Det gode resultatet skyldes høyere kraftpriser, økt produksjon, effektiv drift og gode resultater fra sikringsaktivitetene. Ikke minst skyldes de gode resultatene en betydelig innsats fra de ansatte.

VIKTIGE HENDELSER

Statkraft og E.ON AG gjennomførte 31. desember 2008 en byttehandel som innebar at E.ON AG overtok Statkrafts aksjepost på 44,6 % i E.ON Sverige AB samt et vannkraftverk i Sverige i bytte mot 40 vannkraftverk og fem fjernvarmeanlegg i Sverige, to gasskraftverk og 11 vannkraftverk i Tyskland, tre vannkraftverk i Storbritannia, samt en gasslagerkontrakt og en kraftleveringsavtale. I tillegg fikk Statkraft 4,17 % av aksjene i E.ON AG. Transaksjonen hadde en total verdi på om lag 44 milliarder kroner, og ga Statkraft en bokført gevinst på 25 591 millioner kroner i fjerde kvartal. Transaksjonen hadde begrenset likviditetsmessig effekt.

Statkraft og Norfund ble i november enige om en ny eierstruktur for SN Power. Statkraft økte dermed eierandelen til 60 % med virkning fra 13. januar 2009. I tillegg ble aksjonærvartalen reforhandlet og Statkraft fikk en opsjon på å kjøpe seg opp til 67 % til markedspris senest i 2015. Norfund fikk en opsjon på å selge seg helt eller delvis ut i samme periode. Samtidig ble det etablert et eget selskap for satsing i Afrika og Mellom-Amerika, hvor Norfund går inn som direkte eier sammen med SN Power.

Statkraft og Agder Energi inngikk i august en avtale om å etablere selskapet Statkraft Agder Energi Vind DA. Selskapsetableringen innebærer at Statkraft og Agder Energi går

sammen om en felles satsing på landbasert vindkraft i Norge.

Statkraft og Boliden Odda inngikk i oktober to langsiktige, kommersielle industrikraftavtaler for perioden 2009 til 2030. Leveransen på om lag 20 TWh er den største industrikraftavtalen Statkraft har inngått siden 1998. Som et ledd i avtalen vil Statkraft overta aksjene til Boliden Odda i AS Tyssefaldene og Statkrafts eierandel vil øke til 60,17 %. Avtalen trer i kraft så snart blant annet skattemessige forhold blir avklart.

Leirfossene kraftverk i Trondheim åpnet ble åpnet i oktober. Det nye vannkraftverket erstatter to gamle kraftverk og øker den årlige produksjonen fra 150 GWh til 193 GWh.

Gasskraftverket i Knapsack i Tyskland med en installert effekt på 800 MW ble satt i kommersiell drift 16. januar 2008.

Statkraft og partneren Catamount Energy Corp. besluttet i mars 2008 å bygge ut vindparken Blaengwen i Wales. Parken vil få en installert effekt på 23 MW. Byggearbeidene startet høsten 2008 og forventes ferdigstilt tidlig i 2010. Statkraft overtok Catamounts eierandel i mars 2009 og ble dermed ene-eier av prosjektet.

Statkraft fikk i juni sammen med en av sine øvrige partnere i Storbritannia konsesjon til

å oppføre 20 vindmøller ved Oban på Skottlands vestkyst. Vindparken Carraig Gheal vil få en installert effekt på mellom 46 og 60 MW.

Statkraft og det østerrikske energikonsernet EVN signerte i desember en konsesjonsavtale for vannkraftutbygging i Albania. Gjennom et felleseid selskap planlegges det å bygge tre kraftverk med en samlet installert effekt på 340 MW, og en forventet årlig produksjon på 1 TWh. Prosjektet ventes gjennomført innen 2016.

For å kunne gjennomføre Statkrafts strategi om fortsatt lønnsom vekst innen miljøvennlig og fleksibel kraftproduksjon fremmet Statkrafts styre i februar 2009 forslag overfor staten som eier om å styrke egenkapitalen med 8 milliarder kroner samt å justere utbyttepolitikken til å ligge mellom 50 og 75 %.

ØKONOMISKE RESULTATER¹

For å sikre en bedre forståelse av Statkrafts underliggende drift er urealiserte verdiendringer og vesentlige engangsposter i konsernet og tilknyttede selskaper holdt utenfor i den finansielle gjennomgangen for konsernet og segmentene. Mer informasjon om disse postene finnes i avsnittet "Poster holdt utenfor underliggende resultat".

Årsresultat I 2008 ble resultatet 11 857 millioner kroner før skatt (9349 millioner kroner) og 8365 millioner kroner etter skatt

¹ Tall i parentes viser sammenlignbare tall for 2007.

(7169 millioner kroner). Resultatforbedringen skyldes i hovedsak høyere kraftpriser og produksjon, men dette ble til en viss grad motvirket av betydelig høyere finanskostnader, lavere bidrag fra tilknyttede selskaper og høyere skattekostnad.

Avkastning Målt ved ROACE – driftsresultatet i forhold til gjennomsnittlig sysselsatt kapital – viser konsernet en avkastning på 26,4 % i 2008 (17,8 %). Økningen på 8,6 %-poeng skyldes primært høyere driftsresultat som følge av høyere kraftpriser og produksjon.

Avkastningen på egenkapitalen var 17,3 % etter skatt (15,8 %), og total kapitalavkastningen etter skatt var 10,0 % (8,6 %).

Driftsinntekter Gjennomsnittlig systempris i det nordiske markedet var høyere i 2008 enn i 2007, og økte med 16,8 EUR/MWh til 44,7 EUR/MWh. Det er 3,8 EUR/MWh lavere enn rekordprisene i 2006. Nedbøren var over normalen i Norge i 2008 og forbruket høyt til tross for relativt varmt vær. Gjennomsnittlig månedspris var i 2008 høyere enn året før i alle årets måneder med unntak av desember. Gjennomsnittlig spotpris i Tyskland var også betydelig høyere i 2008 enn i 2007, og økte med 27,8 EUR/MWh til 65,8 EUR/MWh. Med unntak av november var prisen høyere enn året før i alle måneder i 2008.

Konsernet hadde brutto driftsinntekter på 25 465 millioner kroner i 2008 (17 950 millioner kroner). Økningen på 42 % skyldes høyere priser og at produksjonen økte fra 44,9 TWh i 2007 til 53,4 TWh i 2008. Av produksjonsøkningen på 8,5 TWh bidro gasskraft i Tyskland med 4,1 TWh, mens den resterende økningen primært er knyttet til vannkraft i Norge. Høyere priser og produksjon medførte at netto fysisk spotsalg økte med 7199 millioner kroner, tilsvarende 132 %. Høye priser påvirket også inntektene fra sluttbrukervirksomheten som økte med 27 % til 4305 millioner kroner. Inntektene fra sikringsaktivitetene var noe lavere enn de historisk gode resultatene fra 2007, og bidro med 1221 millioner kroner i 2008.

Kraftsalg til industrien på politisk bestemte kontrakter utgjorde 8,3 TWh, som gir en estimert mindreverdi på 1438 millioner kroner i forhold til salg av kraftvolumet til spotpris.

Andre driftsinntekter utgjorde 1260 millioner kroner i 2008 (1406 millioner kroner). Nedgangen skyldes at det i 2007 ble inntektsført forsikringsoppgjør for Svartisen og dagbøter relatert til forsinket ferdigstilling av gasskraftverkene.

Energikjøp utgjorde 4416 millioner kroner i 2008 (2680 millioner kroner). Økningen skyldes primært kjøp av gass til gasskraftverkene.

Kostnadene til overføring av kraft var 1337 millioner kroner (948 millioner kroner). Økningen skyldes at de variable delene av overføringstariffen økte som følge av høyere overføringsvolum og priser.

Netto driftsinntekter utgjorde 19 712 millioner kroner (14 322 millioner kroner).

Driftskostnader Driftskostnadene var 7229 millioner kroner i 2008 (6182 millioner kroner), en økning på 17 % fra 2007.

Lønnskostnadene økte med 250 millioner kroner til 1854 millioner kroner. Økningen er primært knyttet til økt aktivitet, ordinær lønnsutvikling samt økte avsetninger for pensjonsforpliktelse.

Økningen i avskrivningene på 257 millioner kroner er hovedsakelig knyttet til gasskraftverket i Knapsack. Totale avskrivninger i 2008 var 1913 millioner kroner.

Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter økte med 96 millioner kroner hovedsakelig som følge av økt beregningsgrunnlag for eiendomsskatt i Norge og Sverige. Totalt utgjorde eiendomsskatt og konsesjonsavgifter 1130 millioner kroner.

Andre driftskostnader utgjorde 2640 millioner kroner. Økningen på 752 millioner kroner er primært knyttet til gasskraftverkene som bidrar med 350 millioner kroner. Resterende økning er knyttet til øvrig ny virksomhet, prosjektutvikling samt generell økt aktivitet.

Driftsresultat Driftsresultatet var 12 176 millioner kroner (8140 millioner kroner), en forbedring på 50 % fra 2007.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper Resultatandelene fra konsernets tilknyttede selskaper var 2190 millioner kroner i 2008 (2682 millioner kroner), en nedgang på 18 %.

284 millioner kroner av nedgangen relaterer seg til E.ON Sverige og har sammenheng med bytteavtalen med E.ON AG. I perioden fra styret i Statkraft vedtok å gå videre med bytteavtalen, 18. juni 2008, til gjennomføringstidspunktet, 31. desember 2008, ble ikke resultatandeler fra E.ON Sverige resultatført. Ikke resultatført andel inngår som en del av gevinsten som ble resultatført ved gjennomføringen av salget 31. desember 2008.

Resultatene i Telenor Cinclus har vært svakere enn forventet og Skagerak Energi har innarbeidet en resultatandel med et underskudd på 239 millioner kroner for 2008. Som følge av denne svært negative utviklingen pågår et omfattende arbeid med å restrukturere selskapet sammen med majoritetseier Telenor. Styret understreker at det har vist seg utfordrende å engasjere seg i virksomhet som ligger i utkanten av konsernets kjernevirksomhet.

Finansposter Netto finansposter utgjorde -2510 millioner kroner i 2008 (-1472 millioner kroner).

Finanskostnadene økte med 1419 millioner kroner i 2008 sammenlignet året før. I hovedsak skyldes dette realisert netto tap på tidligere inngåtte valutakontrakter i kombinasjon med økte rentekostnader på gjelden som følge av både høyere markedsrenter og økt gjennomsnittlig gjeld.

Finansinntektene økte med 411 millioner kroner i forhold til 2007. Gjennomsnittlig likviditet var lavere i 2008, mens økte markedsrenter medførte økt avkastning på porteføljen.

Konsernet har tre låneporteføljer i henholdsvis norske kroner, svenske kroner og euro. Porteføljene har både flytende og fast rente med en andel på 78 % i flytende rente. I 2008 var gjennomsnittlig løpende rente 6,6 % på lån i norske kroner, 4,9 % på lån i svenske kroner og 5,3 % på lån i euro.

Statkraft hadde i 2008 flere regnskapsmessige valuta- og rentesikringsforhold som reduserte volatiliteten i resultatregnskapet. Investeringen i E.ON Sverige var valutasisikret mot endringer i svenske kroner, eurolån var verdisisikret mot endringer i markedsrentene og en større kontrakt i euro var sikret mot

endringer i valutakursen (kontantstrømsikring).

Kapitaltilgangen er redusert som følge av den finansielle krisen og det er begrenset tilgang på likviditet både i verdipapirmarkedet og gjennom lån fra banker. Statkraft har gjennom krisen hatt god tilgang på kapital gjennom sertifikatmarkedet, men opplever stor usikkerhet i markedet. Gjennom det siste året har Statkraft økt sine trekkfasiliteter med 3 milliarder kroner og har nå til sammen 8,45 milliarder kroner i trekkfasiliteter som ikke har vært brukt.

Statkraft har inngått avtaler med sine finansielle motparter om avregning av verdimessige endringer i rente- og valutakurser slik at motpartsrisiko som følge av derivatkontrakter er begrenset til en ukes verdiendring.

Statkraft plasserer tidvis større beløp i banker, spesielt i forkant av store utbetalinger. Motpartene følges opp kontinuerlig for å redusere risiko for tap.

Poster holdt utenfor underliggende resultat Totalt utgjorde urealiserte verdiendringer og vesentlige engangsposter etter skatt 25 165 millioner kroner i 2008 (-398 millioner kroner).

Urealiserte verdiendringer energikontrakter var 4283 millioner kroner i 2008 (-739 millioner kroner). Konsernets kontrakter er blant annet indeksert mot ulike råvarer, valutaer og indekser og ved utgangen av året var det særskilt stigende dollarkurs som påvirker de urealiserte verdiendringene for kontraktene.

Urealiserte verdiendringer for tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet utgjorde totalt -753 millioner kroner i 2008 (279 millioner kroner).

Urealiserte verdiendringer valuta og rente utgjorde -3102 millioner kroner i 2008 (227 millioner kroner). Verdiendringene skyldes både urealiserte valutaeffekter på gjeld i svenske kroner og euro og valutaeffekter på interne lån, samt urealiserte effekter på valutasikring av fremtidige eurokontantstrømmer. Dette er et resultat av at den norske kronen har svekket seg mot den svenske kronen og euro med henholdsvis 6,4 % og 22,5 % i 2008. Endring i verdien på rentederivater bidro imidlertid positivt.

Engangsposter som det er korrigeret for i beregningen av underliggende resultat beløper seg til 25 433 millioner kroner i 2008 (-309 millioner kroner). Hele beløpet i 2007 og -68 millioner kroner i 2008 er relatert til utbedringskostnader i E.ON Sverige i forbindelse med storm i henholdsvis januar 2007 og januar/februar 2008.

I 2005 ble det foretatt nedskrivninger av vindparkene på Smøla og Hitra. Disse ble reversert i fjerde kvartal 2008, og engangsposten beløper seg til 307 millioner kroner. Reverseringen av nedskrivningen skyldes oppdaterte prisforutsetninger, et bredere erfaringsgrunnlag for å estimere produksjonen, samt at levetiden for vindparkene er noe forlenget.

Som følge av en betydelig reduksjon i tildelte CO₂-kvoter for perioden 2008-2012 for gasskraftverket på Kårstø, ble investeringen i Naturkraft nedskrevet med 397 millioner kroner i fjerde kvartal 2008.

I forbindelse med byteavtalen med E.ON AG bokførte Statkraft en gevinst på 25 591 millioner kroner i fjerde kvartal 2008 som er holdt utenfor underliggende resultat.

Skatt Skattekostnad av underliggende resultat utgjorde 3492 millioner kroner (2180 millioner kroner), tilsvarende en effektiv skattesats på 29,5 % (23,3 %). Effekten av urealiserte verdiendringer og engangsposter på skattekostnaden var 696 millioner kroner i 2008 (-144 millioner kroner).

Regnskapsmessig skattekostnad utgjorde 4186 millioner kroner i 2008 (2037 millioner kroner).

I 2008 utgjorde grunnrenteskatten 1883 millioner kroner (758 millioner kroner), tilsvarende 45,0 % av konsernets totale skattekostnad (37,2 %). Økningen i grunnrenteskattens andel av konsernets totale skattekostnad var et resultat av høyere produksjon og områdepriser.

Skattekostnaden for 2007 var påvirket av endringer i regelverket for grunnrentebeskatning. For 2007 ga endringene en positiv nettoeffekt i form av redusert regnskapsmessig skattekostnad på 525 millioner kroner, noe som hovedsakelig skyldes at flere kraftverk enn tidligere kom i skatteposisjon. Kombinert med en økt skattesats ga dette en høyere

negativ fremførbar grunnrenteinntekt og dermed en økning i regnskapsført utsatt skattefordel.

Kontantstrøm og kapitalforhold Den operasjonelle virksomheten ga en kontantstrøm på 8571 millioner kroner i 2008 (4396 millioner kroner). Endringer i kortsiktig og langsiktig kapitalbinding ga en negativ likviditetseffekt på 1432 millioner kroner (327 millioner kroner), mens utbytte fra tilknyttede selskaper beløper seg til 2607 millioner kroner (1448 millioner kroner). Netto kontantstrøm fra virksomheten ble dermed 9746 millioner kroner (6171 millioner kroner).

Investeringene beløper seg til 3046 millioner kroner (4002 millioner kroner), og knytter seg primært til vedlikehold, kapasitetsøkning og investeringer i andre foretak. De største postene er kapitalinnskudd i SN Power og Energy Future Invest AS på henholdsvis 200 millioner kroner og 137 millioner kroner, samt investeringer i Leirfossene kraftverk på 105 millioner kroner og kjøp av aksjer i vind-selskapet Arise AB for 73 millioner kroner.

Opptak av ny gjeld var 6525 millioner kroner, hvorav 5570 millioner kroner i sertifikatlån, mens nedbetaling av gjeld utgjorde 7551 millioner kroner. I tillegg ble det utbetalt utbytte og konsernbidrag på 6757 millioner kroner.

Netto likviditetsendring i 2008 var negativ med 1083 millioner kroner, og konsernets likviditetsbeholdning var 2290 millioner kroner ved utgangen av perioden mot 3344 millioner kroner ved inngangen til året.

Rentebærende gjeld utgjorde 43 541 millioner kroner ved utgangen av 2008, mot 40 034 millioner kroner ved utgangen av året før. Nettoøkningen skyldes en kraftig svekkelse av den norske kronen mot slutten av 2008. Rentebærende gjeldsgrad var 38,3 % mot 49,0 % ved utgangen av 2007. Nedgangen på 10,7 %-poeng skyldes at den regnskapsmessige egenkapitalen økte som en følge av at den betydelige verdøkningen på Statkrafts aksjer i E.ON Sverige ble realisert i forbindelse med byttehandelen med E.ON AG. Andelen gjeld i euro økte i 2008, mens andelen gjeld i svenske kroner ble redusert tilsvarende. Dette ble gjort for å tilpasse gjelden til økte euroinvesteringer i forbindelse med byteavtalen med E.ON AG. Et overordnet mål for finansiering av

Statkraft er å etablere og vedlikeholde finansiell fleksibilitet, og sikre en jevn fordeling av forfall på gjelden. Låneforfallene har nå en balansert profil. Forfallene i de kommende årene er imidlertid betydelige.

Omløpsmidler, utenom likviditetsbeholdning, var 25 506 millioner kroner og kortsiktig rentefri gjeld var 19 732 millioner kroner ved utgangen av 2008. Herav utgjør derivater henholdsvis 12 806 millioner kroner og 11 299 millioner kroner, mot henholdsvis 8326 millioner kroner og 12 454 millioner kroner ved utgangen av 2007.

Ved utgangen av 2008 hadde Statkraft en egenkapital på 70 221 millioner kroner (41 650 millioner kroner). Dette tilsvarer 48,3 % av totalkapitalen. Økningen på 10,6 %-poeng fra inngangen av året skyldes økning i egenkapitalen som følge av byttehandelen med E.ON AG.

Fortsatt drift I samsvar med regnskapslovens krav bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

STATKRAFTS VIRKSOMHET

Statkraftkonsernet var i 2007 Europas 14. største kraftprodusent, men den største produsenten av fornybar energi i Europa. Konsernet produserer og utvikler vannkraft, vindkraft, gasskraft og fjernvarme, og er en betydelig aktør på de europeiske energibørsene med spisskompetanse innen fysisk og finansiell krafthandel. Statkraft har også en betydelig satsing på innovasjon og utvikling av solkraft, marin energi, saltkraft og andre nye, miljøvennlige energiløsninger. Konsernet leverer strøm og varme til om lag 600 000 kunder og har cirka 270 000 nettkunder, og er den største leverandøren av kraft til norsk prosessindustri. Utenfor Europa er Statkraft engasjert i kraftproduksjon og utvikling av ny produksjon gjennom datterselskapet SN Power. Konsernet har også eierandeler i andre energiselskaper både i Norge og Norden, samt en eierpost på 4,17 % i det tyske energiselskapet E.ON AG.

For å sikre en god struktur for fortsatt vekst og lønnsomhet reorganiserte Statkraft konsernets operative struktur med virkning fra 1. juli 2008. I forbindelse med implementeringen av den nye styringsstrukturen har Statkraft valgt å implementere IFRS 8 tidligere enn 1. januar 2009 som er påkrevd.

IFRS 8 grupperer segmentene i tråd med hvordan virksomheten er organisert for interne styringsformål, og utgangspunktet er at den informasjonen som ledelsen benytter til å ta beslutninger internt også skal reflekteres i segmentrapporteringen. Den nye organisasjonsformen ble valgt for å møte de store endringene som følger av økt vekst og internasjonalisering. Hensikten er å få en mer fleksibel og dynamisk organisasjon der nye prioriteringer og vekstområder kan løftes opp og bli synliggjort som egne forretningsenheter med tydelige resultatansvar. Samtidig legges grunnlaget for en god ledelses- og styringsstruktur.

Statkrafts virksomhet er nå organisert i seks segmenter – Produksjon og marked, Vindkraft, Nye vekstmarkeder, Skagerak Energi, Kunder og Industrielt eierskap. I tillegg kommer Annet, som inkluderer Sørøst-Europa vannkraft, Solkraft, Småskala vannkraft, Innovasjon og vekst, samt investeringen i E.ON Sverige AB, konsernfunksjoner og elimineringer. Aksjeposten i E.ON Sverige ble solgt til E.ON AG 31. desember 2008. Fra 31. desember 2008 inngår aksjeposten på 4,17 % i E.ON AG i Annet.

Produksjon og marked er det største segmentet og består av drift og vedlikehold av vannkraftanlegg i Norden, gasskraftverk i Europa og fysisk og finansiell handel i Europa. Disse forretningsenheterne er organisert i ett segment på grunn av den tette integrasjonen mellom drift, vedlikehold og energidisponering. Satsningen innenfor utvikling, bygging og eieroppfølging av vindkraft, samt utvikling av nye vekstmarkeder i områder utenfor Europa, vil følges opp særskilt av ledelsen og rapporteres og vises som egne segmenter i henholdsvis Vind og Nye vekstområder. Virksomheten i Skagerak Energi følges opp som en samlet aktivitet av ledelsen og rapporteres som et eget segment. I segmentet Kunder inngår nett-, fjernvarme- og kraftsalgsvirksomhet som er eid av Trondheim Energi, mens Industrielt eierskap omfatter eierandelene i BKK. Agder Energi og Fjordkraft.

Strategi og visjon

Visjon Statkraft oppdaterte i 2008 sin visjon:

Som ledende i Europa innen fornybar energi, vil vi møte verdens behov for renere energi.

Selskapet vil gjennom sin kompetanse og erfaring bidra til å møte verdens klima- og energitutfordringer.

Strategi I 2008 utarbeidet Statkraft en ny strategi for årene frem til 2015. Strategien legger opp til fortsatt lønnsom vekst både nasjonalt og internasjonalt innen miljøvennlig og fleksibel kraftproduksjon.

Den nye strategien angir tre hovedretninger for videre utvikling.

Industriell utvikler i Norge Statkraft er den viktigste aktøren i arbeidet med å tilføre ren energi til forbrukere og virksomheter i Norge, og skal være en aktiv pådriver i utviklingen av kraftbransjen i Norge, og gjennom det skape lønnsomme arbeidsplasser og bidra til å møte behovet for mer ren energi.

De store verdiene knyttet til vannkraftverkene skal forvaltes på en ansvarlig måte. Ambisjonene er å vokse videre gjennom utvikling av ny vann- og vindkraft og møte industriens behov for langsiktige kraftavtaler. Nye vekstområder skal utvikles, i tillegg til å utvikle virksomheten innen nett, kraftsalg og fjernvarme samt eierposisjonene i andre kraftselskaper.

Europeisk svingprodusent Statkraft skal videreutvikle integrerte markedsoperasjoner ved å etablere en sterk posisjon innen regulerbare aktiva i Vest-Europa.

Eksisterende kraftverk skal utvides og rustes opp, og fleksibiliteten i kraftverkene skal utnyttes til å forsyne markedet med miljøvennlig kraft når svingningene i etterspørsel og priser gjør det attraktivt. Spisskompetanse innen markedsanalyse, energidisponering, handel med energiprodukter samt drift og vedlikehold skal utnyttes og videreutvikles.

Grønn global utvikler Det er et stort behov for utvikling av fornybar kraft for å møte verdens energi- og klimautfordringer. Dette gir kommersielle muligheter, og Statkraft etterstreber å etablere en sterk nisjeposisjon innen internasjonal vannkraft og fornybare energikilder i Europa.

Vi skal vokse innen vannkraft i Sørøst-Europa og i utvalgte land i Asia, Sør-Amerika og Afrika, øke satsingen innen land- og havbasert vindkraft og etablere grunnlag for vekst innenfor solkraft og marin energi.

Eierstyring og selskapsledelse Statkrafts prinsipper for eierstyring og selskapsledelse klargjør rollefordelingen mellom eier, styre og daglig ledelse. Statkraft følger "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" så langt den passer selskapets organisasjonsform og eierskap. Anbefalinger knyttet til likebehandling av aksjeeiere, fri omsettelighet av aksjer og generalforsamling er ikke relevante for Statkraft som ikke er børsnotert og har staten som eneste eier.

Statkraft har et revisjonsutvalg som forbereder styrets behandling av oppgaver knyttet til finansiell rapportering, intern kontroll og revisjon. Et kompensasjonsutvalg forbereder styrets behandling av lønn og andre ytelser til konsernsjefen, i tillegg til prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, insentivordninger og pensjonsvilkår for selskapets ansatte.

Styrets arbeid Det var ingen endringer i styrets sammensetning i 2008. Styreleder og styremedlemmene i Statkraft SF er også utnevnt til styreleder og styremedlemmer i Statkraft AS. Styret avholdt gjennom året fire styremøter. Styret foretok i 2008 en ny behandling av konsernets strategi.

Ved siden av å følge den løpende driften var en vesentlig del av styrets arbeid i 2008 knyttet til byttehandelen med E.ON AG og avtalen med Norfund om ny eierstruktur for SN Power.

Risiko og internkontroll De viktigste risikoene for Statkraft er knyttet til markedsoperasjoner, finansforvaltning, driftsaktiviteter og rammebetingelser. Håndteringen av risiko er viktig for verdiskapingen og er en integrert del av alle forretningsaktiviteter. Dette følges opp innenfor den respektive enhet gjennom prosedyrer for overvåking av risiko og tiltak for risikoavlastning.

Det er betydelig volum- og prisrisiko i forbindelse med produksjon og handel med kraft. I det nordiske kraftmarkedet har nedbørsforhold og vintertemperaturer stor betydning og medfører betydelige svingninger i både priser og produksjonsvolumer. I tillegg påvirkes kraftprisene av gass-, kull- og oljepriser, samt priser på CO₂-kvoter. Gasskraftproduksjonen er i tillegg direkte eksponert mot både gass, olje og CO₂. Statkraft håndterer denne markedsrisikoen ved å handle fysiske

og finansielle instrumenter i flere markeder. Den økte integreringen av energimarkedene har stor betydning for forretningsmodeller og håndtering av risiko, og det legges stor vekt på å se de ulike markedene i sammenheng. Det er etablert interne fullmakter og rammer for all handelsvirksomhet som følges opp løpende.

Den sentrale finansfunksjonen samordner og ivaretar den finansielle risikoen knyttet til valuta, renter og likviditet. De viktigste instrumentene i styringen er terminkontrakter i valuta, rentebytteavtaler og terminavtaler for renter. Valuta- og renterisikoen reguleres gjennom mandater. Det er videre gitt rammer for likviditets- og motpartsrisiko. Markedsrisikoen og den øvrige finansielle risikoen, samt eksponering i forhold til mandatene, følges opp av uavhengige middle office-funksjoner og rapporteres jevnlig til konsernledelsen og styret.

Den operasjonelle risikoen håndteres i hovedsak ved hjelp av detaljerte prosedyrer, beredskapsplaner og forsikring. Det er også etablert et omfattende system for å kartlegge, registrere og rapportere farlige forhold, uønskede hendelser og skader, og disse analyseres fortløpende.

Annen risiko er primært knyttet til generelle rammebetingelser og politiske beslutninger. Klimaendringer kan medføre både trusler og muligheter, og har betydning for alle risikoene beskrevet ovenfor. Statkraft er derfor svært opptatt av hvilke konsekvenser klimaendringer kan ha.

Statkrafts styre legger vekt på å ytterligere styrke internkontrollen i konsernet. Det er etablert et styringssystem som samler alle styrende dokumenter og som legger til rette for en mer effektiv, systematisk og enhetlig styring av konsernet med tilstrekkelig formalisering, dokumentasjon og etterrettelighet. Det utarbeides nå et internkontrollsystem som vil bestå av risikovurdering, kontrolltiltak og oppfølging av etterlevelse. Systemet planlegges ferdigstilt innen utgangen av 2009. Status for etterlevelse av styringssystemet inngår som en del av ledelsens gjennomgang i henhold til ISO 9000- og ISO 14000-sertifiseringene.

Finansuroen i siste halvdel av 2008 har direkte betydning for Statkrafts finansielle

risiko og indirekte betydning for priser og strukturelle endringer i viktige markeder. Den økte risikoen håndteres innenfor rammeverket for finansiell risiko, men med større oppmerksomhet og tettere oppfølging enn tidligere.

Forretningsprinsipper Forretningsprinsippene beskriver bærekraftig verdiskaping, etisk forretningsdrift, sikker og sunn bedriftskultur samt kontinuerlig forbedring. Når ulike hensyn må veies mot hverandre gjelder følgende prioriteringer:

1. Sikre liv og helse
2. Sikre miljø
3. Sikre mot tap av tillit i marked og samfunn
4. Sikre mot økonomisk tap
5. Sikre forretningskritiske systemer

Forretningsprinsippene er styrende for Statkraftkonsernets virksomhet og skal gjelde for konsernets medarbeidere på alle nivåer, samt for konsulenter, leverandører og andre som opptrer på vegne av Statkraft eller er forretningspartner til konsernet.

BÆREKRAFTIG VERDISKAPING

Etisk forretningsdrift Konsernet vektlegger betydningen av god forretningsskikk, og selskapets etiske retningslinjer gjelder for medarbeidere og alle som opptrer på vegne av konsernet. Statkraft oppfordrer medarbeidere til å varsle om kritikkverdige forhold. Konsernrevisjonen er uavhengig varslingskanal med rett og plikt til å rapportere til styret. Retningslinjer som beskriver arbeidsgivers plikter ved mottatt varsling ble utarbeidet i 2008.

Som følge av etablering i nye markeder ble innsatsen innenfor etikkområdet styrket i 2008. Økt fokus innebærer blant annet opprettelse av et etikkprogram som omfatter revisjon av prinsipper og retningslinjer for etikk, opplæringsprogram for alle ansatte samt styrking av etikktemaet i konsernets lederutviklingsprogram.

Samfunnsansvar Statkraft har fokus på fornybar energi og klimautfordringer, og arbeider med å utvikle ny produksjonskapasitet som kan bidra til langsiktig og sikker energiforsyning også i fremtiden. Konsernet legger stor vekt på operasjonell sikkerhet og beredskap mot alvorlige uforutsette hendelser.

Statkrafts totale økonomiske verdiskaping utgjorde 43 566 millioner kroner i 2008. Av dette blir 10 000 millioner kroner tilbakeført til eier som utbytte og konsernbidrag. Skatter og avgifter til stat og kommuner utgjorde 5524 millioner kroner. Statkrafts samlede investeringer i 2008 var 2573 millioner kroner, hvorav 1758 millioner kroner i Norge og 815 millioner kroner utenfor Norge. 46 % av investeringene var knyttet til utvidelse av produksjonskapasiteten.

Miljøforhold Det ble registrert ett alvorlig miljøbrudd i konsernet i 2008. 27. juli fikk en strekning i Surna elv sterkt redusert vannføring i 3,5 timer etter en uforutsett stans i Trollheim kraftverk. Hendelsen medførte stranding av cirka 20 000 yngel av laks og sjøørret. Statkraft har bidratt til etablering av to fond med formål å styrke lakse- og sjøørrestammene i Surna. Statkraft har tidligere vedtatt å installere omløpsventil i Trollheim kraftverk. Etter planen vil ventilen være ferdig montert og settes i drift våren 2010. Sjansen for uønskede utfall og reduksjon i vannføringen i Surna elv vil da bli betydelig redusert.

Det ble i tillegg registrert 27 mindre alvorlige miljøbrudd i 2008. De fleste av disse oppsto i forbindelse med kortvarige brudd på kravene til minstevannføring og mindre oljeutslipp.

Statkrafts klimagassutslipp utgjorde 1 605 000 tonn i 2008. Dette er en økning fra 292 000 tonn i 2007, hvilket reflekterer at 2008 var det første hele året hvor CO₂-utslipp fra gasskraftverket i Knapsack i Tyskland er inkludert i regnskapet.

Konsernet vil kjøpe klimakvoter i det frivillige CO₂-kvotemarkedet for å nøytralisere klimagassutslipp fra drivstofforbruk, tjenestereiser og uhellsutslipp i 2008 for den delen av virksomheten som ikke er underlagt pliktige kvoteordninger.

I 2008 var elektrisitetsbruken i Statkraft 828 GWh. All elektrisitetsbruk i konsernet er sertifisert fornybar i henhold til RECS (Renewable Energy Certificate System). Statkraft genererte i 2008 34 300 tonn farlig avfall som ble behandlet i tråd med gjeldende regelverk. Gjenvinningsgraden (material- og varmegjenvinning) av annet produsert avfall i segmentet Produksjon og marked var 82 % i 2008.

Datterselskapene Statkraft Energi AS og Statkraft Development AS er sertifisert i henhold til kravene i miljøstyringssystemet ISO 14001:2004. Et prosjekt med formål å utvikle et konsernfelles miljøstyringssystem er nå i avslutningsfasen, og systemet vil i løpet av 2009 implementeres i hele konsernet.

SIKKER OG SUNN BEDRIFTSKULTUR
Organisasjon Statkraftkonsernet er i kraftig internasjonal vekst, og for bedre å håndtere denne utviklingen ble konsernet omorganisert i 2008. Ved utgangen av 2008 var det 2633 årsverk i konsernet, en økning på 346 sammenlignet med utgangen av 2007. I forbindelse med byttehandelen med E.ON AG ble 217 ansatte, tilsvarende 183 årsverk, overført fra E.ON til Statkraft. Disse er inkludert i bemanningstallene per 31. desember 2008, men ikke i øvrige nøkkeltall. Gjennomsnittsalderen i Statkraft er 45 år, mens gjennomsnittlig ansiennitet er 14 år. I 2008 var turnover i Statkraft 4,0 %, eksklusiv avgang ved pensjonering.

Sykefraværet i Statkraft var 3,9 % i 2008 (3,9 %). Selskapet har et mål om å ha et sykefravær under 4 %. Alle de norske selskapene i konsernet har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv (IA) med aktiv fraværsoppfølging og nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Statkraft etterstreber en jevn kjønnsfordeling i konsernet og flere kvinner i ledende stillinger. I 2008 var 24 % av konsernets ansatte kvinner (24 %). Andelen kvinner i lederstillinger var 21 % i 2008 (24 %), mens andelen kvinner i styret er 44 %. Styret følger opp arbeidet for balansert kjønnsfordeling fortløpende, herunder oppfylging av lovbestemte krav om kjønnsfordeling i styrene i datterselskaper og i selskaper der Statkraft har større eierinteresser.

Statkraft etterstreber et mangfoldig arbeidsmiljø, og fremmer likebehandling ved rekruttering og i personalpolitikken. Konsernet har medarbeidere i mer enn 20 land.

Sikkerhet Statkrafts mål er å unngå skader og helseplager i forbindelse med konsernets virksomhet. Helse- og sikkerhetsaspekter skal identifiseres og vurderes i forkant av alle drifts- og vedlikeholdsaktiviteter. Alle skader, nestenulykker og farlige forhold blir registrert, analysert og fulgt opp på en systematisk måte.

Et konsernfelles styringssystem for helse, miljø og sikkerhet er under utarbeidelse. Arbeidet inkluderer etablering av konsernfelles krav til kategorisering, analysing og oppfølging av HMS-avvik, samt revisjon av konsernets HMS-krav overfor partnere og leverandører.

Fraværsindikatoren H1 var 4,6 i 2008 (5,9), mens skadeindikatoren H2 var 12,1 (16,5). Økt oppmerksomhet på rapportering og analyse av både hendelser, nestenulykker og farlige forhold, samt strengere krav til granskning av alvorlige forhold, antas å være grunnen til den positive utviklingen. Konsernet har et uttalt ønske om å lære av samtlige skader, nestenulykker og farlige forhold. I 2008 ble det registrert 4524 farlige forhold i konsernet.

I SN Power var det ni dødsulykker i 2008 og ytterligere tre frem til medio mars 2009. Seks av dødsulykkene inntraff i utbyggingsprosjektet Allain Duhangan i India, hvor SN Power eier 43 %. Per medio mars 2009 har 13 personer omkommet ved Allain Duhangan-prosjektet siden byggestart i 2006. De fleste av dødsulykkene har skjedd i tilknytning til transport og i forbindelse med stein- og snøras. Statkraft og SN Power ser svært alvorlig på situasjonen og har iverksatt en rekke tiltak; herunder engasjement av internasjonale eksperter, ny HMS-ledelse og løpende oppfølging. I forbindelse med økt eierskap i SN Power vil Statkraft ytterligere styrke innsatsen for å bedre sikkerheten.

Statkraft arbeider kontinuerlig for økt forståelse for og etterlevelse av sikkerhetskrav i alle utviklingsprosjekter hvor konsernet er involvert. Helse- og sikkerhetsarbeid og prestasjoner blir fulgt opp direkte i prosjektene og gjennom respektive styre.

RAMMEBETINGELSER

Statkrafts eksisterende virksomhet i Norge er påvirket av rammebetingelser som skattereguleringer, endringer i regime for nettleie, revisjoner knyttet til minstevannføring og andre pålegg fra NVE, i tillegg til begrensninger i overføringsnett, generelle støtteordninger og reguleringer for industrien. Rammebetingelsene kan påvirke Statkrafts produksjon, inntekter og lønnsomhet. På tilsvarende måte er Statkraft eksponert for rammebetingelser og reguleringer gjennom virksomheten innen EU og i vekstmarkeder internasjonalt.

EUs nylig vedtatte fornybardirektiv vil få stor betydning for Statkraft i årene som kommer. Direktivet setter bindende mål om at 20 % av total energibruk skal komme fra fornybar energi i 2020. De europeiske kraftprisene er ikke alene tilstrekkelig til å gi lønnsomhet for nye fornybare teknologier. De fleste land har derfor støttesystemer for å sikre vekst innenfor disse teknologiene. Støttesystemene er nasjonale og varierer mye både i utforming og støttenivå. Det er to hovedtyper av støttesystemer: innmatingstariffer og grønne sertifikater. Statkraft er eksponert mot støtteregimer knyttet til utvikling av ren energi i en rekke markeder. Både kjente teknologier som landbasert vindkraft og nye teknologier som havbasert vind-, bølge- og tidevannskraft er avhengig av økonomisk støtte for å kunne realiseres. Usikkerhet knyttet til fremtidig omfang av og størrelse på ulike lands støttesystemer tillegges stor vekt ved investeringsbeslutninger og vil være avgjørende for på sikt å kunne utvikle nye teknologier.

Finanskrisen kan føre til at enkelte land for en periode stiller seg kritiske til å bruke penger på dyre støttetiltak. Det er imidlertid også indikasjoner på at nedgangskonjunktoren kan føre til økt støtte til fornybar energi. For å skape økt økonomisk aktivitet kan det bli foreslått midler spesifikt til aktivitet innenfor miljøvennlig energi.

RESULTATDISPONERING

I statsbudsjettet for 2009 er utbyttet fra Statkraft til staten satt til 10 milliarder kroner. Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Statkraft SF.

BELØP I MILLIONER KRONER	
Årsresultat i selskapsregnskapet til Statkraft SF	10 279
Disponering av årets resultat:	
Utbytte på foretakskapitalen	10 000
Overføres til annen egenkapital	279

Morselskapets frie egenkapital var om lag 774 millioner kroner ved utgangen av året.

FREMTIDSUTSIKTER

Høy magasinbeholdning ved inngangen til 2009 og mer nedbør enn normalt gjør at ressursituasjonen i Norden er robust. Den gjennomsnittlige systemprisen var betydelig høyere i 2008 sammenlignet med 2007, men terminprisene indikerer et lavere prisnivå fremover. Sammen med den økte produksjonskapasiteten fra byttehandelen med E.ON, gir dette grunnlag for en relativt høy kraftproduksjon i 2009 og økte inntekter fra det løpende kraftsalget. Det hefter imidlertid stor usikkerhet ved den videre utviklingen i kraftprisene og den hydrologiske ressursituasjonen. Det er forventet at pris og etterspørsel etter kraft kan falle på kort og mellomlang sikt som følge av den finansielle krisen. De langsiktige konsekvensene er mer usikre.

Konsernet la ved slutten av året frem en videreutviklet strategi for perioden 2009 til 2015. Den nye strategien angir tre hovedretninger for videre utvikling - Industriell utvikler i Norge, europeisk svingprodusent og grønn global utvikler. Førstnevnte innebærer at Statkraft skal være en aktiv pådriver i utviklingen av bransjen i Norge, og gjennom det skape lønnsomme arbeidsplasser og bidra

til å møte behovet for mer ren energi. Som europeisk svingprodusent skal Statkraft vokse innen regulerbar kraftproduksjon i Vest-Europa og ytterligere utvide markedsposisjonene. Innenfor rollen som grønn global utvikler ønsker Statkraft å etablere en sterk nisjeposisjon innen internasjonal vannkraft og fornybare energikilder i Europa.

I strategien tas det høyde for investeringer i størrelsesorden 80-100 milliarder kroner i denne perioden. Av dette forventes 85 % å være investeringer innen fornybar energi, og resten innen vedlikehold, gass og andre miljøforbedrende tiltak. Noe under halvparten av de samlede investeringene planlegges å komme i Norge. Samlet legger Statkrafts strategi opp til en veksttakt frem til 2015 på nivå med konsernets gjennomsnittlige vekst de siste fem årene. For å kunne gjennomføre Statkrafts strategi om fortsatt lønnsom vekst innen miljøvennlig og fleksibel kraftproduksjon har Statkrafts styre fremmet forslag overfor staten som eier om å styrke egenkapitalen med 8 milliarder kroner samt å justere utbyttepolitikken. Styret anslår at det samlede behovet for egenkapital vil møtes gjennom en kombinasjon av ny egenkapital og et gjennomsnittlig utbyttensnivå i perioden frem til 2015 på mellom 50 og 75 %.

Styret i Statkraft SF
Oslo, 18. mars 2009

Arvid Grundekjøn
styreleder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth

Halvor Stenstadvold

Aud Mørk

Egil Nordvik

Thorbjørn Holøs

Astri Botten Larsen

Odd Vanvik

Bård Mikkelsen
konsernsjef

**ERKLÆRING FRA STYRET
OG DAGLIG LEDER**

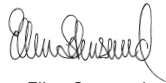

Vi erklærer etter beste overbevisning at konsernregnskapet for 2008 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at årsregnskapet for morselskapet for 2008 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge, og at regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

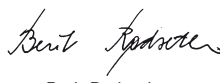
Styret i Statkraft SF
Oslo, 18. mars 2009

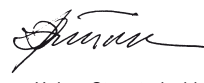
Arvid Grundekjøn
styreleder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth

Halvor Stenstadvold

Aud Mork

Egil Nordvik

Thorbjørn Holøs

Astri Botten Larsen

Odd Vanvik

Bård Mikkelsen
konsernsjef

→ Resultat

Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital
Noter
Revisors beretning

Resultat- regnskap

STATKRAFT SF KONSERN

Beløp i mill. kroner	NOTE	2008	2007
Salgsinntekter	7	24 205	16 544
Andre driftsinntekter	8	1 260	1 406
Brutto driftsinntekter		25 465	17 950
Energikjøp	9	-4 416	-2 680
Overføringskostnader		-1 336	-948
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	10	4 282	-739
Netto driftsinntekter		23 995	13 583
Lønnskostnader	11	-1 853	-1 604
Avskrivninger og nedskrivninger	17,18	-1 606	-1 656
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	13	-1 130	-1 034
Andre driftskostnader	14	-2 640	-1 889
Driftskostnader		-7 229	-6 183
Driftsresultat		16 766	7 400
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	19	972	2 652
Finansinntekter	15	26 384	411
Finanskostnader	15	-3 303	-1 884
Urealiserte verdiendringer valuta- og rentekontrakter	15	-3 104	230
Netto finansposter		19 977	-1 243
Resultat før skatt		37 715	8 809
Skattekostnad	16	-4 186	-2 037
Resultat etter skatt		33 529	6 772
Herav minoritetens andel		250	166
Herav majoritetens andel		33 279	6 606

Resultat

Balanse ←

Kontantstrømoppstilling

Egenkapital

Noter

Revisors beretning

Balanse

STATKRAFT SF KONSERN

Beløp i mill. kroner	NOTE	31.12.08	31.12.07
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler	17	2 895	1 657
Varige driftsmidler	18	75 756	56 957
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	19	14 693	32 332
Øvrige finansielle anleggsmidler	20	24 151	1 930
Anleggsmidler		117 495	92 876
Beholdninger	21	699	303
Fordringer	22	11 652	5 096
Kortsiktige finansielle plasseringer	23	349	347
Derivater	24	12 806	8 326
Bankinnskudd, kontanter og lignende	25	2 290	3 344
Omløpsmidler		27 796	17 416
Eiendeler		145 291	110 292
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital		29 250	29 250
Opptjent egenkapital		38 199	9 583
Minoritetsinteresser		2 772	2 817
Egenkapital		70 221	41 650
Avsetning for forpliktelser	26	11 797	9 603
Rentebærende langsiktig gjeld	27	33 389	33 111
Langsiktig gjeld		45 186	42 714
Rentebærende kortsiktig gjeld	28	10 152	6 923
Betalbar skatt	16	2 796	2 901
Annen rentefri gjeld	28	5 637	3 650
Derivater	24	11 299	12 454
Kortsiktig gjeld		29 884	25 928
Egenkapital og gjeld		145 291	110 292

Styret i Statkraft SF
Oslo, 18. mars 2009

Arvid Grundekjøn
styreleder

Ellen Stensrud
nestleder

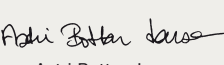

Berit Rødseth

Halvor Stenstadvold

Aud Mørk

Egil Nordvik

Thorbjørn Holøs

Astri Botten Larsen

Odd Vanvik

Bård Mikkelsen
konsernsjef

Resultat
Balanse→ **Kontantstrømoppstilling**Egenkapital
Noter
Revisors beretning**Kontantstrøm-
oppstilling**

STATKRAFT SF KONSERN

Beløp i mill. kroner	2008	2007
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN		
Resultat før skatt	37 715	8 809
Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler	-12	-9
Avskrivninger og nedskrivninger	1 606	1 656
Gevinst fra salg av aksjer	-25 591	-
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	-972	-2 652
Urealiserte verdiendringer	-1 178	509
Betalt skatt	-2 996	-3 917
Tilført fra årets virksomhet	8 572	4 396
Endring i langsiktige poster	2 526	-355
Endring i kortsiktige poster	-3 959	682
Utbytte fra tilknyttede selskaper	2 607	1 448
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	9 746
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER		
Investeringer i varige driftsmidler, vedlikehold	-796	-571
Investeringer i varige driftsmidler, kapasitet	-1 196	-1 443
Salg av anleggsmidler (salgssum)	13	25
Utbetalinger av utlån	-486	-212
Investeringer i andre foretak	-581	-1 800
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-3 046
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING		
Opptak av ny gjeld	6 525	11 786
Nedbetaling av gjeld	-7 551	-6 236
Innskudd av kapital	-	24
Utdelt utbytte og konsernbidrag	-6 757	-6 274
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-7 783
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	1 470
Valutakurseffekter på kontantstrøm	29	-6
Likviditetsbeholdning 01.01	3 344	1 880
Likviditetsbeholdning 31.12	2 290	3 344
Ubenyttede kommitterte kredittlinjer	8 450	5 450
Ubenyttet kassekreditt	600	600

Bytteavtale med E.ON AG ble gjort opp uten kontantvederlag i 2008.

Egenkapital
STATKRAFT SF KONSERN

Beløp i mill. kroner	INNSKUTT KAPITAL	OPPTJENT KAPITAL	AKKUMULERTE	SUM MAJORITET	MINORITETS- INTERESSE	SUM EGENKAPITAL
			OMREGNINGS DIFFERANSER			
Egenkapital 01.01.07	29 250	9 429	741	39 420	2 934	42 354
Periodens resultat	-	6 606	-	6 606	166	6 772
Endring i omregningsdifferanser på investeringer	-	-	-1 677	-1 677	-21	-1 698
Endring i verdi på sikringsinstrumenter	-	-	821	821	-	821
Estimatavik pensjoner	-	-118	-	-118	-39	-157
Egenkapitalføringer i tilknyttede selskaper	-	-357	-	-357	-	-357
Utdelt utbytte og konsernbidrag	-	-5 857	-	-5 857	-417	-6 274
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	24	24
Endring som følge av oppkjøp	-	-5	-	-5	170	165
Egenkapital 31.12.07	29 250	9 698	-115	38 833	2 817	41 650
Periodens resultat	-	33 279	-	33 279	250	33 529
Endring i omregningsdifferanser på investeringer	-	-	3 486	3 486	-18	3 468
Endring i verdi på sikringsinstrumenter	-	-	-12	-12	-	-12
Omregningsdifferanser som inngår i gevinstberegning	-	-	-931	-931	-	-931
Estimatavik pensjoner	-	-417	-	-417	-100	-517
Egenkapitalføringer i tilknyttede selskaper	-	-229	-	-229	-	-229
Utdelt utbytte og konsernbidrag	-	-6 560	-	-6 560	-197	-6 757
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	20	20
Egenkapital 31.12.08	29 250	35 771	2 428	67 449	2 772	70 221

Det er i styremøte 18. mars 2009 foreslått å dele ut 10 000 millioner kroner i utbytte.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Noter

KONSERN

OVERSIKT OVER NOTER TIL KONSERN- REGNSKAPET

GENERELT

- Note 1 Regnskapsprinsipper m.v.
- Note 2 Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger
- Note 3 Viktige hendelser og hendelser etter balansedagen
- Note 4 Oppkjøp og virksomhets sammenslutninger
- Note 5 Konsoliderte selskaper
- Note 6 Segmentinformasjon

RESULTATREGNSKAP

- Note 7 Salgsinntekter
- Note 8 Andre driftsinntekter
- Note 9 Energikjøp
- Note 10 Urealiserte verdiendringer energikontrakter
- Note 11 Lønnskostnader og antall årsverk
- Note 12 Pensjoner
- Note 13 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter
- Note 14 Andre driftskostnader
- Note 15 Finansposter
- Note 16 Skatter

BALANSE

- Note 17 Immaterielle eiendeler
- Note 18 Varige driftsmidler
- Note 19 Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
- Note 20 Øvrige finansielle anleggsmidler

- Note 21 Beholdninger
- Note 22 Fordringer
- Note 23 Kortsiktige finansielle plasseringer
- Note 24 Derivater
- Note 25 Bankinskudd, kontanter og lignende
- Note 26 Avsetning for forpliktelser
- Note 27 Rentebærende langsiktig gjeld
- Note 28 Kortsiktig gjeld

FINANSIELLE INSTRUMENTER OG RISIKO

- Note 29 Bruk av finansielle instrumenter
- Note 30 Sikringsbokføring
- Note 31 Virkelig verdi av finansielle instrumenter
- Note 32 Markedsrisiko i konsernet
- Note 33 Analyse av markedsrisiko
- Note 34 Kredittrisiko og likviditetsrisiko
- Note 35 Styring av kapitalstruktur

ANDRE OPPLYSNINGER

- Note 36 Ytelser til ledende ansatte og styret
- Note 37 Honorar til eksterne revisor
- Note 38 Nærstående parter
- Note 39 Pantstillelser, forpliktelser og garantiansvar
- Note 40 Leieavtaler
- Note 41 Betingede utfall, tvistesaker m.m
- Note 42 Aksjer og aksjonærforhold

01

REGNSKAPS- PRINSIPPER

GENERELL INFORMASJON

Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet Statkraft avlegger konsernregnskap for 2008 i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU.

Endringer i regnskapsprinsipper, nye regnskapsstandarder og fortolkninger Regnskapet er avlagt etter alle pliktige standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC).

Standarder tatt i bruk gjennom året 2008:

- IFRS 8 – Operating Segments. Standarden tilsier at ledelsesrapportering skal legges til grunn ved segmentinndelingen. Standarden trådte i kraft 1. januar 2009, men Statkraft benyttet muligheten til å tidligimplementere denne i forbindelse med intern reorganisering fra og med 1. juli 2008.
- International Accounting Standards (IAS) 23 – Borrowing Costs. Standarden er oppdatert, og fra 1. januar 2009 er det pliktig å balanseføre byggefinansiering. Dette prinsippet anvendes allerede i Statkraft

Relevante standarder og fortolkninger utgitt ved avleggelsen av regnskapet, men ikke tatt i bruk av Statkraft:

- IFRS 3 – Business Combinations. Standarden er oppdatert, og fra 1. juli 2009 får den konsekvenser for hvordan oppkjøp regnskapsføres. Hovedeffektene knytter seg til presentasjon og måling av eiendeler og forpliktelser knyttet til oppkjøps-transaksjoner og behandling av transaksjonskostnader.

Standarden vil dermed påvirke fremtidige oppkjøp for Statkraft.

- IFRIC 12 – Service Concession Arrangements. Fortolkningen gir veiledning til regnskapsføring av private selskapers involvering i offentlig infrastruktur.
- IFRIC 16 – Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. Fortolkningen er oppdatert og får konsekvenser for hvordan sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet kan sikringsbokføres gjennom at sikringsinstrumentet er et finansielt instrument som holdes av den samme utenlandske virksomheten som er identifisert som sikringsobjekt.
- IFRIC 18 – Transfers of Assets from Customers. Fortolkningen får konsekvenser for regnskapsføring av eiendeler overført fra kunder.
- Amendment to IAS 27 – Consolidated and Separate Financial Statements. Tillegget til standarden omhandler presentasjon av morselskapets finansregnskap sett opp mot konsernregnskapet.

Amendment til IAS 27, IFRIC 12, IFRIC 16 og IFRIC 18 er foreløpig ikke godkjent av EU. Det forventes at disse kan få konsekvenser for Statkraft, men effektene er foreløpig ikke estimert.

Øvrige nye standarder og fortolkninger forventes ikke å gi effekter av betydning for Statkraft.

Sammenligningstall Alle beløpmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med ett års sammenligningstall.

SAMMENDRAG AV VIKTIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsolidering og konsernregnskap Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede

økonomiske stillingen for morselskapet Statkraft SF og dets kontrollerende eierandeler i andre selskaper presentert som én økonomisk enhet. Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert.

I konsernregnskapet inkluderes de selskapene hvor Statkraft direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse eksisterer normalt der eierskapet direkte eller via andre kontrollerte enheter overstiger 50 %. Datterselskaper kjøpt eller etablert i løpet av året inkluderes fra og med kjøps- eller etableringstidspunktet.

Oppkjøp Ved oppkjøp legges transaksjonstidspunktet til grunn for fastsetting av kostpris og mer- eller mindreverdianalyser. Transaksjonstidspunktet er når risiko og kontroll er overdratt og sammenfaller normalt med gjennomføringstidspunktet. Kostpris på aksjer i datterselskaper elimineres mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser innregnes til deres virkelige verdier. En eventuell forskjell mellom kostpris og virkelig verdi på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser føres som goodwill eller inntektsføres dersom kostpris er lavest. Det avsettes ikke til utsatt skatt på goodwill.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter Eierandeler i selskaper hvor Statkraft har betydelig, men ikke bestemmende innflytelse, og eierandeler i selskaper med delt kontroll (ikke deleide kraftverk), er behandlet etter egenkapitalmetoden. Konsernets andel av selskapets resultat etter skatt, korrigerer for merverdiavskrivninger og eventuelle avvik i regnskapsprinsipper, vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling. I balansen er investeringen klassifisert som anleggsmiddel og står oppført til kostpris korrigerer for akkumulerte resultatandeler, mottatte utbytter, valutajusteringer samt egenkapitalføringer i selskapet.

Prinsipper for å innarbeide kjøp av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er de samme som for kjøp av datterselskaper.

Deleide kraftverk Kraftverk med delt eierskap, det vil si verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er regnskapsført i henhold til IAS 31. Kraftverkene tas inn som felleskontrollerte eiendeler med Statkrafts andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld.

Utleide kraftverk Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Brutto leieinntekter inngår i andre driftsinntekter, og driftskostnader regnskapsføres under vedkommende kostnadsart.

Inntekter

Inntektsføring generelt Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer ved opptjening. Opptjening ved varesalg skjer i det hoveddelen av risiko og kontroll over varen går over til kjøper.

Energinntekter Inntekter fra kraftsalg regnskapsføres som salgsinntekter ved levering. Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i energikontrakter presenteres som salgsinntekter. Der slike fysiske og finansielle kontrakter er omfattet av IAS 39 som finansielle instrumenter (derivater), presenteres endringer i virkelig verdi under urealiserte verdiendringer energikontrakter. Realiserte inntekter fra handelsporteføljer presenteres netto under salgsinntekter.

Nettinntekter Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Denne rammen reduseres årlig med et generelt effektivitetskrav på 1,5 %. I tillegg kan netteier bli pålagt individuelle effektivitetskrav. Inntektsrammens størrelse kan justeres ved endringer i leveringskvaliteten. Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarer de faktiske tariffinntektene gjennom året. Forskjellen mellom inntektsrammen og faktiske

tariffinntekter utgjør mer- eller mindreinntekt. Mer- eller mindreinntekt er ikke balanseført. Størrelsen på denne er opplyst i note 41.

Utbytte Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter inntektsføres i det utdeling av utbytte endelig vedtas i det utdelende selskap.

Salg av varige driftsmidler Ved salg av varige driftsmidler beregnes gevinst/tap ved salget ved å sammenholde salgs- sum med gjenværende innregnet verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som del av henholdsvis andre driftsinntekter eller driftskostnader.

Offentlige tilskudd Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskudd behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten og som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskudd behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen. Senere av- og nedskrivninger på slike investeringer presenteres også netto i det av- eller nedskrivning innregnes i resultatregnskapet.

Utenlandsk valuta Konsernregnskapet er presentert i norske kroner som er morselskapets funksjonelle valuta. Konsernet har datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter med annen funksjonell valuta. Disse regnes om til norske kroner etter dagskursmetoden. Det vil si at balanseposter er omregnet til kurs per 31. desember, og resultatregnskapet er omregnet etter vektet gjennomsnittskurs for året. Omregningsdifferanser føres mot egenkapitalen og innregnes i resultatregnskapet ved salg av enheten.

Balanseposter i utenlandsk valuta er vurdert til balanse- dagens kurs. Valutaeffekter føres under finansposter. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på gjeld som er sikringsinstrumenter av nettoinvestering i utenlandsk enhet, føres direkte mot egenkapitalen.

Finansielle instrumenter

Generelt Finansielle instrumenter henføres ved første gangs innregning til en av klassene av finansielle instrumenter som er beskrevet i IAS 39. De ulike klassene som er aktuelle for Statkraft og behandlingen som følger for instrumenter innregnet i hver av klassene er beskrevet i det følgende.

Vurderingsprinsipper for ulike kategorier av finansielle instrumenter

1) Instrumenter som er vurdert til virkelig verdi over resultat
Pliktig til virkelig verdi over resultat Derivater er finansielle instrumenter som er pliktig vurdert til virkelig verdi i balansen. Også andre finansielle instrumenter holdt for handelsformål er pliktig å vurdere til virkelig verdi over resultat. Utenfor sikringsforhold vil verdiendringer føres over resultat. For derivater som er sikringsinstrumenter i et sikringsforhold, vil ikke verdiendring på disse medføre noen resultatteffekt. I en virkelig verdisikring vil verdiendringen møte motsvarende verdiendring på sikringsobjektet, mens man for kontantstrømsikringer og sikringer av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet vil føre verdiendringer direkte mot egenkapitalen. Derivater består av både frittstående derivater, samt innebygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi som om derivatet var en frittstående kontrakt.

Virkelig verdi valgmulighet Finansielle eiendeler og forpliktelser kan i visse tilfeller utpekes som til virkelig verdi over resultat. Bruk av virkelig verdi kan velges der det finansielle instrumentet inngår i en portefølje som måles og følges opp av ledelsen til virkelig verdi, eller der innregning til virkelig verdi over resultat reduserer det som ellers ville bli en innregningsmessig asymmetri som følge av ulike målemetoder for ulike kategorier av finansielle instrumenter.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

- 2) Lån og fordringer** måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles lån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentenes løpetid.
- 3) Holdt til forfall eiendeler** er ikke-derivative eiendeler med betalinger som er faste eller som er mulig å fastsette, og som enheten har evne og intensjon om å holde til forfall. Dette forutsatt at eiendelene ikke oppfyller definisjonen av lån og fordringer, er utpekt som til virkelig verdi over resultat, eller er utpekt som tilgjengelig for salg.
- 4) Tilgjengelig for salg eiendeler** er de som er utpekt som tilgjengelig for salg, eller som ikke er kategorisert i noen av kategoriene ovenfor.
- 5) Finansielle forpliktelser** måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles finansielle forpliktelser til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid.

Prinsipper for henføring av finansielle instrumenter til ulike kategorier av instrumenter I det følgende beskrives hvilke retningslinjer Statkraft har for henføring av finansielle instrumenter til ulike kategorier av finansielle instrumenter i de tilfeller at et instrument kan kvalifisere for å innregnes under mer enn en kategori av instrumenter.

Pliktig til virkelig verdi over resultat Derivater vil alltid måtte vurderes i kategorien "til virkelig verdi over resultat". Finansielle kontrakter om kjøp og salg av energi og CO₂-kvoter må alltid anses som finansielle instrumenter som er derivater. Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energi og CO₂-kvoter som er inngått i kraft av fullmakter som følger av handelsbøker (trading), eller som gjøres opp finansielt, vil betraktes som om de var finansielle instrumenter og er pliktig vurdert til virkelig verdi. Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energi, CO₂-kvoter og gass som er inngått i kraft av fullmakter knyttet til eget behov for bruk eller avsetning for egen produksjon, faller normalt utenfor IAS 39 så lenge kontraktene ikke videreselges eller inneholder skrevne opsjoner i form av volumfleksibilitet. Kontrakter inngått for ulike formål føres i klart atskilte bøker.

Virkelig verdi valgmulighet Frivillig utpeking til klassen "til virkelig verdi over resultat" kan skje ved førstegangs innregning av det finansielle instrumentet når det inngår i en gruppe finansielle eiendeler eller forpliktelser som forvaltes på grunnlag av virkelig verdi. Retningslinjer i Statkraft for frivillig utpeking av finansielle instrumenter som "til virkelig verdi over resultat" er at utpeking automatisk skal skje for alle instrumenter handlet innenfor fullmaktene av kortsiktige finansielle plasseringer, innenfor plassering av likvide midler (eksklusive bankinnskudd) og for egenkapitalinstrumenter knyttet til CO₂-fondsinvesteringer. Statkraft vil normalt ikke peke ut finansielle forpliktelser som "til virkelig verdi over resultat". En eventuell slik utpeking av finansielle forpliktelser må eventuelt skje etter en konkret vurdering av at slik utpeking vil gi en bedre presentasjon av instrumentet.

Holdt til forfall eiendeler Statkraft vil normalt ikke ha investeringer som kvalifiserer for utpeking til klassen holdt til forfall. En utpeking av et instrument til denne klassen må eventuelt skje etter en nærmere vurdering av at man oppfyller kriteriene for slik klassifisering med henblikk på intensjon om å holde eiendelen til forfall.

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsbokføring Identifisering av finansielle instrumenter som skal inngå som sikringsinstrument eller sikringsobjekt i en sikringsføring skjer med utgangspunkt i intensjonen ved anskaffelsen av det finansielle instrumentet. Dersom finansielle instrumenter på finanssiden er anskaffet med intensjon om å oppnå en økonomisk sikringseffekt, gjøres det en nærmere vurdering av muligheter for å kunne dokumentere en sikringsføring.

Slike vurderinger gjøres normalt ikke på løpende basis innenfor energihandel selv om intensjonen ved anskaffelsen av instrumentet er av sikringsmessig art. Se ellers nærmere beskrivelse under omtale av sikringsføring i note 30.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse Derivater utenfor sikringsforhold er presentert på egne linjer i balansen under henholdsvis eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen så langt det ikke foreligger juridisk rett til motregning av ulike kontrakter, og slik motregningsrett faktisk vil bli benyttet i de løpende kontantoppgjør under kontraktene. I de sistnevnte tilfeller vil de aktuelle kontraktene presenteres netto i balansen. Alle kraftkontrakter handlet over kraftbørsene er presentert netto i balansen. I resultatregnskapet vises endring i virkelig verdi av derivater utenfor sikringsføring på egne linjer. Endring i verdi av energikontrakter presenteres på egen linje under inntekter, mens endring i verdi av rente- og valutakontrakter presenteres på egen linje under finansposter.

Skatt

Generelt Selskaper i konsernet som driver med kraftproduksjon i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernet står derfor overfor både overskuddsskatt, naturressursskatt, grunnrenteskatt og eiendomsskatt. Eiendomsskatt er klassifisert som driftskostnad.

Overskuddsskatt Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsavgiftsskatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Overskuddsskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger overskuddsskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavgiftsskatt og utgjør 30 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter over syv år brukes faktisk kontraktspris. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlagets netto grunnrenteinntekt. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Den aktuelle normrenten er for 2008 fastsatt til 5,2 %. Det er innført endringer i reglene for fastsettelse av grunnrenteinntekt med virkning fra inntektsåret 2007. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk skatteyter eier. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år følger de gamle reglene, og kan fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare underskudd og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorisont på ti år. Avsetning til utsatt grunnrenteskatt skjer med nominell skattesats på 30 %. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til overskuddsskatt presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til overskuddsskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering som kortsiktig/langsiktig En post i balansen klassifiseres som kortsiktig når den forventes realisert innen 12 måneder etter balansedagen. Andre poster klassifiseres som langsiktig med de unntak som er nevnt nedenfor.

Presentasjon av finansielle instrumenter i henholdsvis kortsiktige og langsiktige poster skjer i tråd med de generelle retningslinjene for slik klassifisering. For langsiktig gjeld er første års avdrag presentert som kortsiktig post. Alle derivater er presentert som kortsiktige poster, bortsett fra enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i en sikringsføring, der derivatene er presentert sammen med sikringsobjektet.

Immaterielle eiendeler Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, er balanseført til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke.

Utgifter til forskning og utvikling Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel.

Varige driftsmidler Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler innregnes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene starter når eiendelene er tilgjengelig for bruk. Anskaffelseskost for varige driftsmidler inkluderer utgifter for å anskaffe eller utvikle eiendelen for bruk. Lånekostnader for større investeringer blir beregnet og balanseført. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Ved tidsbegrensete konsesjoner avsettes det for fjerningsforpliktelser. Det føres en motpost i økt balanseført verdi av den aktuelle anleggsinvesteringen, og denne avskrives over konsesjonsperioden.

Påløpte kostnader til egne investeringsarbeider i konsernet balanseføres som anlegg under utførelse. Anskaffelseskost består kun av direkte henførbare kostnader. Indirekte kostnader balanseføres ikke.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over forventet brukstid. Restverdi hensyntas ved beregning av årlige avskrivninger. Tomter er ikke gjenstand for avskrivning. Vannfallrettigheter er klassifisert under tomter og avskrives ikke, da det ikke foreligger hjemfallsrett og verdiene anses som evigvarende. Periodisk vedlikehold blir balanseført med avskrivning over perioden frem til neste vedlikehold forventes gjennomført. Estimert brukstid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes årlig.

Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fraregnet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres. Reparasjoner og løpende vedlikehold innregnes i resultatet når det påløper. Hvis nye deler innregnes i balansen, fjernes delene som ble skiftet ut og eventuelt gjenværende balanseført verdi innregnes som tap ved avgang.

Investerings eiendommer balanseføres til historisk kost.

Leieavtaler Leieavtaler regnskapsføres som finansiell lease når det vesentlige av risiko og avkastning på eiendelen er overført til Statkraft. I andre tilfeller regnskapsføres leieavtaler løpende ved betaling av leie.

Nedskrivninger Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorene på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført

verdi. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall. En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler unntatt goodwill.

Beholdninger CO₂-kvoter som er mottatt eller anskaffet i forbindelse med egne utslippsbehov er målt til kostpris og klassifisert som immaterielle eiendeler. Alle andre CO₂-kvoter vurderes som holdt for handelsformål og er innregnet som beholdninger. Beholdninger av CO₂-kvoter og eI-sertifikater holdt for handelsformål måles til netto realiserbar verdi. Andre beholdninger måles til det laveste av kostpris og netto realiserbar verdi. I kostpris inngår kjøpspris og andre utgifter som har medgått til å bringe beholdningene til deres nåværende tilstand og plassering. Netto realiserbar verdi måles som salgsverdi fratrukket forventede salgsgifter.

Kostpris tilordnes beholdninger spesifikt der dette er mulig. Ved ombyttbare varer tilordnes kostpris ved bruk av veid gjennomsnitt eller FIFO-metoden (først inn, først ut).

Kontanter og kontantekvivalenter På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid på anskaffelsestidspunktet. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (cash collateral) balanseføres.

Egenkapital Foreslått utbytte ved avleggelsen av regnskapet er klassifisert som egenkapital. Utbyttet reklassifiseres til kortsiktig gjeld når det blir vedtatt.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser Det innregnes en avsetning bare når det er en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og det er sannsynlig at en strøm av ressurser som omfatter økonomiske fordeler ut fra foretaket vil kreves for å gjøre opp forpliktelser. Avsetninger innregnes med det beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende plikten på balansedagen. Dersom vesentlig, tas det hensyn til tidsverdien av penger ved beregning av avsetningens størrelse.

Det foretas ingen innregning av betingede eiendeler eller betingede forpliktelser.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger Det blir årlig levert konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser fastsatt av Stortinget. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør, der Statkraft faktureres for forskjellen mellom spot- og konsesjonsprisen. Det er innen bransjen forskjellig praksis for regnskapsmessig behandling av konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør. Statkraft har valgt ikke å innarbeide slike konsesjonskontrakter i regnskapet. Kapitalisert verdi av fremtidige konsesjonskraftforpliktelser er estimert og vist i note 2.

Det blir årlig innbetalt konsesjonsavgifter til stat og kommuner for den økning av produksjonsevnen som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er estimert og vist i note 13.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft.

Resultat
Balanse
Kontantstrømpoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger og frikraft er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

Pensjoner

Ytelsesplaner En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Kravet til full pensjonsopptjening vil være mellom 30 og 40 år. Ansatte som ikke har full opptjening vil få sin pensjon redusert forholdsmessig. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig ansees opptjent på balansedagen redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene og for ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Nåverdien av fremtidige ytelselsoptjent på balansedagen beregnes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en risikofri rente. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av lineær opptjeningsmetode.

Aktuarielle tap og gevinster som skyldes endringer i aktuariemessige forutsetninger eller grunnlagsdata føres løpende direkte mot egenkapitalen, etter avsetning for utsatt skatt.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner som gis med tilbakevirkende kraft, det vil si hvor opptjening av rettigheten ikke er betinget av videre opptjeningstid, resultatføres direkte. Endring som ikke gis med tilbakevirkende kraft resultatføres over gjenværende opptjeningstid.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført til virkelig verdi, og klassifisert som langsiktig eiendel. Netto pensjonsforpliktelser for underfinansierte ordninger og ikke fondsbaserte ordninger som dekkes over drift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pen-

sjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene.

Innskuddsplaner En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en forvalter uten ytterligere forpliktelser for Statkraft etter at innskuddet er betalt. Innskuddene kostnadsføres som lønnskostnad.

SEGMENTER

Statkraft har gjennomgått en intern reorganisering, og har i den sammenheng valgt å tidligimplementere IFRS 8. Standarden er pliktig fra og med 1. januar 2009. Tall for 2007 er omarbeidet for å vise sammenlignbarhet.

Endringen innebærer at konsernet nå rapporterer i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger, og medfører dermed en ny inndeling i forhold til tidligere rapporterte segmenter. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og benyttes til ressursallokering og måloppnåelse.

Den nye organisasjonsformen ble valgt for å møte de store endringene som følger av økt vekst og internasjonalisering. Hensikten er å få en mer fleksibel og dynamisk organisasjon der nye prioriteringer og vekstområder kan løftes opp og bli synliggjort som egne forretningsenheter med tydelige resultatansvar. Samtidig legges grunnlaget for en god ledelses- og styringsstruktur.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten. Utbytte betalt til eier og til minoritetsinteresser er presentert under finansieringsaktiviteter.

02**SKJØNNSMESSIGE
VURDERINGER, ESTIMATER
OG FORUTSETNINGER****SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER**

Ved anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper har selskapets ledelse utøvd skjønn på områder der dette har hatt vesentlig betydning for hvilke beløp som har blitt innregnet i konsernets resultat og balanse. Dette er følgende:

Ikke-finansielle energikontrakter IAS 39 foreskriver at ikke-finansielle energikontrakter som faller innenfor begrepet "netto finansielt oppgjør" skal behandles som om disse kontraktene var finansielle instrumenter. Dette vil typisk gjelde kontrakter om fysisk kjøp og salg av strøm og gass. Det er ikke klare grenser for når slike kontrakter skal anses for å være gjort opp netto finansielt. Ledelsen har, basert på kriteriene i IAS 39, etter beste skjønn vurdert hvilke kontrakter som vil falle inn under definisjonen av finansielt instrument og hvilke kontrakter som faller utenfor, primært som følge av "eget bruk"-unntaket. Kontrakter som defineres som finansielle instrumenter etter IAS 39 regnskapsføres til virkelig verdi i balansen og med verdiendringer over resultatet, mens de som faller utenfor definisjonen regnskapsføres hovedsakelig ved levering.

Konsesjonskraftkontrakter Regnskapsføring av konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør etter IAS 39 hadde medført at disse kontraktene hadde blitt ført i balansen til virkelig verdi og at endringer i virkelig verdi hadde blitt ført over resultatet. Ved utgangen av 2008 utgjorde konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør et årlig volum på i størrelsesorden

500 GWh og gjennomsnittsprisen var 9,2 øre per kWh. Avtale om finansielt oppgjør gjelder for en begrenset periode, men i beregningen av virkelig verdi legges den underliggende konsesjonskraftkontraktens evige horisont til grunn. Med disse forutsetningene ville estimert virkelig verdi per 31. desember 2008 vært negativ med omlag 6700 millioner kroner og endring i virkelig verdi i 2008 ville vært omlag -2500 millioner kroner.

ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

De viktigste antagelser vedrørende fremtidige hendelser og andre viktige kilder til usikkerhet i estimater på balansedagen, og som kan ha betydelig risiko for vesentlige endringer i regnskapsførte beløp i fremtidige regnskapsperioder er diskutert nedenfor.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid, og dette danner grunnlaget for årlige avskrivninger i resultatregnskapet. Forventet levetid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i slike estimater. Det tas hensyn til restverdi ved fastsettelse av avskrivningene, der vurdering av restverdi også er gjenstand for estimater.

Nedskrivninger Det er betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser,

avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer der prisbaner og produksjonsvolum er de viktigste faktorene.

Utsatt skattefordel Det er balanseført utsatte skattefordeler knyttet til negativ grunnrenteinntekt til fremføring. Utsatt skattefordel er balanseført der det forventes at negativ grunnrenteinntekt kommer til anvendelse innenfor en tidshorisont på ti år. Tidspunkt for når negativ grunnrenteinntekt kan komme til fremføring er avhengig av forutsetninger om fremtidige inntekter, og i særdeleshet avhengig av forventninger til fremtidige kraftpriser. Ledelsen har anvendt sitt beste skjønn ved vurderinger knyttet til fremtidige kraftpriser og øvrige forutsetninger som bestemmer fremtidig grunnrenteinntekt.

Pensjoner Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametre. Det henvises til note 12 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. I noten er det også vist hvor sensitive beregningene er i forhold til de viktigste forutsetningene.

Utviklingskostnader Utviklingskostnader balanseføres når det er sannsynlighetsovervekt for at det medfører fremtidige økonomiske fordeler. Fastsettelsen av slike sannsynligheter innebærer bruk av estimater for fremtidige kontantstrømmer fra prosjekter og er i sin natur beheftet med usikkerhet. I beregningene legges til grunn tidligere resultater og erfaringer, egne og tredjeparts analyser samt øvrige metoder som anses hensiktsmessige.

03

VIKTIGE
HENDELSER OG
HENDELSER ETTER
BALANSEDAGEN

2008

Bytte av aktiva Statkraft AS og E.ON AG gjennomførte 31. desember et avtalt bytte av aktiva. Bytteavtalen innebar at E.ON AG overtok Statkrafts aksjepost på 44,6 % i E.ON Sverige AB samt ett vannkraftverk i Sverige i bytte mot 40 vannkraftverk og fem fjernvarmeanlegg i Sverige, to gasskraftverk og 11 vannkraftverk i Tyskland, tre vannkraftverk i Storbritannia samt en gasslagerkontrakt og en kraftleveringsavtale. De overtatte produksjonsaktivaene har en installert kapasitet på om lag 2500 MW. I tillegg mottok Statkraft 4,17 % av aksjene i E.ON AG. Transaksjonen hadde en total verdi på om lag 4,5 milliarder euro. Virkelig verdi på overtagelsestidspunktet utgjør 45,3 milliarder kroner og avviker noe fra tidligere opplyst beløp grunnet valutakurser og estimater på pro et contra oppgjør, og ga Statkraft en bokført gevinst på 25,6 milliarder kroner etter skatt.

Økt eierandel i Statkraft Norfund Power Invest AS (SN Power)

I november ble Statkraft AS og Norfund enige om en ny eierstruktur for SN Power. Avtalen fikk virkning fra 13. januar 2009 og Statkraft økte sin eierandel til 60 % gjennom kjøp av 10 % av Norfunds aksjer. Statkraft fikk videre en opsjon på å kjøpe seg opp til 67 % til markedspris senest i 2015. Norfund fikk en opsjon på å selge seg helt eller delvis ut i samme periode. Parallelt ble det etablert et eget selskap for satsing i Afrika og Mellom-Amerika, hvor Norfund går inn som direkte eier sammen med SN Power.

Ny industrikraftavtale I oktober inngikk Statkraft og Boliden Odda to langsiktige, kommersielle industrikraftavtaler for perioden 2009-2030. Kraftleveransen på om lag 20 TWh er den største industrikraftavtalen Statkraft har inngått siden 1998. Som et ledd i avtalen vil Statkraft overta aksjene til Boliden Odda i AS Tyssefaldene og Statkrafts eierandel i selskapet vil øke til 60,17 %. Avtalen trer i kraft så snart blant annet skattemessige forhold er avklart.

Vannkraft I oktober ble Leirfossene kraftverk i Trondheim åpnet. Det nye kraftverket erstatter to gamle kraftverk og årlig produksjon øker fra 150 GWh til 193 GWh.

Småkraft AS idriftsatte fem småskala vannkraftverk i 2008. Ved utgangen av året var 12 småkraftverk i drift med en samlet årlig produksjon på 129 GWh og 13 kraftverk var under bygging. Selskapet mottok ni nye konsesjoner gjennom 2008 og har nå 11 utbyggingskonsesjoner.

I desember signerte Statkraft og det østerrikske energikonsernet Energi Versorgung Niederösterreich (EVN) en konsesjonsavtale for vannkraftutbygging i Albania. Gjennom et felleseid selskap planlegges det å bygge tre kraftverk med en samlet installert effekt på 340 MW og en forventet årlig produksjon på 1 TWh.

I 2008 overtok Statkraft sammen med sin lokale partner Abotiz to vannkraftverk på til sammen 175 MW på Filippinene.

Statkraft har 18. mars 2009 inngått avtale om kjøp av 95 % av selskapet Yesil Enerji fra tyrkiske Global Investment Holdings. Yesil Enerji har en portefølje på til sammen sju vannkraftprosjekter. Hele prosjektporteføljen har en planlagt samlet installasjon på 633 MW og en gjennomsnittlig produksjonskapasitet på 2,1 TWh i året. Overdragelsen av aksjene er planlagt gjennomført i juni i år. Avtalen forutsetter at relevante myndigheter godkjenner transaksjonen.

Landbasert vindkraft I august inngikk Statkraft og Agder Energi en avtale om å etablere selskapet Statkraft Agder Energi Vind DA. Selskapsetableringen innebærer at Statkraft og Agder Energi går sammen om en felles satsing på landbasert vindkraft i Norge. Samarbeidet omfatter alle nye prosjekter innen utvikling, utbygging, drift og vedlikehold av vindparker i Norge, samt kraftomsetningen fra disse. Vindparkene som er i drift i dag holdes utenfor samarbeidet. Etableringen av selskapet Statkraft Agder Energi Vind DA forutsetter godkjenning fra konkurransemyndighetene.

I mars vedtok Statkraft å bygge ut vindparken Blaengwen i Wales som vil ha en installert effekt på 23 MW. Byggearbeidene startet høsten 2008 og forventes ferdigstilt tidlig i 2010. Vindparken var opprinnelig et 50/50 samarbeid med det amerikanske selskapet Catamount Energy Corporation, men i mars 2009 overtok Statkraft Catamounts andel og eier etter dette 100 % av vindparken.

I juni ble Statkraft sammen med partneren GreenPower tildelt konsesjon for bygging og drift av en vindpark på vestkysten av Skottland.

I desember leverte Statkraft SCA Vind AB søknad for konsesjon på seks vindparker i Sverige med en total installert effekt på vel 1100 MW og en forventet årlig produksjon på cirka 2,5 TWh. Utbyggingskonsesjonen eies av Statkraft med 60 % og det svenske selskapet SCA med 40 %.

I mai og oktober kjøpte Statkraft eierandeler på til sammen 11,8 % i Arise Windpower AB som utvikler landbaserte vindkraftprosjekter i Sør-Sverige og har en vindpark under bygging.

SN Power vedtok i juni å starte byggingen av selskapets første vindpark. Parken, som vil få en samlet effekt på 46 MW, blir bygget i Chile og er eid sammen med en lokal partner (SN Power 80 %).

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Havbasert vindkraft Statkraft inngår i et konsortium sammen med StatoilHydro samt britiske Airtricity og RWE Npower Renewables som sammen søkte soner for havbasert vindkraft rundt Storbritannia i mars 2009. Søknaden gjelder britiske myndigheters tredje runde av konsesjonstildelinger.

Solkraft I slutten av mars fikk Statkraft og samarbeids-partneren Norsk Solkraft konsesjon på et 3 MW Photovoltaics solcelleanlegg i Italia.

Innovasjon og nye teknologier Et havenergi-program i samarbeid med ledende universitetsmiljøer i Norge, Sverige og Danmark ble videreført med et kommittert beløp på 80 millioner kroner over fire år.

I mars inngikk Statkraft en samarbeidsavtale med NorWind om offshore vindkraft hvor NorWind vil gjennomføre en konseptstudie for et stort bunnfast offshore vindkraftanlegg.

I juni etablerte Statkraft sammen med partnere WindSea AS (49 % eierandel) som utvikler et konsept for offshore vindkraft basert på en flytende konstruksjon.

Statkraft har sammen med to lokale partnere etablert Thetis Energy Ltd (51 % eierandel) for utvikling av tidevannskraft i Nord-Irland.

Statkraft startet byggingen av verdens første prototyp av saltkraftverk i Hurum utenfor Oslo.

Statkraft har innledet samarbeid med flere norske industri-bedrifter for energieffektivisering i industrien. Det er søkt konsesjon for et energigjenvinningsanlegg i samarbeid med Eramet Sauda.

2007

Nye gasskraftverk Tre gasskraftverk som har vært under bygging siden 2005 ble ferdigstilt i fjerde kvartal. Knapsack i Tyskland er heleid av Statkraft og har en kapasitet på 800 MW. Herdecke i Tyskland og Kårstø i Norge er eid 50 % av Statkraft og har en totalkapasitet på ca 400 MW hver. Den samlede utbyggingskostnaden for Statkrafts andeler var 5,2 milliarder kroner.

Bytte av aktiva Statkraft AS og E.ON AG inngikk i oktober en intensjonsavtale om å la E.ON AG overta Statkrafts eierandel i E.ON Sverige AB (44,6 %) i bytte mot aktiva innen fleksibel kraftproduksjon i Sverige, Tyskland og Storbritannia samt aksjer i E.ON AG.

Avtaler om kraftleveranse og samarbeid om utbygging av fornybar energi Statkraft og det svenske hygiene- og papirselskapet SCA inngikk i september en rekke avtaler om kraftleveranser og samarbeid om utbygging av vind- og vannkraft på

SCAs eiendommer i Sverige. Statkraft vil årlig levere 500 GWh kraft til SCAs svenske virksomhet innen skogindustri. Leveransene starter i 2009 og avtalens varighet er 10 år. Videre har SCA og Statkraft etablert et felles selskap for utbygging av syv vindparker i Västernorrland og Jämtland i Sverige. Om anleggene blir bygget vil de årlig kunne produsere omlag 2,8 TWh og investeringskostnaden vil være ca 14 milliarder kroner. Samarbeidet omfatter også utredning av forutsetningene for mulige vannkraftprosjekter med et potensial på 650 GWh.

Småskala vannkraft Pålsbu vannkraftverk, med en forventet årsproduksjon på 22 GWh, ble åpnet i oktober. Statkraft har videre mottatt konsesjon på Kjensvatn vannkraftverk (75 GWh per år) i Nordland. I løpet av 2007 ble åtte nye småskala vannkraftverk utbygget av datterselskapet Småkraft AS (totalt 115 GWh per år).

Vindkraft Statkraft fikk i mars sin første endelige vindkraft-konsesjon i Storbritannia. Vindparken Blaengwen (50 % eierandel) vil ha en total kapasitet på 20-30 GWh per år.

Fjernvarme Det nye forbrenningsanlegget ved Heimdal varmesentral og den nye fjernvarmeledningen til Midtbyen i Trondheim ble åpnet i september. Varmeproduksjonen vil være 200 GWh per år.

Nye teknologier Statkraft besluttet i oktober å bygge verdens første prototyp av et saltkraftverk på Hurum med formål å utvikle fremtidige kommersielle anlegg. Statkraft har videre innledet samarbeid med forskingsmiljøer i Norge, Sverige og Danmark om utvikling på havenergi.

Representasjon på Balkan Statkraft økte sin satsing i Sørøst-Europa gjennom året og etablerte representasjons- og prosjekt-kontorer i Serbia, Romania og Albania (2008).

Internasjonal satsing SN Power, hvor Statkraft har en eierandel på 50 %, kjøpte det peruanske selskapet Electroandes SA som gjør SN Power til en av Perus fem største kraftprodusenter. På Filippinene har SN Power, sammen med lokale partnere, overtatt et vannkraftverk og er i sluttforhandlinger om overtagelse av to andre. I Chile har selskapet besluttet å bygge ut et vannkraftverk på 156 MW, samt en vindpark på om lag 50 MW. Statkrafts kapitalinnskudd i SN Power var 1,2 milliarder kroner i 2007.

Nye obligasjonslån under EMTN programmet Statkraft AS gjennomførte emisjon av fire lån under EMTN programmet. To lån på henholdsvis 300 og 600 millioner euro og løpetider på 6 og 10,5 år er notert på børsen i London. To lån på 1,5 milliarder kroner hver og løpetider på henholdsvis 3 og 15 år er notert på Oslo Børs. Formålet med låneopptakene var å finansiere låneforfall og nye investeringer generelt.

04

OPPKJØP OG
VIRKSOMHETS-
SAMMENSLUTNINGER

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER

Bytteavtalen med E.ON Den 24. juli 2008 signerte Statkraft AS og E.ON AG en bytteavtale. I bytte for aksjene i E.ON Sverige AB mottok Statkraft fornybar og fleksibel kraftproduksjon samt aksjer i E.ON AG. Bytteavtalen har en total verdi på 45 346 millioner kroner. På overdragelsestidspunktet, 31. desember 2008, ble Statkrafts eierandel i E.ON Sverige AB samt ett svensk vannkraftverk byttet mot en tredel av E.ON Sveriges vannkraftproduksjon (40 vannkraftverk), fem svenske fjernvarmeanlegg, to gasskraftverk og 11 vannkraftverk i Tyskland, tre vannkraftverk i Storbritannia og aksjer i E.ON AG. I tillegg fikk Statkraft en strukturert gasslagerkontrakt og en kraftleveringsavtale. Statkraft øker med dette sin totale produksjonskapasitet med om lag 2500 MW og overtar 217 ansatte i hovedsak knyttet til virksomhet i Tyskland og fjernvarmevirksomhet i Sverige.

Statkraft blir etter dette en av de fire største kraftprodusentene i Sverige. Økt fleksibel kraftproduksjon i Tyskland og Storbritannia styrker Statkrafts stilling som en betydelig aktør i Nord-Europa og gir Statkraft en solid plattform for fremtidig vekst i disse kjernemarkedene.

E.ON Sverige AB var før transaksjonen eid med 55,365 % av E.ON AG, 44,631 % av Statkraft AS og 0,004 % av øvrige aksjonærer. Transaksjonen vil frigjøre en stor verdistigning på Statkrafts investering i E.ON Sverige AB, og samtidig omgjøre disse verdiene til 100 % eierskap i strategiske aktiva i kjernemarkeder. Dessuten vil deler av verdien overføres til aksjer i E.ON AG, tilsvarende om lag 2180 millioner euro. Etter transaksjonen blir Statkraft eier av: Statkraft Sverige Vattendel 3 AB (100 %), Harrsele AB (50,57 %), Statkraft Värme AB (100 %), Statkraft Energy Ltd (100 %), Emden Biofuel (30 %), Landesbergen Biofuel (50 %) og E.ON AG (4,17 %).

Stemmeandelen i selskapene som overtas tilsvarer eierandelen.

Byttehandelen er gjort til virkelig verdi og det inngår ikke kontanter i oppgjøret med unntak av endelig avregning som skal være gjennomført i løpet av første kvartal 2009 og er estimert til å utgjøre 2300 millioner kroner i Statkrafts favør. Den initiale allokeringen av kjøpesum ble gjennomført av konsernets egne spesialister og ledelse i samarbeid med ekstern ekspertise. Allokeringen knyttet til overtatt virksomhet er vedtatt å være foreløpig i påvente av at den endelige verdivurderingen av overtatte eiendeler og forpliktelser sluttføres. Videre vil kjøpspris for overtatt virksomhet og eiendeler justeres som følge av endelig avregning.

Den samlede verdien av bytteavtalen er 45 346 millioner kroner og foreløpig beregning av virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som inngår i byttehandelen fordeler seg som følger:

Eiendeler	Balansført verdi på oppkjøpstidspunktet	Mer./mindre verdier	Innregnet virkelig verdi
Beløp i mill. kroner			
Goodwill	274	151	425
Driftsmidler	4 859	12 273	17 132
Investering i tilknyttede selskaper	181	-	181
Finansielle anleggsmidler	21 285	1 840	23 125
Sum anleggsmidler	26 599	14 264	40 863
Kontanter	339	-	339
Fordringer	2 883	-	2 883
Varelager	73	-	73
Derivater	1 350	358	1 708
Sum omløpsmidler	4 645	358	5 003
Oppkjøpte eiendeler	31 244	14 622	45 866
Gjeld	405	-	405
Utsatt skatt	9	106	115
Sum gjeld	414	106	520
Nettverdi oppkjøpte eiendeler	30 830	14 516	45 346

Kostnader knyttet til bytteavtalen utgjør i størrelsesorden 98 millioner kroner hvorav 32 millioner kroner er kostnadsført.

Goodwill fra oppkjøpet utgjør 425 millioner kroner og fordeler seg med 151 millioner kroner på fjernvarmevirksomheten i Sverige og 274 millioner kroner fra vann- og gasskraftverk i Tyskland. I goodwill knyttet til fjernvarmevirksomheten inngår også kundeporteføljer. Når endelig allokering av kjøpesum foreligger vil kundeporteføljer vises som egen post under immaterielle eiendeler. For øvrig er bakgrunn for goodwill synergier og forventet fremtidig inntjeningssevne som er identifisert uten å kunne knytte verdien opp mot andre immaterielle eiendeler, samt oppføring av utsatt skatt forpliktelse til nominell verdi.

Dersom byttehandelen med E.ON AG hadde vært gjennomført per 1. januar 2008, ville salgsinntektene for konsernet vært 30 812 millioner kroner, og resultat etter skatt vært 7681 millioner kroner. Ledelsen har justert for følgende forhold for å komme frem til disse pro forma tallene:

- lagt til salgsinntekter og resultat for enhetene i Sverige, Tyskland og Storbritannia samt estimert avskrivninger på avskrivbare merverdier
- lagt til andel av utbytte fra E.ON AG for 2008
- trukket ut resultatandel fra investeringen i E.ON Sverige AB
- trukket ut gevinst fra salg av aksjer i forbindelse med bytteavtalen med E.ON AG
- justert for kostnader i forbindelse med oppkjøpet

OPPKJØP GJENNOMFØRT ETTER BALANSEDAGEN MEN FØR STYREBEHANDLING AV ÅRSREGNSKAPET

Statkraft Norfund Power Invest AS (SN Power) Den 11. november 2008 ble Statkraft AS og Norfund enige om en ny eierstruktur for SN Power. Statkraft økte sin eierandel fra 50 til 60 % på gjennomføringstidspunktet den 13. januar 2009. Økt eierandel i SN Power underbygger Statkrafts ambisjoner om å utvikle rollen som global nisjeaktør innenfor vannkraft og annen fornybar energi. SN Powers markedsposisjoner i Asia og Sør-Amerika gir et sterkt utgangspunkt for en langsiktig, global satsing. Statkraft kjøpte 10 % av aksjene i SN Power for 1100 millioner kroner. Statkraft får videre en kjøpsopsjon på ytterligere 7 % av aksjene i 2015, eller når investeringsporteføljen i Afrika når 500 MW.

Norfund garanteres samtidig mulighet til å selge seg ut av SN Power gjennom salgsoptaksjoner på sine resterende aksjer i 2010, 2013, 2014 og 2015. Prisingen av aksjene, og dermed Statkrafts finansielle forpliktelse overfor Norfund, vil på det aktuelle

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

tidspunktet bli basert på retningslinjer i avtalen beregnet i henhold til anerkjente verdsettelsesmodeller. Opsjonene vil løpende bli balanseført til virkelig verdi. Norfund kan selge inntil halvparten av sin resterende aksjepost i SN Power (20 %) til nye investorer, med unntak av internasjonale konkurrenter av Statkraft, innen utgangen av 2010.

SN Power etablerer sammen med Norfund et eget selskap for å investere i Afrika og Mellom-Amerika, der SN Power vil eie 51 % og Norfund vil eie 49 %.

SN Power har over 400 ansatte med kraftproduksjon og utbyggingsprosjekter i India, Nepal, Sri Lanka, Filippinene, Peru og Chile, i tillegg til hovedkontor i Norge og kontorer i Singapore og Brasil. SN Power hadde i 2008 621 MW i drift og 320 MW under bygging fordelt på hel- og deleide anlegg. Ambisjonen er å øke installert effekt til 4000 MW innen 2015 gjennom oppkjøp og utbygginger i eksisterende markeder samt utvalgte nye markeder.

Kjøpesummen inklusive omkostninger for aksjene er 1100 millioner kroner og er oppgjort med 276,4 millioner kroner i kontanter og ved en rettet emisjon der Statkraft innbetaler 2 milliarder kroner.

Stemmeandelen i selskapene som overtas tilsvarer eierandelen. Enkelte beslutninger krever imidlertid tilslutning fra alle aksjonærer.

Oversikt over eiendeler, gjeld og forpliktelse som overtas ved oppkjøpet:

Eiendeler	Balanseført verdi på oppkjøpstidspunktet
Immaterielle eiendeler	213
Vannfallsrettigheter	1 879
Øvrige anleggsmidler	2 173
Investering i tilknyttede selskaper	2 403
Sum anleggsmidler	6 668
Kontanter	1 346
Fordringer	640
Sum omløpsmidler	1 986
Oppkjøpte eiendeler	8 654
Langsiktig gjeld og forpliktelser	2 084
Kortsiktig gjeld	527
Sum gjeld	2 611
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	6 043

SN Power har før transaksjonen blitt regnskapsført etter egenkapitalmetoden som et tilknyttet selskap. Fra og med 1. kvartal 2009 fullkonsolideres selskapet i Statkrafts konsernregnskap. Oppkjøpet er nylig gjennomført og arbeidet med allokering av kjøpesum er påbegynt. I og med at tilordning av verdier på vesentlige områder gjenstår vises ikke innregnet virkelig verdi.

05

KONSOLIDERTE
SELSKAPER

AKSJER I KONSOLIDERTE DATTERSLSKAPER

Navn	Forretningskontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Asian Power Invest AB	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	100,00 %
Nordic Hydropower AB ¹	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	100,00 %
Statkraft AS	Oslo	Norge	Statkraft SF	100,00 %
Statkraft Energi AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Baltic Cable AS	Malmø	Sverige	Statkraft Energi AS	66,67 %
Statkraft Carbon Invest AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Financial Energy AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Germany GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Markets GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Germany GmbH	100,00 %
Statkraft Markets Hungaria LLC	Budapest	Ungarn	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft South East Europe EOOD	Sofia	Bulgaria	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Romania SRL	Bucuresti	Romania	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Energy Austria GmbH	Wien	Østerrike	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets BV	Amsterdam	Nederland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets Financial Services GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Holding Knapsack GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Knapsack Power GmbH & Co KG	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Holding Knapsack GmbH	100,00 %
Knapsack Power Verwaltungs GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Knapsack Power GmbH & Co KG	100,00 %
Statkraft Holding Herdecke GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Trading GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Germany Drei GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Germany Vier GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Germany Fünf GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Suomi Oy	Kotka	Finland	Statkraft AS	100,00 %
Ahviokoski Oy	Kotka	Finland	Statkraft Suomi Oy	100,00 %
Statkraft Sverige AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Graninge AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Gidekraft AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	91,00 %

(forts.) Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Statkraft Sverige Vättendel 3 AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Vättendel 2	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Statkraft Agder Energi Vind DA	Kristiansand	Norge	Statkraft AS	66,00 %
Statkraft Development AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Smøla Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %
Hitra Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %
Kjøllefjord Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %
Statkraft UK Ltd	London	Storbritannia	Statkraft AS	100,00 %
Fairwind Statkraft Orkney Ltd	Orknøyene	Storbritannia	Statkraft UK Ltd	75,00 %
Statkraft Energy Limited	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd	100,00 %
Thetis Energy Limited	Belfast	Storbritannia	Statkraft UK Ltd	51,00 %
Statkraft Western Balkans d.o.o.	Beograd	Serbia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Republika Srpska	Statkraft AS	100,00 %
Wind Power Bulgaria OOD	Sofia	Bulgaria	Statkraft AS	60,00 %
Statkraft Albania LLC	Tirania	Albania	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Montenegro	Podgorica	Montenegro	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft SCA Vind AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	60,00 %
Renewable Energies and Photovoltaics Spain S.L.	Malaga	Spania	Statkraft AS	70,00 %
Statkraft Värme AB	Kungsbacka	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Industrial Holding AS (tidligere Statkraft Regional Holding AS)	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Skagerak Energi AS	Porsgrunn	Norge	Statkraft Regional Holding AS	66,62 %
Skagerak Kraft AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Nett AS	Sandefjord	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Metor AS ²	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	60,00 %
Telekraft AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Nett AS	100,00 %
Skagerak Elektro AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Varme AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Fibernett AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Grenland Fibernett AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Energimåling AS	Skien	Norge	Skagerak Energi AS	85,00 %
Skien Fjernvarme AS	Skien	Norge	Skagerak Varme AS	51,00 %
Grunnåi Kraftverk AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	55,00 %
Trondheim Energi AS	Trondheim	Norge	Statkraft Regional Holding AS	100,00 %
Trondheim Energi Fjernvarme AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Kraft AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Kraftsalg AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Nett AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Eiendom AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Sluppen Eiendom AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi Eiendom AS	100,00 %
Statkraft Forsikring AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Fjordkraft AS ³	Bergen	Norge		
Småkraft AS ⁴	Oslo	Norge		

¹ Nordic Hydropower AB eies med 50% av Statkraft SF og Asian Power Invest AB.

² Metor AS eies 60 % av Skagerak Energi AS og 40 % av Trondheim Energi AS

³ Fjordkraft AS eies av Statkraft Regional Holding AS (3,15 %), Skagerak Energi AS (48 %) og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (48,85 %). Fjordkraft AS er konsolidert fra og med 1. januar 2007.

⁴ Småkraft AS eies med 20 % hver av Statkraft AS, Skagerak Kraft AS, Trondheim Energi Kraft AS, Agder Energi AS og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

06

SEGMENT- INFORMASJON

Etter reorganiseringen av konsernet i 2008 er segmentinndelingen som spesifisert under:

Produksjon og marked Produksjon og marked er det største segmentet og består av drift og vedlikehold av vannkraftanlegg og gasskraftverk i Europa, samt fysisk og finansiell handel med energi og energirelaterte produkter i Europa. Disse forretningsenhetene er organisert i ett segment på grunn av den tette integrasjonen mellom drift, vedlikehold og energidistribusjon.

Vindkraft Vindkraft er ansvarlig for utvikling, bygging, drift og erieroppfølging av land- og havbaserte vindparker, i Norge og Europa for øvrig, samt utvikling og kommersialisering av offshore vindkraftteknologi.

Nye vekstmarkeder Nye vekstmarkeder er ansvarlig for forvaltning og videreutvikling av eierposisjoner utenfor Europa, og består av eierandelen i SN Power (50 % eierandel frem til 13. januar 2009) som Statkraft eier sammen med Norfund. I tillegg forvaltes Theun Hinboun Power Company (THPC) på vegne av Statkraft SF. THPC inngår ikke i de finansielle tallene for segmentet.

Skagerak Energi Virksomheten i Skagerak Energi følges opp som en samlet aktivitet av ledelsen og rapporteres som et eget segment. Virksomheten er konsentrert om produksjon og omsetning av kraft og fjernvarme, samt nettvirksomhet. Annen virksomhet er fiber og elektroentreprenør- og avregningsvirksomhet.

Kunder Kunder består av nett-, fjernvarme- og kraftsalgsvirksomhet som er eid av Trondheim Energi.

Industrielt eierskap Industrielt eierskap er ansvarlig for forvaltning og videreutvikling av norske eierposisjoner hvor Statkraft har en industriell ambisjon. Selskapene som er inkludert i segmentet er Fjordkraft, BKK og Agder Energi. Fra 31. desember 2008 inngår aksjeposten i E.ON AG i segmentet.

Annet Annet inkluderer forretningsenhetene Sørøst-Europa vannkraft, Solkraft, Småskala vannkraft, Innovasjon og vekst, samt investeringen i E.ON Sverige AB, konsernfunksjoner og elimineringer. Aksjeposten i E.ON Sverige ble solgt til E.ON AG 31. desember 2008.

REGNSKAPSSPESIFIKASJON PER SEGMENT

Segmenter	Statkraft SF	Produksjon		Nye vekst-			Industrielt	
Beløp i mill. kr	Konsern	og marked	Vindkraft	markeder	Skagerak	Kunder	eierskap	Annet
Året 2008								
Driftsinntekter eksterne	25 465	17 447	13	-	2 197	1 684	3 508	616
Driftsinntekter interne	-	804	235	-	1 037	47	2	-2 125
Brutto driftsinntekter	25 465	18 251	248	-	3 234	1 731	3 510	-1 509
Driftsresultat	16 766	15 570	276	-1	1 630	171	-78	-802
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	972	-302	-38	87	-247	9	530	933
Resultat før finans og skatt	17 738	15 268	238	86	1 383	180	452	131
Balanse 31.12.08								
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	14 693	1 224	91	2 737	88	249	9 884	420
Øvrige eiendeler	130 598	74 936	1 512	200	14 955	4 612	24 729	9 654
Totale eiendeler	145 291	76 160	1 603	2 937	15 043	4 861	34 613	10 074
Av- og nedskrivninger	-1 606	-1 069	233	-	-480	-155	-33	-102
Vedlikeholdsinvesteringer	796	490	-	-	202	84	-	20
Investering i økt kapasitet	1 196	567	39	-	214	82	-	294
Investering i eierandeler	581	26	178	200	26	3	-	148
Året 2007								
Driftsinntekter eksterne	17 950	11 432	16	-	1 808	1 335	2 758	601
Driftsinntekter interne	-	608	166	-	402	147	-	-1 323
Brutto driftsinntekter	17 950	12 040	182	-	2 210	1 482	2 758	-722
Driftsresultat	7 400	6 700	-32	-	827	184	77	-356
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	2 652	451	-	158	-108	7	829	1 315
Resultat før finans og skatt	10 052	7 151	-32	158	719	191	906	959
Balanse 31.12.07								
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	32 332	1 318	11	2 173	84	293	10 338	18 115
Øvrige eiendeler	77 960	51 349	1 297	-	14 826	5 934	1 220	3 334
Totale eiendeler	110 292	52 667	1 308	2 173	14 910	6 227	11 558	21 449
Av- og nedskrivninger	-1 656	-917	-68	-	-433	-143	-33	-62
Vedlikeholdsinvesteringer	571	316	-	-	207	48	-	-
Investering i økt kapasitet	1 443	967	16	-	163	221	-	76
Investering i eierandeler	1 800	462	-	1 200	129	8	-	1

SPESIFIKASJON PER PRODUKT

Det henvises til note 7.

SPESIFIKASJON PER GEOGRAFISKE OMRÅDER

Eksterne salgsinntekter fordeles basert på opprinnelsesland til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Anleggsmidler ekskluderer finansielle instrumenter, utsatt skatt og pensjonsmidler og fordeles basert på opprinnelsesland til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Geografiske områder Beløp i mill. kr	Statkraft SF Konsern	Norge	Tyskland	Sverige	Finland	Øvrige
2008						
Eksterne salgsinntekter	24 205	19 424	4 211	156	4	410
Anleggsmidler per 31.12	76 786	50 075	6 387	18 769	911	644
2007						
Eksterne salgsinntekter	16 544	15 041	1 383	109	5	6
Anleggsmidler per 31.12	57 589	49 024	3 013	4 810	739	3

INFORMASJON OM VIKTIGE KUNDER

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

07 SALGSINNTEKTER

Statkraft optimaliserer sin vannkraftproduksjon ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot faktisk og forventet fremtidig spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Dersom Statkraft har fysiske leveringsforpliktelser som avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp regnskapsføres som en korreksjon mot kraftsalg. Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å sikre den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Salgsposisjoner inngås for å sikre prisen på en nærmere fastsatt andel av planlagt fremtidig produksjon. Kjøpsposisjoner inngås for å justere sikringsnivået dersom forutsetningene endres og det vurderes at Statkraft har en for høyt sikret posisjon. Alle kontrakter føres som en justering av den underliggende inntekten fra produksjonen basert på marginen mellom kontraktspris og spotpris (systempris for finansielle kontrakter).

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Netto fysisk spotsalg, inkludert grønne sertifikater	12 668	5 469
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser	234	213
Industrikraft til myndighetsbestemte priser	1 624	1 713
Lange kommersielle kontrakter	1 758	1 582
Dynamisk sikring	1 221	1 593
Trading og origination	447	623
Nett	1 426	1 535
Sluttbruker	4 305	3 390
Fjernvarme	370	315
Annet/elimineringer	152	111
Salgsinntekter	24 205	16 544

Statkraft har langsiktige fysiske salgskontrakter med kraftkrevende industri og treforedlingsindustrien til priser fastsatt av Stortinget, samt leveringsforpliktelser til kommuner som har rett til å kjøpe kraft til konsesjonspris.

Årlig leveringsvolum for industri- og konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser

Tall i TWh	Industrikraft	Konsesjonskraft	Sum
2009	9,3	2,8	12,1
2010	9,3	2,8	12,1
2011	1,5	2,8	4,3
2012	0,5	2,8	3,3
2013	0,5	2,8	3,3
2014	0,5	2,8	3,3
2015	0,5	2,8	3,3
2016	0,5	2,8	3,3
2017	0,5	2,8	3,3
2018	0,5	2,8	3,3
Sum	23,6	28,0	51,6

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Pris og volum for for industri- og konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser	2008	2007
Industrikraft – Volum (TWh)	8,7	10,3
Industrikraft – Pris (øre/kWh)	19,1	16,6
Konsesjonskraft – Volum (TWh)	2,5	2,9
Konsesjonskraft – Pris (øre/kWh)	9,4	8,8

Industrikontraktene på myndighetsbestemte vilkår løper i all hovedsak ut fortløpende frem til 2011. Etter hvert som de myndighetsbestemte kontraktene går ut, vil de for en stor del bli erstattet av kommersielle avtaler.

I tillegg har Statkraft andre fysiske kontraktsforpliktelser av varierende varighet både til innen- og utenlandske kunder.

Statkraft har inngått langsiktige avtaler om kjøp av gass fra henholdsvis StatoilHydro og WINGAS. Statkraft har forøvrig ingen langsiktige fysiske kjøpsforpliktelser av vesentlig betydning.

08 ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Inntekter ved utleie av kraftverk	536	450
Øvrige leieinntekter og salg av tjenester	482	427
Øvrige driftsinntekter	242	529
Sum	1 260	1 406

UTLEIE AV KRAFTVERK

Som følge av avtaler om foregrepet hjemfall inngått i perioden 1957 til 1966 har Statkraft SF eierskapet til fallrettene som utnyttet i kraftverkene i Saudefaldene, Tyssefaldene og Svelgen. Kraftverkene og fallene er utleid på stortingsbestemte vilkår.

Kraftverkene Tysso II og Sauda IV, som de respektive leietakere har bygget ut i henhold til avtalene om foregrepet hjemfall, tilfaller Statkraft ved utløpet av konsesjonstiden. Tysso II tilfalt Statkraft i 2007 og Sauda IV tilfaller Statkraft i 2010. De to verkene har en middelproduksjon på til sammen 1,1 TWh, og er/vil bli leid ut til de tidligere eiere fra den dag verkene tilfaller Statkraft og frem til og med 31. desember 2030.

Det hviler restriksjoner på anvendelsen av kraften fra de utleide kraftverk. Kraft fra Tysso II skal anvendes til to industribedrifter i Odda i henhold til en fordeling fastsatt av Olje- og energidepartementet. Kraft fra de utleide verk i Svelgen skal anvendes til industriproduksjon i Elkemkonsernet, mens kraft fra utleide verk i Saudefaldene skal anvendes i Eramets smelteverk i Sauda og til industriproduksjon i Elkemkonsernet.

Eramet Norway AS har i 2006 inngått en kommersiell avtale med Statkraft Energi AS om fremtidige kraftleveranser, og har sagt opp samtlige myndighetsbestemte kraftkontrakter, herunder (med virkning fra 1. januar 2011) en avtale med Saudefaldene om leveranse av 436 GWh/år. Dette medfører at Saudefaldene i henhold til sine avtaler med Statkraft fra 1. januar 2011 skal levere tilbake til Statkraft SF et kraftvolum tilsvarende det volum Eramet skulle tatt ut fra Saudefaldene, det vil si 436 GWh/år.

Saudefaldene har førsteretten til å bygge ut de leide anleggene i henhold til St.prp 52 (1998-99) og tilhørende avtale. Konsesjon for utbygging er gitt, og prosjektet er nå under bygging. Ved utløpet av leieperioden er Statkraft SF forpliktet til å overta de nye anleggene og betale Saudefaldene et beløp tilsvarende anleggenes skattemessig restverdi. Avtalen gir også Saudefaldene en ensidig rett til å si opp avtalen med 3 års varsel, og Statkraft må i så fall overta anleggene og betale skattemessig restverdi.

Neddiskontert verdi av beregnet vederlag som Statkraft skal betale ved overtagelse av de nye anleggene er regnskapsmessig balanseført som varige driftsmidler med motpost i forpliktelser.

AS Saudefaldene og Statkraft SF har hatt en tvistesak gående i forbindelse med utbyggingen av Sauda. Dette var en forlengelse av den tidligere avgjorte tvisten om ansvaret for kostnadene ved utfasing av de smisveiste rørene i de utleide kraftverkene i Sauda. Statkraft vant saken i Oslo tingrett. Ankesak ble behandlet i lagmannsretten i september 2007. Statkraft ble dømt til å dekke ca 2/3 av Saudefaldenes krav. Begge parter anket til Høyesterett, men 6. februar 2008 ble ankene avvist. Lagmannsrettens dom er dermed rettskraftig.

Statkraft har i 2008 foretatt erstatningsutbetaling på 209 millioner kroner inkludert prisjustering og renter. Erstatningsutbetalingen vil delvis komme til fradrag i det vederlag Statkraft skal betale ved overtagelse av nye anlegg og er balanseført som del av vederlaget.

09 ENERGIKJØP

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Gasskjøp	2 053	425
Sluttbrukervirksomhet	2 363	2 255
Sum	4 416	2 680

10

UREALISERTE
VERDIENDRINGER
ENERGIKONTRAKTER

Urealiserte verdiendringer på energikontrakter er spesifisert per portefølje i tabellen nedenfor. Beskrivelse av de enkelte porteføljene ligger i note 32.

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Nordisk vannkraftportefølje eksklusiv industrikraft	382	-1 515
Industrikraftkontrakter i nordisk vannkraftportefølje	2 335	407
Trading & Origination	312	-401
Baltic Cable og kontinentale eiendeler	233	122
Sluttbrukerportefølje	-71	53
Gasskraftvirksomhet	1 091	595
Sum	4 282	-739

Kontrakter indeksert mot ulike råvarer, valutaer og indekser hadde en positiv urealisert verdøkning i 2008. Dette skyldes særskilt økt kull-, gass- og dollarpris, samt endring i volum.

11

LØNSKOSTNADER
OG ANTALL ÅRSVERK

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Lønn	1 331	1 178
Arbeidsgiveravgift	200	172
Pensjonskostnader	236	205
Andre ytelser	86	49
Sum	1 853	1 604

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2008 var 2460 for konsernet. I 2007 var tilsvarende tall 2187. I forbindelse med byteavtalen med E.ON AG økte antall årsverk med 183 fra 31. desember 2008.

Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 12.

12

PENSJONER

YTELSESPLANER

Kollektive pensjonsordninger i konsernet Ansatte i konsernets selskaper i Norge deltar i offentlige tjenestepensjonsordninger i henhold til Lov om statens pensjonskasse, overføringsavtalen og regelverket for offentlige tjenestepensjoner. 2475 ansatte og 1201 pensjonister var dekket gjennom ytelsesplaner per 31. desember 2008. Skagerak Energi konsern har sine ordninger i egen pensjonskasse. Fjordkraft AS er medlem av BKKs pensjonskasse. Med unntak av Småkraft AS, har resten av konsernet sine ordninger i Statens Pensjonskasse (SPK). Pensjonsbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (pensjonsloven §1). De kollektive pensjonsordningene omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Alderspensionen utgjør ved full opptjening 66 % av pensjonsgrunnlaget for lønn opp til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. For øvrig har alle selskapene avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) for ansatte fra 62 år.

Selskapene som har sine ordninger i SPK betaler inn en årlig premie til SPK og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. Ordningen i SPK er ikke fondsbasert, men det simuleres en forvaltning av fondsmidler ("fiktive fond") som om midlene var plassert i statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall. Pensjonsmidlene er garantert av Staten. Inntil 35 % av pensjonsmidlene kan plasseres i Statens pensjonsfond - utland, som er et reelt fond hvor avkastning er knyttet til markedssituasjonen.

Ansatte som forlater selskapet før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet. For ordningene i SPK hefter ikke selskapene for disse forpliktelsene. Oppsatte rettigheter i Skagerak Pensjonskasse og for Fjordkraft i BKKs pensjonskasse videreføres som en forpliktelse for pensjonskassene.

Usikrede pensjonsforpliktelser Noen konsernselskaper i Norge har i tillegg til de ovennevnte avtalene også inngått pensjonsavtaler som gir alle ansatte med pensjonsgrunnlag over 12G alders- og uførepensjon på 66 % av pensjonsgrunnlag overskytende 12G. For enkelte medlemmer av konsernledelsen er det også inngått avtale om ektefelle- og barnepensjon. I tillegg har Statkraft en etterlattepensjonsordning, som er en fortsettelse av ordningen i Statkrafts Pensjonskasse (ordningen opphørte i 2003). Pensjonene dekkes over driften.

Ansatte som slutter før pensjonsalder vil få en oppsatt pensjonsrettighet for ordningen over 12G.

Aktuarielle beregninger - ytelsesplaner Nåverdien av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser og inneværende års pensjonsopptjening blir beregnet ved bruk av påløpte ytelsers metode. Netto nåverdi av pensjonsforpliktelsene opptjent på balansedagen justert for forventet fremtidig lønnsvekst frem til pensjonsalder er basert på beste estimat på forutsetninger per 31. desember 2008. Beregningene tar utgangspunkt i medlemsbestand og lønnsdata ved utgangen av året.

Aktuarielle tap i 2008 skyldes i hovedsak endret pensjonsforpliktelse per 31. desember 2008 grunnet oppdaterte forutsetninger, medlemsbestand og faktisk lønnsøkning. Per 31. desember 2008 er diskonteringsrenten endret fra 4,6 % til 3,7 %.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Pensjonsforpliktelser i forbindelse med overtakelse av ansatte fra E.ON AG Bytteavtalen med E.ON AG medførte at Statkraft overtok pensjonsforpliktelser for 15 ansatte i England og 169 ansatte i Tyskland. Pensjonsforpliktelsene er tatt inn i Statkrafts balanse per 31. desember 2008.

For ansatte i England er det etablert en egen pensjonsordning (Rheidol 2008 Pension Scheme) som ivaretar og viderefører den pensjonsordningen som tidligere var gjeldende for denne gruppen. Pensjonsordningen administreres av Rheidol 2008 Trustee Ltd. Pensjonsrettigheter for ansatte som er overført fra E.ON AG i Tyskland ivaretas av Statkraft.

INNSKUDDSPLANER

Konsernets selskaper i Sverige, Finland og Belgia har innskuddsplaner i samsvar med lokale lover. Øvrige ansatte i England som ikke er underlagt ytelsesordningen nevnt over, har også innskuddspensjonsordning.

Forklaring bakgrunn valgte forutsetninger/risikotabell Diskonteringsrenten er satt til 3,7 % og er beregnet som et veid gjennomsnitt av den risikofrie rente frem til utbetalingene ventes å finne sted. Lønnsreguleringen er beregnet som summen av forventet reallønnsvekst på 1,75 %, inflasjon på 2,0 % og et karrieretillegg på 0,25 %. Regulering av løpende pensjoner følger i henhold til dagens regelverk reguleringen av folketrygdens grunnbeløp (G) og er satt lik forventet lønnsvekst. For de demografiske faktorene er tariffene K2005, GAB 07 og IR73 anvendt for fastsettelse av dødelighet og uførisiko.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn

	31.12.08	01.01.08	31.12.07	01.01.07
Årlig diskonteringsrente	3,7 %	4,6 %	4,6 %	4,4 %
Lønnsregulering	4,0 %	4,0-4,5 %	4,0-4,5 %	4,0 %
Regulering av løpende pensjoner	3,75 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,75 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Forventet frivillig avgang				
· Opp til 45 år	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
· Mellom 45 og 60 år	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
· Over 60 år	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Forventet avkastning	3,7 %	4,6-6,0 %	4,6-6,0 %	4,4-6,0 %
Inflasjonsrate	2,0 %	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Uttakstilbøylighet AFP	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %

Forutsetninger per 31.12. er benyttet til beregning av netto pensjonsforpliktelse ved utgangen av året, mens forutsetninger per 01.01. er benyttet til å beregne pensjonskostnaden for året.

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	4 267	3 558
Virkelig verdi på pensjonsmidler	2 525	-2 463
Faktisk netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 742	1 095
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	267	223
Kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening som ikke er innregnet i balansen	-	-38
Arbeidsgiveravgift	266	181
Netto pensjonsforpliktelse i balansen – se note 26	2 275	1 461

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse gjennom året

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 01.01.	3 743	3 221
Økning i forpliktelser ved nytt datterselskap/nye medlemmer	148	90
Reduksjon i forpliktelse overførsel av ansatte	-12	-
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	180	160
Rentekostnader	169	146
Aktuarielle tap (gevinster) på forpliktelsen	399	224
Kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening	-	4
Utbetalte ytelser	-93	-102
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 31.12.	4 534	3 743

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 01.01.	2 463	2 103
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	129	113
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjonsmidlene	-234	78
Totalt tilskudd	187	200
Økning i pensjonsmidlene ved nytt datterselskap	-	54
Reduksjon midler overførsel av ansatte	-4	-
Utbetalte ytelser	-90	-85
Endring klassifisering pensjonsmidler	74	-
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	2 525	2 463

Pensjonsmidler består av

	31.12.08		31.12.07	
Egenkapitalinstrumenter	248	10 %	310	13 %
Rentebærende instrumenter	2 075	82 %	1 868	76 %
Annnet	202	8 %	285	11 %
Virkelig verdi pensjonsmidler	2 525	100 %	2 463	100 %

For pensjonsordninger i SPK består pensjonsmidlene av et fiktivt fond som er plassert i statsobligasjoner med 1, 3, 5 eller 10-årige norske statsobligasjoner eller en kombinasjon av disse. I 2008 har noen av selskapene reinvestert en liten andel av pensjonsmidlene fra det fiktive fondet og til Statens pensjonsfond - utland.

Skagerak Energi har egen pensjonskasse som har plassert pensjonsmidlene i en diversifisert portefølje av norske og utenlandske rentebærende papirer, pantelån til medlemmer, aksjer (maks 25 %), hedgefond (maks 7 %) og eiendom (maks 10 %) gjennom eksterne forvaltere. Fjordkraft, som er medlem av BKKs Pensjonskasse, har plassert pensjonsmidlene i norske rentebærende papirer og norske og utenlandske aksjer (max 30 %).

Bevegelse i aktuariemessige (gevinst)/tap innregnet direkte i egenkapitalen

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Akkumulert beløp innregnet direkte i egenkapitalen før skatt 01.01.	1 241	1 038
Akkumulert beløp innregnet direkte i egenkapitalen før skatt nytt datterselskap/nye medlemmer	-4	36
Innregnet i perioden	722	168
Akkumulert beløp innregnet direkte i egenkapitalen før skatt 31.12.	1 959	1 242
Utsatt skatt releatert til aktuariemessige (gevinst)/tap innregnet direkte i egenkapital	548	348
Akkumulert beløp innregnet direkte i egenkapitalen etter skatt 31.12.	1 411	894

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Ytelsesplaner		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	180	160
Rentekostnad	169	146
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-129	-112
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	-	4
Tilskudd fra ansatte	-17	-19
Arbeidsgiveravgift	29	24
Pensjonskostnad ytelsesplaner	232	203

Innkuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd	4	2
Totale pensjonskostnader – se note 11	236	205

	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst	
Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad	-53	70	74	-59
Økning (+)/reduksjon (-) netto pensjonsforpliktelse per 31.12.	-773	1 011	526	-420

	Økning i G		Fratredelsesrate	
Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad	29	-30	-17	14
Økning (+)/reduksjon (-) netto pensjonsforpliktelse per 31.12.	440	-382	-84	63

13
 EIENDOMSSKATT OG
 KONSESJONSAVGIFTER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Eiendomsskatt	825	768
Konsesjonsavgifter	305	266
Sum	1 130	1 034

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte fem år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert femte år. Nåverdien av forpliktelse vedrørende framtidige konsesjonsavgifter, som ikke er avsatt for i regnskapet, er for konsesjonen beregnet til 7600 millioner kroner diskontert med en rente på 4 % i henhold til forskrift om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger og fond med videre.

14
 ANDRE
 DRIFTSKOSTNADER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Kjøp av eksterne tjenester	922	637
Materialer	377	217
Kostnader kraftverk drevet av andre	334	199
Erstatninger	53	88
Øvrige driftskostnader	954	748
Sum	2 640	1 889

Økningen i andre driftskostnader fra 2007 til 2008 skyldes generelt økt aktivitet samt bytteavtalen med E.ON AG.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

15 FINANSPOSTER

2008

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis						Sum
	Frivillig vurdert til virkelig verdi over resultat	Pliktig virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Holdt for salg	Honorar-utgifter	
Finansinntekter							
Gevinst ved salg av aksjer	-	-	-	-	25 591	-	25 591
Renteinntekter likviditet	349	-	-	-	-	-	349
Renteinntekter annet	-	-	60	-	-	-	60
Bankkonti og lån, realisert valutagevinst/tap	-	-	70	-	-	-	70
Utbytte	-	-	-	19	-	-	19
Andre finansinntekter	-	-	11	284	-	-	295
Sum	349	-	141	303	25 591	-	26 384
Finanskostnader							
Rentekostnader	-	-	-2 399	-	-	-	-2 399
Garantipremier	-	-	-	-	-	-65	-65
Finansielle derivater, realisert valutagevinst/tap	-	-776	-	-	-	-	-776
Bankkonti og lån, realisert valutagevinst/tap	-	-	-36	-	-	-	-36
Verdipapir gjeld, gevinst/tap, realisert	29	-	-	-	-	-	29
Andre finanskostnader	-	-	-32	-24	-	-	-56
Sum	29	-776	-2 467	-24	-	-65	-3 303
Urealiserte verdiendringer valuta- og rentekontrakter							
Finansielle rentebytteavtaler, urealisert verdiendring	-	298	-	-	-	-	298
Finansielle valuta- og rentebytteavtaler, urealisert verdiendring	-	-229	-	-	-	-	-229
Valutaterminer, urealisert verdiendring	-	-1 241	-	-	-	-	-1 241
Valutalån, urealisert verdiendring	-	-393	-1 550	-	-	-	-1 943
Verdipapir likviditet, gevinst og tap, urealisert	11	-	-	-	-	-	11
Sum	11	-1 565	-1 550	-	-	-	-3 104
Sum finansposter	389	-2 341	-3 876	279	25 591	-65	19 977

2007

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis						Sum
	Frivillig vurdert til virkelig verdi over resultat	Pliktig virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Honorar-utgifter		
Finansinntekter							
Renteinntekter likviditet	-	293	-	-	-	-	293
Renteinntekter annet	-	-	-	52	-	-	52
Bankkonti og lån, realisert valutagevinst/tap	-	-	-	12	-	-	12
Verdipapir likviditet, gevinst og tap, realisert	26	-	-	-	-	-	26
Utbytte	-	-	-	-	4	-	4
Andre finansinntekter	-	-	-	24	-	-	24
Sum	319	-	-	88	4	-	411
Finanskostnader							
Rentekostnader	-	-	-1 727	-	-	-	-1 727
Garantipremier	-	-	-	-	-	-73	-73
Finansielle derivater, realisert valutagevinst/tap	-	-	-81	-	-	-	-81
Bankkonti og lån, realisert valutagevinst/tap	-	-	-	31	-	-	31
Verdipapir gjeld, gevinst / tap, realisert	-3	-	-	-	-	-	-3
Andre finanskostnader	-	-	-30	-	-	-	-30
Sum	-3	-81	-1 726	-	-	-73	-1 884
Urealiserte verdiendringer valuta- og rentekontrakter							
Finansielle rentebytteavtaler, urealisert verdiendring	-	-410	-	-	-	-	-410
Finansielle valuta- og rentebytteavtaler, urealisert verdiendring	-	-263	-	-	-	-	-263
Valutaterminer, urealisert verdiendring	-	372	-	-	-	-	372
Valutalån, urealisert verdiendring	-	-	532	-	-	-	532
Verdipapir likviditet, gevinst og tap, urealisert	-1	-	-	-	-	-	-1
Sum	-1	-301	532	-	-	-	230
Sum finansposter	315	-382	-1 106	4	-73	-	-1 243

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

Noter ←

Revisors beretning

16
SKATTER

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Overskuddsskatt	3 242	2 007
Grunnrenteskatt	1 735	805
Korreksjon tidligere års ligning	2	42
Endring utsatt skatt	-793	-816
Skattekostnad i resultatregnskapet	4 186	2 037

Betalt overskuddsskatt

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Beregnet overskuddsskatt årets resultat	3 147	3 591
Skattevirkning av konsernbidrag	-983	-1 596
Reduksjon forskuddsbetalt naturressursskatt tidligere år	-1 114	-
Betalbar overskuddsskatt før utligning mot årets naturressursskatt	1 050	1 995

Betalt skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Naturressursskatt	600	592
Grunnrenteskatt	1 735	805
Overskuddsskatt som overstiger naturressursskatt	450	1 400
Korreksjonsskatt	-	75
Skyldig skatt tidligere inntektsår	11	29
Betalbar skatt i balansen	2 796	2 901

Forskuddsbetalt skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Forskuddsbetalt naturressursskatt	31	1 073
Forskuddsbetalt korreksjonsskatt	85	75
Forskuddsbetalt skatt i balansen	116	1 148

Avstemming av nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Resultat før skattekostnad	37 715	8 809
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	10 560	2 467

Skatteeffekter av

Grunnrenteskatt	1 893	609
Satsforskjeller i utlandet	267	260
Endringer i skattesats/skatte regler	-	-576
Resultat tilknyttede selskaper	-272	-742
Skattefrie inntekter	-7 930	-14
Endringer vedrørende tidligere år	2	20
Andre permanente forskjeller, netto	-334	13
Skattekostnad	4 186	2 037
Effektiv skattesats	11,1 %	23,1 %

SPESIFIKASJON AV UTSATT SKATT

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt. I balansen er det utsatt skattefordel og utsatt skatt knyttet til ulike skatte-
subjekter/-regimer presentert hver for seg. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet.

Beløp i mill. kroner	01.01.07	Resultatført i perioden	Ført mot egenkapital	Kjøp og salg av selskaper	Annet	31.12.07
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	-777	-601	-4	-	415	-1 006
Driftsmidler	3 778	277	-107	14	-	3 962
Pensjonsforpliktelser	-370	16	-46	-14	-	-414
Andre langsiktige poster	477	63	-	53	-	593
Fremførbare underskudd/godtgjørelse	-193	167	-	-	-	-26
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 939	72	-	-	-	2 011
Fremførbare negativ grunnrenteinntekt	-307	-810	-	-	-	-1 117
Sum netto utsatt skatt	4 547	-816	-157	53	415	4 003
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 17	1 493					1 025
Herav presentert som utsatt skatt – se note 26	6 040					5 067

Beløp i mill. kroner	01.01.08	Resultatført i perioden	Ført mot egenkapital	Kjøp og salg av selskaper	Annet	31.12.08
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	-1 006	99	-138	-	1 540	495
Driftsmidler	3 962	207	-102	32	-	4 099
Pensjonsforpliktelser	-414	-40	-162	-	-	-616
Andre langsiktige poster	593	-206	-	-	-	387
Fremførbare underskudd/godtgjørelse	-26	-999	-	-	-	-1 025
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	2 011	-31	-	-	-	1 980
Fremførbare negativ grunnrenteinntekt	-1 117	177	-	-	-	-940
Sum netto utsatt skatt	4 003	-793	-402	32	1 540	4 380
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 17	1 025					1 864
Herav presentert som utsatt skatt – se note 26	5 067					6 244

Annet består hovedsakelig av effekt knyttet til konsernbidrag.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Estimatavik pensjoner	-162	-46
Sikringsinstrumenter	-261	-43
Omregningsdifferanser	21	-68
Sum utsatt skatt ført mot egenkapital	-402	-157

Anvendte skattesatser i beregning av utsatt skatt

26 % – Selskapsskattesats Finland
28 % – Selskapsskattesats i Sverige (26,3 % fra og med 2009)
28 % – Selskapsskattesats i Norge
31,4 % – Selskapsskattesats Tyskland
30 % – Grunnrenteskattesats Norge
58 % – Marginalskattesats Norge (grunnrenteskattesats + selskapsskattesats)

17 IMMATERIELLE EIEDELER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Utsatt skattefordel	1 864	1 025
Goodwill	632	207
Annet	399	425
Sum	2 895	1 657

Utsatt skattefordel er nærmere omtalt i note 16.

Beløp i mill. kroner	Goodwill	Annet
2007		
Anskaffelseskost per 01.01.07	365	498
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 01.01.07	-158	-4
Balanseført verdi per 01.01.07	207	494
Tilgang	-	1
Overført	-	-322
Tilgang ved konsolidering av nye selskaper	-	512
Valutadifferanser	-	-4
Avskrivninger	-	-20
Tilgang akkumulerte avskrivninger	-	-236
Balanseført verdi per 31.12.07	207	425
Anskaffelseskost per 31.12.07	365	685
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.07	-158	-260
Balanseført verdi per 31.12.07	207	425
2008		
Balanseført verdi per 01.01.08	207	425
Tilgang	-	7
Tilgang ved konsolidering av nye selskaper	425	-
Valutadifferanser	-	10
Avskrivninger	-	-43
Balanseført verdi per 31.12.08	632	399
Anskaffelseskost per 31.12.08	757	752
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.08	-125	-353
Balanseført verdi per 31.12.08	632	399

Antatt økonomisk levetid

10–15 år

FORSKNING OG UTVIKLING

Konsernets forsknings- og utviklingsaktiviteter består av aktiviteter knyttet til nye energikilder og videreutvikling av eksisterende anlegg og teknologier. I forskningsaktiviteter knyttet til nye energikilder inngår generelle forskningsprosjekter. Prosjektene har som formål å gi mer viten om teknologi eller annet som kan gi grunnlag for fremtidige aktiviteter/prosjekter.

For å tilegne seg ny kunnskap og utvikle nye metoder innenfor energidisponering og vedlikehold, har konsernet også forsknings- og utviklingsaktiviteter rettet mot eksisterende anlegg/energi-kilder. Forsknings- og utviklingsaktiviteter som har pågått i 2008 og 2007 omfatter i det vesentlige forskning som samlet er resultatført med henholdsvis 157 millioner kroner for 2008 og 98 millioner kroner for 2007.

18
 VARIGE
 DRIFTSMIDLER

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner, genera- torer, mv.	Nettanlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre kaianlegg	Tomt, fjell- rom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹	Sum
Anskaffelseskost per 01.01.07	27 603	19 008	9 766	3 146	12 360	4 615	2 895	79 393
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 01.01.07	-5 230	-8 710	-4 410	-873	-2 006	-	-1 411	-22 640
Balanseført verdi per 01.01.07	22 373	10 298	5 356	2 273	10 354	4 615	1 484	56 753
2007								
Balanseført verdi per 01.01.07	22 373	10 298	5 356	2 273	10 354	4 615	1 484	56 753
Tilgang	53	168	196	10	68	1 147	284	1 926
Overført fra anlegg under utførelse	165	2 656	-	-	644	-3 985	842	322
Avgang	-	-20	-74	-	-34	-27	-	-155
Balanseførte låneutgifter	103	7	-	-	-	1	2	113
Valutaeffekter	-53	-24	-74	-	-285	-81	47	-470
Av- og nedskrivninger	-301	-541	-335	-75	-126	-	-257	-1 635
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	-	68	-	14	-	21	103
Balanseført verdi per 31.12.07	22 340	12 544	5 137	2 208	10 635	1 670	2 423	56 957
Anskaffelseskost per 31.12.07	27 871	21 795	9 814	3 156	12 753	1 670	4 068	81 127
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.07	-5 531	-9 251	-4 677	-948	-2 118	-	-1 645	-24 170
Balanseført verdi per 31.12.07	22 340	12 544	5 137	2 208	10 635	1 670	2 423	56 957
2008								
Balanseført verdi per 01.01.08	22 340	12 544	5 137	2 208	10 635	1 670	2 423	56 957
Tilgang	157	217	186	29	78	1 488	357	2 512
Tilgang ved kjøp av nye datterselskaper	4 781	5 239	-	-	6 444	63	605	17 132
Overført fra anlegg under utførelse	260	520	87	-	264	-1 131	-	-
Avgang	-3	-25	-1	-	-352	-38	-36	-455
Balanseførte låneutgifter	-	1	-	-	-	8	3	12
Valutaeffekter	44	530	49	-	423	35	4	1 085
Av- og nedskrivninger	-333	-391	-334	-76	-108	-39	-281	-1 562
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	10	-	-	-	38	27	75
Balanseført verdi per 31.12.08	27 246	18 645	5 124	2 161	17 384	2 094	3 102	75 756
Anskaffelseskost 31.12.08	33 109	28 329	10 192	3 185	19 641	2 094	5 005	101 555
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.08	-5 863	-9 684	-5 068	-1 024	-2 257	-	-1 903	-25 799
Balanseført verdi per 31.12.08	27 246	18 645	5 124	2 161	17 384	2 094	3 102	75 756
Avskrivningstid (år)	30-75	15-40	25-35	5-50	25-75	-	3-40	-

¹ I posten Annet inngår i hovedsak fjernvarmeanlegg, bygninger, kontor- og datautstyr, elektrotekniske anlegg og kjøretøyer.

Nedenfor følger en nærmere spesifisering av brukstiden for de ulike driftsmidlene. Det er ikke gjort vesentlige endringer i avskrivningsplan fra tidligere:

	Avskrivningstid (år)		Avskrivningstid (år)
Fallrettigheter	evig	Nettanlegg	
Damanlegg		- transformator	35
- fyllingsdammer, betongdammer	75	- apparatanlegg, høyspent	35
- øvrige dammer	30	Bygninger (adm. mv.)	25-50
Tunnelsystemer	75	Øvrige faste anlegg	
Maskintekniske installasjoner		- varige	20
- rørgater	40	- mindre varige	10
- aggregater (turbin, ventil)	40	Diverse løvsøre	5
- øvrige maskintekniske anlegg	15	Tomter	evig
Fjellrom	75	Kontor- og datautstyr	3
Veier, broer og kaier	75	Inventar og utstyr	5
Elektrotekniske anlegg		Transportmidler	8
- transformator/generator	40	Anleggsmaskiner	12
- apparatanlegg (høyspent)	35	Småbåter	10
- kontrollanlegg	15	Gass- og dampgenerator	20-25
- driftssentral	15	Kjølevannsystem	20-25
- samband	10	Transformatorer gasskraftverk	20-25

INVESTERINGSEIENDOMMER

Konsernet har eiendommer i Trondheim der hensikten er utvikling med tanke på salg og utleie. Markedsverdien av eiendommene er vurdert til 134 millioner kroner og bokført verdi er 14 millioner kroner. Fastsettelse av markedsverdi er basert på økonomiske betraktninger i form av kontantstrømanalyser foretatt av uavhengig takstmann i 2007. I hovedsak bygger fastsettelsen på lokal markedskunnskap ved å se på den enkelte eiendoms evne til å generere leieinntekter i dag og i fremtiden samt utbyggingspotensiale, beliggenhet, beskaffenhet og kunnskap om aktørenes (kjøpernes) krav til avkastning.

Resultat
Balanse
Kontantstrømpoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

19

TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

SELSKAP BEHANDLET ETTER EGENKAPITALMETODEN

Aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette gjelder følgende selskaper:

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Felleskontrollerte virksomheter:			
Statkraft Norfund Power Invest AS	Oslo	50,0 %	50,0 %
Naturkraft AS	Bærum	50,0 %	50,0 %
Luster Småkraft AS	Gaupne	50,0 %	50,0 %
Viking Varme AS	Porsgrunn	50,0 %	50,0 %
RA1 S.r.l.	Milano	50,0 %	50,0 %
RA2 S.r.l.	Milano	50,0 %	50,0 %
Kraftwerksgesellschaft Herdecke, GmbH & Co. KG	Hagen	50,0 %	50,0 %
Biomassheizkraftwerk Landesbergen GmbH	Landesbergen	50,0 %	50,0 %
Catamount Cymru Cyf	Cardiff	50,0 %	50,0 %
Catamount Energy Ltd	St. Albans	50,0 %	50,0 %
Greenpower Carraig Gheal Ltd	Sterling	50,0 %	50,0 %
Greenpower Little Law Ltd	Sterling	50,0 %	50,0 %
HPC Ammerån AB	Stockholm	50,0 %	50,0 %
HPC Byske AB	Stockholm	50,0 %	50,0 %
HPC Edsox AB	Stockholm	50,0 %	50,0 %
HPC Røan AB	Stockholm	50,0 %	50,0 %
Tilknyttede selskap:			
Theun Hiboun Power Company Ltd	Laos	20,0 %	20,0 %
Hydra Tidal Energy Technology AS	Oslo	28,3 %	28,3 %
Energy Future Invest AS	Oslo	34,0 %	34,0 %
Windsea AS	Sandvika	49,0 %	49,0 %
Midtnorge Kraft AS	Rissa	40,0 %	40,0 %
Telenor Cinclus AS	Bærum	34,0 %	34,0 %
Censitel AS	Horten	40,0 %	40,0 %
Vestfold Trafo Energi AS	Stokke	34,0 %	34,0 %
Naturgass Grenland AS	Porsgrunn	30,0 %	30,0 %
Larvik Fibernet AS	Larvik	34,0 %	34,0 %
Skagerak Fibernet Vestfold AS	Porsgrunn	49,0 %	49,0 %
Energi og Miljøkapital AS	Skien	35,0 %	35,0 %
Thermokraft AS	Porsgrunn	22,2 %	22,2 %
Biomassheizkraftwerk Emden GmbH	Emden	30,0 %	30,0 %
Rullestad og Skromme Energi AS	Etne	35,0 %	35,0 %
Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (BKK)	Bergen	49,9 %	49,9 %
Agder Energi AS	Kristiansand	45,5 %	45,5 %
Istad AS	Molde	49,0 %	49,0 %
Ecopro AS	Steinkjer	25,0 %	25,0 %
Baillie Wind Farm Ltd	Thurso	33,0 %	33,0 %

Ingen av selskapene har observerbare markedsverdier i form av børskurs eller lignende.

Resultat
 Balanse
 Kontantstrømoppstilling
 Egenkapital

Noter ←

Revisors beretning

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	Telenor Cinclus	SN Power	Naturkraft
Inngående balanse	6 193	4 146	1	2 173	1 075
Resultatandel	378	232	-203	87	66
Merverdiavskrivninger	-15	-65	-	-	-
Nedskrivning ³	-	-	-36	-	-397
Investering/salg	-	-	-	200	-
Utbytte	-451	-329	-	-	-
Omregningsdifferanser ¹	-	-	-	296	-
Endring sikkerhetsinstrumenter	-	-	-	-17	-
Direkteføringer i selskapet	-90	-115	-	-	-
Annet ²	-	-	238	-	-
Utgående balanse	6 015	3 869	-	2 739	744
Merverdi 31.12.2008	2 362	2 461	-	-	-
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	-	-	-

Beløp i mill. kroner	E.ON Sverige	Istad	Herdecke	THPC	Andre	Sum
Inngående balanse	17 914	269	243	200	117	32 331
Resultatandel	988	27	31	45	-54	1 596
Merverdiavskrivninger	-92	-12	-	-7	-	-191
Nedskrivning ³	-	-	-	-	-	-433
Investering/salg	-17 925	-	185	-	265	-17 275
Utbytte	-1 780	-14	-	-28	-5	-2 607
Omregningsdifferanser ¹	1 062	-	21	88	-	1 467
Endring sikkerhetsinstrumenter	-176	-	-	-	-	-193
Direkteføringer i selskapet	-	-24	-	-	-	-229
Annet ²	9	-	-	-	-29	227
Utgående balanse	-	246	480	307	294	14 693
Merverdi 31.12.2008	4 588	110	-	-	-	9 521
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 729	-	-	-	-	3 880

¹ Urealisert gevinst/tap som følge av valutakursendringer på investeringene føres som omregningsdifferanse mot egenkapitalen. Urealisert gevinst/tap på lån i utenlandsk valuta, tatt opp i sammenheng med utenlandske investeringer, føres tilsvarende som omregningsdifferanser mot egenkapitalen da disse anses som sikring av nettoinvestering i utenlandsk valuta. For E.ON Sverige AB ble akkumulerte omregningsdifferanser hentet opp fra egenkapitalen i forbindelse med byteavtalen med E.ON AG.

² Annet består av ettergivelse av gjeld fra Skagerak Energi AS.

³ Som følge av en betydelig reduksjon i tildelte CO₂-kvoter for perioden 2008-2012 for gasskraftverket på Kårstø, ble investeringen i Naturkraft nedskrevet med 397 millioner kroner.

SELSKAP BEHANDLET ETTER EGENKAPITALMETODEN – 100 PROSENT-BASIS

Oppstillingen nedenfor viser en oversikt over finansiell informasjon knyttet til Statkrafts største investeringer i tilknyttede selskaper på 100 prosent-basis.

Resultatregnskap (ikke revidert)	E.ON Sverige (tall i SEK)		Agder		BKK	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Beløp i mill. kroner	-	-	-	-	-	-
Driftsinntekter	-	30 908	7 211	5 032	4 121	3 818
Driftskostnader	-	-25 363	-5 509	-3 733	-1 742	-2 262
Driftsresultat	-	5 545	1 702	1 299	2 379	1 556
Resultat før skatt og minoritetsinteresser	-	5 381	1 150	1 141	1 523	1 611
Årets resultat	-	3 972	510	846	762	997

Balanse (ikke revidert)

Beløp i mill. kroner	E.ON Sverige		Agder		BKK	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Anleggsmidler	-	90 852	11 906	11 430	14 813	14 440
Omløpsmidler	-	12 109	3 088	1 570	3 754	2 398
Eiendeler	-	102 961	14 994	13 000	18 567	16 838
Egenkapital	-	35 164	3 007	3 481	7 516	7 835
Minoritetsinteresser	-	634	14	2	19	22
Langsiktig gjeld og forpliktelser	-	48 970	6 616	6 143	3 183	2 558
Kortsiktig gjeld	-	18 193	5 357	3 374	7 849	6 423
Gjeld og egenkapital	-	102 961	14 994	13 000	18 567	16 838

Investeringen i E.ON Sverige AB ble avhendet 31. desember 2008 i forbindelse med byteavtalen med E.ON AG. Se note 4 for ytterligere informasjon.

Resultat
Balanse
Kontantsrømpstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

FELLESKONTROLLERTE EIENDELER

Statkraft har eierandeler i kraftverk som også har andre eiere. Disse kraftverkene behandles som felleskontrollerte eiendeler og regnskapsføres med Statkrafts andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld. Kraftverk med eierandel under 50 % drives av andre.

Navn	Eierandel
Grytten	88,00 %
Vikfalli	88,00 %
Folgefonn	85,06 %
Kobbelv	82,50 %
Ulla-Førre	73,50 %
Svartisen	70,00 %
Eidfjord	65,00 %
Leirdøla	65,00 %
Harrsele AB	50,57 %
Svorka	50,00 %
Kraftverkene i Orkla	48,60 %
Sira-Kvina Kraftselskap DA	46,70 %
Mørkfoss-Solbergfoss	33,33 %
Tyssefaldene	20,29 %
Røldal-Suldal Kraft AS *	8,74 %
Aurlandsverkene	7,00 %

* Statkraft eier 8,74 % av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS, som igjen eier 54,79 % av Røldal-Suldal anleggene. Statkrafts indirekte eierandel i kraftanleggene er dermed 4,79 %

20

ØVRIGE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Vurdert til amortisert kost:		
Lån til tilknyttede selskaper	481	284
Forskuddsbetalt naturressursskatt	31	1 073
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	109	243
Sum vurdert til amortisert kost	621	1 600
Frivillig vurdert til virkelig verdi over resultat:		
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond	127	147
Tilgjengelig for salg:		
Andre aksjer og andeler	23 403	183
Sum	24 151	1 930

I posten andre aksjer og andeler inngår aksjene i E.ON AG med 23 125 millioner kroner.

21

BEHOLDNINGER

Beløp i mill. kroner	2008		2007	
	Innregnet verdi	Kostpris	Innregnet verdi	Kostpris
Vurdert til netto realiserbar verdi:				
El-sertifikater	440	423	187	157
CO ₂ kvoter	117	74	42	16
Sum varelager vurdert til netto realiserbar verdi	557	497	229	173
Vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi:				
Reservedeler	83		42	
Annet	59		32	
Sum varelager vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi	142		74	
Sum	699		303	

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

Noter ←

Revisors beretning

22
FORDRINGER

Beløp i mill. kroner		2008	2007
Kundefordringer		2 665	2 264
Periodiserte inntekter mv		3 380	1 310
Rentebærende bundne midler		1 910	502
Andre fordringer		3 697	1 020
Sum		11 652	5 096

Endringen i fordringer fra 2007 til 2008 gjenspeiler konsernets økte aktivitet og omsetning.
I andre fordringer inngår etteroppgjør med E.ON AG i forbindelse med bytteavtale med 2827 millioner kroner.

Forfallsanalyse av fordringer

2008	Beløp i mill. kroner	Ikke forfalt	Ikke nedskrevet fordringer, forfalt med		Forfalte fordringer, nedskrevet	Sum
			Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager		
	Kundefordringer	2 353	253	47	12	2 665
	Andre fordringer	8 957	26	4	-	8 987
	Sum	11 310	279	51	12	11 652

Nedskrivning for året 15

2007	Beløp i mill. kroner	Ikke forfalt	Ikke nedskrevet fordringer, forfalt med		Forfalte fordringer, nedskrevet	Sum
			Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager		
	Kundefordringer	1 933	308	15	8	2 264
	Andre fordringer	2 494	281	57	-	2 832
	Sum	4 427	589	72	8	5 096

Nedskrivning for året 9

23
KORTSIKTIGE
FINANSIELLE
PLASSERINGER

Beløp i mill. kroner		2008	2007
Obligasjoner		175	156
Rentefond		109	126
Aksjer og finansplasseringer		65	65
Sum		349	347

24
DERIVATER

I tabellen nedenfor er derivater med henholdsvis positiv og negativ markedsverdi fordelt på porteføljetilhørighet. Porteføljene er beskrevet i note 32. Tallene for energiderivater i tabellen under er regnskapsførte verdier av kontrakter som etter kriteriene i IAS 39 faller inn under definisjonen av finansielle instrumenter. Det kan være betydelige avvik mellom de regnskapsmessige verdiene og de underliggende realøkonomiske verdiene siden porteføljene inneholder kontrakter som både faller innenfor og utenfor IAS 39.

Derivater - eiendeler

Beløp i mill. kroner		2008	2007
Energiderivater			
Nordisk vannkraftportefølje ekskl industrikraft		586	947
Industrikraftkontrakter i nordisk vannkraftportefølje		1 630	773
Trading & Origination		5 250	5 224
Baltic Cable og kontinentale eiendeler		2 018	-
Sluttbrukerportefølje		261	97
Gasskraftvirksomhet		266	-
Sum		10 011	7 041

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler		627	493
Valutaterminkontrakter		754	216
Rente- og valutabytteavtaler		1 414	576
Sum		2 795	1 285

Sum derivater – eiendeler **12 806** 8 326

Resultat
Balanse
Kontantsstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Derivater – gjeld

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Energiderivater		
Nordisk vannkraftportefølje ekskl. industrikraft	1 611	2 504
Industrikraftkontrakter i nordisk vannkraftportefølje	1 406	2 582
Trading & Origination	4 529	5 344
Baltic Cable og kontinentale eiendeler	311	-
Sluttbrukerportefølje	330	101
Gasskraftvirksomhet	136	955
Sum	8 323	11 486
Valuta- og rentederivater		
Rentebytteavtaler	183	444
Valutaterminkontrakter	2 783	81
Rente- og valutabytteavtaler	10	443
Sum	2 976	968
Sum derivater – gjeld	11 299	12 454

Baltic Cable og kontinentale eiendeler består av en gasslagerkontrakt og en kraftleveringsavtale som ble anskaffet i forbindelse med bytteavtalen med E.ON AG. Valutaterminkontrakter med salg av euro mot norske kroner har falt i verdi fra 2007 til 2008 som følge av en styrking av euro mot norske kroner.

25**BANKINNSKULD,
KONTANTER
OG LIGNENDE**

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Kontanter og bankinnskudd	2 280	2 930
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	10	414
Sum	2 290	3 344

Bokført verdi av eiendeler som er stilt som garanti for forpliktelser

Av likvide midler er følgende beløp stilt som sikkerhet til/fra motpart:

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Cash collateral for finansielle derivater	-534	174
Depotkonti i forbindelse med kraftomsetning på kraftbørs	494	218
Sum	-40	392

Cash collateral er innbetalinger til/fra motparter som sikkerhet for netto urealiserte gevinster og tap som Statkraft har på rentebytteavtaler, valutabytteavtaler samt valutaterminer.

26**AVSETNING FOR
FORPLIKTELSER**

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Utsatt skatt	6 244	5 067
Pensjonsforpliktelser	2 275	1 461
Andre avsetninger for forpliktelser	3 278	3 075
Sum avsetninger for forpliktelser	11 797	9 603

Pensjonsforpliktelser er nærmere omtalt i note 12, mens utsatt skatt er omtalt i note 16.

Av andre avsetninger for forpliktelser er den vesentligste en mottatt forskuddsbetaling knyttet til kraftsalgsavtale for Rana kraftverk. Forskuddsbetalingen ble mottatt i 2005 og var på 2200 millioner kroner. Den amortiseres over avtalens løpetid på 15 år.

Beløp i mill. kroner	Rana	Annet	Sum
Inngående balanse 01.01.07	1 906	1 218	3 124
Nye avsetninger i perioden	-	225	225
Beløp som er benyttet i perioden	-147	-88	-235
Ubenyttet beløp som er tilbakeført i perioden	-	-39	-39
Utgående balanse 31.12.07	1 759	1 316	3 075
Nye avsetninger i perioden	-	488	488
Beløp som er benyttet i perioden	-147	-164	-311
Valutaeffekter	-	26	26
Utgående balanse 31.12.08	1 612	1 666	3 278

Resultat
Balanse
Kontantstrømpstilling
Egenkapital

Noter ←

Revisors beretning

27
RENTEBÆRENDE
LANGSIKTIG GJELD

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Obligasjonslån i det norske markedet	15 735	18 388
Øvrige lån i utenlandske markeder	14 664	10 846
Trekkefasiliteter	2 750	2 750
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	240	1 127
Sum	33 389	33 111

Total rentebærende gjeld økte fra 40 milliarder kroner i 2007 til 44 milliarder kroner i 2008 (se note 27 og 28). Dette til tross for at konsernets netto nedbetaling av gjeld i 2008 utgjorde 1 milliard kroner. Økningen forklares i hovedsak av økninger i valutakurs på lån i utenlandsk valuta.

For nærmere detaljer se notene 29–34.

28
KORTSIKTIG
GJELD

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Rentebærende kortsiktig gjeld		
Sertifkatgjeld	6 532	900
Første års avdrag på langsiktig gjeld	1 676	4 958
Gjeld knyttet til cash collateral	1 385	714
Kassekreditt	531	351
Andre kortsiktig lån	28	-
Sum	10 152	6 923

Se kommentarer i note 27.

Annen rentefri gjeld

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Leverandørgjeld	2 302	851
Skyldige offentlige avgifter	825	828
Øvrig rentefri gjeld	2 510	1 971
Sum	5 637	3 650

I øvrige rentefri gjeld inngår estimert etteroppgjør med E.ON AG i forbindelse med bytteavtalen.

29
BRUK AV FINANSIELLE
INSTRUMENTER**FINANSIELLE INSTRUMENTERS PÅVIRKNING PÅ FINANSIELL STILLING OG RESULTATER**

Finansielle instrumenter utgjør en vesentlig del av Statkrafts totale balanse og er av vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Det største omfanget av finansielle instrumenter finnes i de to hovedkategoriene finans og energihandel. Finansielle instrumenter innenfor finans består hovedsakelig av lån, rentebytteavtaler, valutabytteavtaler og valutaterminer. Finansielle instrumenter innenfor energihandel består hovedsakelig av finansielle og fysiske avtaler om kjøp og salg av kraft og gass, samt innebygde derivater i fysiske energisalgavtaler. I tillegg til de ovennevnte, eksisterer det finansielle instrumenter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, kontanter, kortsiktige likviditetsplasseringer og egenkapitalinvesteringer.

Innenfor finansområdet er en rekke finansielle instrumenter i bruk som del av en økonomisk sikringsstrategi, men uten at de detaljerte og formelle kravene til sikringsbokføring i IAS 39 er oppfylt. Sikringsobjektene er gjerne eiendeler i fremmed valuta, fremtidige kontantstrømmer eller finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost, mens sikringsinstrumentene er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Det vil i resultatregnskapet komme til uttrykk en betydelig volatilitet som følge av endringer i virkelig verdi, men uten at dette fullt ut reflekterer de økonomiske realiteter. I noen tilfeller er det lagt til grunn sikringsbokføring i tråd med IFRS. Dette gjelder utvalgte låneforhold hvor rente er byttet fra fast til flytende (virkelig verdi sikring), sikring av nettoinvestering i utenlandsk enhet og kontantstrømsikring av kontrakter. For i størst mulig grad å synliggjøre urealiserte effekter av finansielle derivater er slike kontrakter, og verdiendringene på disse, presentert på egne linjer i resultatregnskapet og i balansen.

Innenfor energihandel er det betydelig bruk av finansielle instrumenter i tradingvirksomheten. I tillegg er også en rekke finansielle instrumenter i bruk som del av en økonomisk sikringsstrategi der man sikrer fremtidige inntekter fra deler av forventet produksjonsvolum. Dette sikringsbokføres ikke etter IAS 39 fordi slik sikringsbokføring ikke nødvendigvis vil klare å vise de underliggende økonomiske realitetene. Blant energiderivater finner man også innebygde derivater som er komponenter av fysiske kontrakter der disse som sådan ikke er omfattet av IAS 39. Energiderivater vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Som følge av betydelige volumer knyttet til slike kontrakter, medfører verdiendringene på kontraktene potensielt stor volatilitet i balanse og resultat, uten at dette alltid gjenspeiler den underliggende virksomheten. For i størst mulig grad å synliggjøre urealiserte effekter av energikontrakter, er disse og de tilhørende verdiendringene presentert på egne linjer i resultatregnskapet og i balansen.

Resultat
Balanse
Kontantstrømpoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

30

SIKRINGSBOKFØRING

GENERELT OM SIKRINGSBOKFØRING I STATKRAFT

Virkelig verdisikring Det er kun ett låneforhold som er behandlet som virkelig verdisikring. Et utstedt obligasjonslån er utpekt som sikringsobjekt i sikringsforholdet, og en tilhørende rentebytteavtale er pekt ut som sikringsinstrument.

Muligheter for ytterligere sikringsbokføring gjennom virkelig verdisikring vurderes løpende i takt med at nye låneforhold og sikringskontrakter etableres, og gjennom en tilhørende vurdering av sikringseffektivitet i sikringsforholdene. Der det kan dokumenteres sikringseffektivitet vil sikringsbokføring normalt legges til grunn.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk enhet Deler av investeringene i svenske kroner var i 2008 sikringsobjekt i sikringsbokføring av nettoinvestering i utenlandske virksomhet. Et sett av finansielle instrumenter var utpekt som sikringsinstrumenter i denne sikringsrelasjonen. Sikringsforholdet er avsluttet per 31. desember 2008 i forbindelse med gjennomføringen av bytteavtalen med E.ON AG. For andre utenlandske virksomheter har ikke Statkraft anvendt sikringsbokføring.

Kontantstrømsikring Det har i løpet av 2008 vært et kontantstrømsikringsforhold. Muligheter for andre sikringsforhold vurderes løpende på finanssiden. Der det kan dokumenteres sikringseffektivitet vil sikringsbokføring normalt legges til grunn. For kraftproduksjon har Statkraft konkludert at sikringsføring ikke nødvendigvis vil gi den risikodemping i regnskapsmessig resultat som kunne være ønskelig. Det skjer derfor ingen løpende vurdering av mulighetene for å kunne dokumentere sikringsbokføring knyttet til kraftproduksjon.

Nærmere beskrivelse av kontantstrømsikring Sikringsobjektet var kjøpskontrakten i euro på E.ON AG aksjene, som var en del av bytteavtalen med E.ON AG. Sikringsinstrumentene var valutaterminkontrakter om salg av euro og lån i euro som ikke var byttet til andre valutaer. Den sikrede risiko i sikringsforholdet var valutarisiko knyttet til eksponering i euro. De kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument var vurdert å være like, og det ble lagt til grunn 100 % sikringseffektivitet. Som følge av 100 % effektivitet i sikringsforholdet ble det ikke innregnet noen effekter av ineffektivitet i resultatregnskapet.

Nærmere beskrivelse av virkelig verdisikring Sikringsobjekt er utstedt fastrenteobligasjon pålydende 600 millioner euro. Sikringsinstrument er en rentebytteavtale pålydende 600 millioner euro inngått med en større bank som motpart. Rentebytteavtale bytter rente fra fast til flytende rente 6 måneders EURIBOR. Den sikrede risiko i sikringsforholdet er renterisiko. Det er full korrelasjon mellom de kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument, og det legges til grunn 100 % sikringseffektivitet. Som følge av 100 % effektivitet i sikringsforholdet vil det ikke innregnes noen effekter av ineffektivitet i resultatregnskapet.

Nærmere beskrivelse av sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet Deler av investeringen i svenske kroner i det tilknyttede selskapet E.ON Sverige AB var utpekt som sikringsobjekt i sikringsbokføring av nettoinvestering i utenlandske virksomhet. Det var pekt ut et sett av finansielle instrumenter som var sikringsinstrumenter i denne sikringsrelasjonen. Disse instrumentene bestod av valutabytteavtaler fra svenske kroner til norske kroner, samt valutaterminkontrakter om salg av svenske kroner. Den sikrede risiko i sikringsforholdet var valutarisiko knyttet til eksponering i svenske kroner. De kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument var vurdert å være like, og det legges til grunn 100 % sikringseffektivitet. Som følge av 100 % effektivitet i sikringsforholdet ble det ikke innregnet noen effekter av ineffektivitet i resultatregnskapet. Sikringsforholdet ble avsluttet 31. desember 2008 og balanseførte valutagevinster og -tap har blitt resultatført som en del av gevinsten på bytteavtalen med E.ON AG.

Virkelig verdi av sikringsinstrumenter

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Sikringsinstrumenter i virkelig verdisikring	438	-27
Sikringsinstrumenter i nettoinvestering i utenlandsk virksomhet	-	225
Sum virkelig verdi av sikringsinstrumenter	438	198

Andre opplysninger om virkelig verdisikring

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Gevinster og tap på sikringsinstrumenter	438	-27
Gevinster og tap på sikringsobjekter, relatert til den sikrede risiko	-438	27

31

VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

VIRKELIG VERDI AV ENERGIDERIVATER

I verdsettelsen av virkelig verdi av energiderivater er følgende parametre og forutsetninger anvendt:

Kraftpris Kraftbørskontrakter verdsettes mot offisielle sluttkurser på balansedagen. Sluttkursene blir diskontert.

Andre bilaterale kraftkontrakter vurderes på basis av en markedspriskurve. For kontrakter med løpetid mellom 0 og 5 år benyttes sluttkurser på kraftbørser. For perioden 5–10 år er det en lineær fremskrivning av prisen basert på observert omsetning av 5–10 årskontrakter i markedet, samt meglerkvoteringer for tilsvarende kontrakter. For tidshorisont utover ti år justeres prisen med forventet inflasjon.

Noen kontrakter er referert til områdepriser. Disse kontraktene verdsettes mot offisielle sluttkurser på kraftbørser. For kontrakter som strekker seg ut over den horisonten som kvoteres på kraftbørser, justeres prisen med forventet inflasjon.

Valuta Flere kraftkontrakter har priser i ulike valutaer. For disse er det innhentet aktuelle markedspriser fra ECB (den Europeiske Sentralbank) og større finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorisonten, legges valutapriskurven for dette området flatt lik siste kvoterter pris.

Råvarer Enkelte kraftkontrakter har en kontraktspris som refereres til prisutviklingen på ulike råvarer inklusiv gass. I verdsettelsen benyttes det forwardpriser fra relevante råvarebørser og større finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorisonten, inflasjonsjusteres råvareprisene fra siste kvoterter pris i markedet.

CO₂ CO₂-kontrakter prises på grunnlag av forwardprisen på EUA-kvoter og CER-kvoter. Statkraft bruker sluttkurs på råvarebørser for å prisse CO₂-kontraktene.

I enkelte kraftsalgsavtaler som regnskapsføres til virkelig verdi er verdien avhengig av CO₂-kostnader ved konsernets gasskraftverk. I den forbindelse er det antatt at kraftverkene ikke får tildelt CO₂-kvoter kostnadsfritt etter utløpet av Kyoto-avtalen i 2012.

Renter Markedsrentekurven (swaprenten) er lagt til grunn ved diskonteringen av derivater. Denne innhentes fra større finansinstitusjoner. I tilfeller hvor kreditrisiko er relevant, benyttes et påslag lagt til rentekurven.

VIRKELIG VERDI AV VALUTA- OG RENTEDERIVATER

Rentebytteavtaler, valutabytteavtaler og valutaterminer Verdsettelse av rentebytteavtaler skjer gjennom bruk av verdsettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer diskonteres til nåverdier. Beregning av forventede kontantstrømmer og diskontering av disse, skjer ved bruk av observerte markedsrenter for de ulike valutaer (swap-rentekurve) og observerte valutakurser (hvorav forward valutakurser avledes). Beregnede nåverdier kontrolleres mot tilsvarende beregninger fra motparter i kontraktene.

VIRKELIG VERDI AV KORTSIKTIGE FINANSIELLE PLASSERINGER

Sertifikater og obligasjoner Sertifikater og obligasjoner er vurdert til noterte priser når priser er tilgjengelig og det er likviditet i papirene. For andre papirer er verdsettelse foretatt gjennom bruk av verdsettelsesteknikker og diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Aksjer Egenkapitalinvesteringer er vurdert til noterte priser når priser er tilgjengelig og det er likviditet i papirene. For andre papirer er verdsettelse foretatt gjennom bruk av verdsettelsesteknikker og diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Virkelig verdi av egenkapitalinvesteringer i CO₂-fond Egenkapitalinvesteringer i CO₂-fond er frivillig klassifisert som "til virkelig verdi over resultat". Verdsettelse av slike egenkapitalinvesteringer skjer ved bruk av verdsettelsesteknikker og diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Viktigste forutsetninger ved beregning av virkelig verdi er forutsetninger om antall kvoter som deles ut fra fondet, samt fremtidig omsetningspris på slike kvoter.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Beløp i mill. kroner	Note	2008 Innregnet verdi	2008 Virkelig verdi	2007 Innregnet verdi	2007 Virkelig verdi
Finansielle eiendeler pliktig vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	24	10 011	10 011	7 041	7 041
Valuta- og rentederivater	24	2 795	2 795	1 285	1 285
Sum		12 806	12 806	8 326	8 326
Finansielle eiendeler frivillig vurdert til virkelig verdi					
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond	20	127	127	147	147
Obligasjoner	23	175	175	156	156
Aksjer og finansplasseringer	23	65	65	65	65
Rentefond	23	109	109	126	126
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	25	10	10	414	414
Sum		486	486	908	908
Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost					
Lån til tilknyttede selskaper	20	481	480	284	284
Forskuddsbetalt naturressursskatt	20	31	31	1 073	1 073
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	20	109	109	243	243
Kundefordringer	22	2 665	2 665	2 264	2 264
Periodiserte inntekter mv	22	3 380	3 380	1 310	1 310
Rentebærende bundne midler	22	1 910	1 910	502	502
Andre fordringer	22	3 697	3 697	1 020	1 020
Kontanter og bankinnskudd	25	2 280	2 280	2 930	2 930
Sum		14 553	14 552	9 626	9 626
Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler					
Andre aksjer og andeler	20	23 403	23 403	183	183
Sum		23 403	23 403	183	183
Finansielle forpliktelser pliktig vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	24	-8 323	-8 323	-11 486	-11 486
Valuta- og rentederivater	24	-2 976	-2 976	-968	-968
Sum		-11 299	-11 299	-12 454	-12 454
Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost					
Obligasjonslån i det norske markedet	27	-15 735	-16 825	-18 388	-18 764
Øvrige lån i utenlandske markeder	27	-14 664	-14 352	-10 846	-11 152
Trekkfasiliteter	27	-2 750	-2 754	-2 750	-2 816
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	27	-240	-240	-1 127	-1 223
Gjeld knyttet til cash collateral	28	-1 385	-1 385	-714	-714
Sertifikatgjeld	28	-6 532	-6 607	-900	-914
Kassekreditt	28	-531	-531	-351	-351
Første års avdrag på langsiktig gjeld	28	-1 676	-1 677	-4 958	-4 931
Andre kortsiktig lån	28	-28	-28	-	-
Leverandørgjeld	28	-2 302	-2 302	-851	-851
Skyldige offentlige avgifter	28	-825	-825	-828	-828
Øvrig rentefri gjeld	28	-2 510	-2 510	-1 971	-1 971
Sum		-49 178	-50 036	-43 684	-44 515
Sum		-9 229	-10 088	-37 095	-37 926
Virkelig verdi som er presentert, er beregnet på grunnlag av verdsettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer diskonteres til nåverdier. Beregning av forventede kontantstrømmer og diskontering av disse, skjer ved bruk av observerte markedsrenter for de ulike valutaer (swap-kurve) med påslag for kredittrisiko og observerte valutakurser.					
Urealiserte verdiendringer					
Beløp i mill. kroner	Note	2008		2007	
Energikontrakter	10	4 282		-739	
Valuta- og rentekontrakter	15	-3 104		330	
Sum		1 178		-509	

32
MARKEDSRISIKO
I KONSERNET**GENERELT OM RISIKO VED FINANSIELLE INSTRUMENTER**

Statkrafts finansielle instrumenter vil være eksponert for markedsrisiko. Markedsrisiko er risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko vil i hovedsak være knyttet til kraftpriserisiko, CO₂-priser, gasspriserisiko, renterisiko og valutarisiko. Risikostyringen i Statkraft fokuserer på hele porteføljer av kontrakter og ikke spesifikt på kontrakter i henhold til IAS 39. I det følgende vil det redegjøres nærmere for ulike typer av markedsrisiko og hvordan disse styres.

KRAFTRISIKO

Beskrivelse av de ulike porteføljene:

Nordisk vannkraft Den nordiske vannkraftporteføljen har til hensikt å ivareta vannkraftproduksjon i Norden og risiko i tilknytning til dette. Alle finansielle og deler av fysiske kontrakter vurderes til virkelig verdi. De fysiske kontrakter som vurderes til virkelig verdi er kontrakter med volumopsjonalitet og innebygde derivater.

Nettoeksponeringen i denne porteføljen består av de til enhver tid oppdaterte produksjonsprognoser, kjøps- og salgsforpliktelse under langsiktige fysiske kontrakter, samt kontrakter over kraftbørser og bilaterale finansielle kontrakter. Porteføljen tar sikte på å sikre verdien av fremtidige inntekter.

De fysiske salgsforpliktelsene består av industrikraftkontrakter til myndighetsbestemte priser, langsiktige salgskontrakter, konsesjonskraftforpliktelse samt diverse frikraft og erstatningskraftavtaler. Industrikraftkontraktene til myndighetsbestemte priser løper i all hovedsak ut fortløpende frem til 2011. De langsiktige avtalene har ulik varighet, men den lengste gjelder til 31. desember 2020. Konsesjonskraftavtaler er evigvarende. For enkelte av disse salgsforpliktelsene er prisen indeksert opp mot annen markedsrisiko som metaller og valuta (innebygde derivater).

De finansielle kontraktene er både kontrakter handlet over kraftbørser og bilaterale kontrakter. I all hovedsak har de løpetider som ligger innenfor fem år, men enkelte bilaterale finansielle kontrakter har en løpetid frem til og med 2020. I noen grad er de i utgangspunktet evigvarende konsesjonskraftavtalene reforhandlet til finansielt oppgjør for kortere tidsperioder.

I 2000 inngikk Statkraft og Elsam en avtale der en fysisk kraftutvekslingsavtale inngått i 1994 ble omgjort til finansiell nettoavregning mellom kontraktspris (indeksert til kull med videre) og en markedsbasert referansepris (område spot). Kontrakten løper inntil 30. juni 2020 og har et årlig volum på 1462,5 GWh. Til grunn for Elsam-avtalen ligger en samarbeidsavtale hvor flere norske energiselskaper deltar. Statkrafts andel av det nevnte volumet er 53,46 %.

Trading og origination Statkraft har ulike porteføljer for trading og origination som forvaltes uavhengig av selskapets forventede kraftproduksjon. Porteføljene agerer i markedet med tanke på gevinster på korte og lange endringer i markedsverdier for energi samt gevinster på ikke-standard kontrakter, og er beskrevet nærmere nedenfor.

Alle kontrakter i trading og origination vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.5 og 39.6.

Trading (Norge) Porteføljen i Norge består av finansielle forward- og opsjonskontrakter for kraft og CO₂ kontrakter handlet over kraftbørser. Porteføljen består også av bilaterale finansielle kontrakter med vanligvis likelydende betingelser som standardiserte kontrakter handlet over kraftbørs.

Trading (kontinentet) Porteføljen består hovedsakelig av kraftkontrakter handlet i det skandinaviske, tyske og nederlandske markedet. Til tross for utviklingen av organiserte finansielle markeds plasser som EEX (Tyskland) og APX (Nederland), er det bilaterale markedet i det kontinentale Europa fremdeles kjennetegnet ved at kontrakter inngås med fysiske leveranser. Porteføljen inkluderer også fysiske gass kontrakter handlet på de mest likvide markeds plassene, slik som NBP (National Balancing Point) i Storbritannia og Zeebrugge i Belgia og TTF (Title Transfer Facility) i Nederland.

Origination (Norge) Statkraft tilbyr kundene skreddersydde bilaterale kontrakter. Ved å tilpasse kontraktsvilkårene til kundenes individuelle behov, genereres merverdier i forhold til standard børsnoterte kontrakter. Som hovedregel brukes noterte likvide kontrakter som systempris, områdepriser og valuta til å redusere risikoen som handel i strukturerte produkter og kontrakter medfører. Majoriteten av kontraktene i porteføljen har løpetider opptil fem år, men enkelte kontrakter har løpetid til og med 2018.

Origination (kontinentet) Porteføljen består av strukturerte kontrakter. I originationporteføljen inngås det også handel med transportkapasitet over grenser, for å kunne profitere på situasjoner hvor det oppstår prisforskjeller mellom land. En separat underportefølje er opprettet for virtuelle kraftverkskontrakter. Den vesentligste av disse kontraktene er en avtale med en sveitsisk vannkraftprodusent med varighet til 2013.

Statkraft Financial Energy Denne porteføljen består av fysiske og finansielle bilaterale samt cleared kontrakter i det nordiske markedet og sikringskontrakter i ulike valutaer. Det handles også med CO₂ og el-sertifikater. Som hovedregel søkes det meste av volumeksponeringen lukket ved å inngå motsvarende standardiserte finansielle kontrakter, slik at porteføljens totale netto-eksponering til enhver tid er relativt moderat.

Continental Asset Hedges Porteføljen består av sikringskontrakter relatert til Baltic Cable AB, gasskraftverkene og kontinentale eiendeler. Porteføljen består av finansielle og fysiske kraftkontrakter mot både det nordiske kraftmarkedet og det europeiske kraftmarkedet. Formålet er å sikre prisdifferanser i et tidsperspektiv på 0–5 år. Sikring av risiko knyttet til gasskraftverkene er forwardkontrakter for oljeprodukter, kull, CO₂ samt kraftpris.

CO₂/grønne sertifikater CO₂/grønne sertifikater inkluderer handel med ulike grønne sertifikater og CO₂-kvoter, samt dokumentasjon av fysisk flyt av miljøvennlig kraft.

Sluttbrukersalg I konsernet inngår to porteføljer knyttet til sluttbrukervirkomhet. Porteføljene inngår i henholdsvis Fjordkraft AS og Trondheim Energi Kraftsalg AS. Med sluttbrukervirkomhet menes her salg til sluttbrukere som er private konsumenter, offentlig virksomhet/etater, private bedrifter og industri, men ikke større industrivirkomheter. Kontrakter med større industrivirkomheter ligger innenfor Nordisk vannkraft. Det inngås ulike typer av kontrakter med sluttbrukere, herunder både fysiske og

Resultat
Balanse
Kontantstrømpoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

finansielle kontrakter. Fysiske kontrakter kan ha spotpris, variabel pris, fast pris eller variabel pris med tak. Løpende leveranser av kraft skjer ved innkjøp til spotpris. Mange av de fysiske kontraktene som inngås har en volumfleksibilitet. En del av de finansielle kontrakter som er inngått over kraftbørs har back-to-back avtaler med sluttbrukere.

Beskrivelse av risikostyring for kraftpriserisiko Generelt er det for både sikrings- og tradingformål etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet. Ansvar for den kontinuerlige oppfølgingen av tildelte fullmakter og rammer er lagt til organisatorisk uavhengige enheter i Oslo og Düsseldorf. Rammene for handel med både finansielle og fysiske kontrakter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig. Fullmaktsbrudd rapporteres til konsernsjefen.

Nordisk vannkraft Statkraft handler med ulike fysiske og finansielle instrumenter med formål om inntektssikring. Kontraktshandelen bidrar til å stabilisere selskapets inntekter fra år til år, noe som anses ønskelig med tanke på den store usikkerheten som ellers er knyttet til de samlede kraftsalgsinntektene. Sikringshandelen, som tar hensyn til selskapets nåværende og fremtidige produksjonsevne, har som formål å sikre en optimal kontraktposisjon i forhold til foretakets risikoholdning. Statkraft er utsatt for både pris- og mengderisiko, fordi både framtidig pris og tilsig er ukjent. Fullmakter for krafthandel er basert på årlige volumgrenser og forholdet til tilgjengelig produksjon. I tillegg er det etablert egne ageringsstrategier på operativt nivå som også ivaretar risikohensyn basert på en PaR (Profit at Risk) metode med ulike utfallsrom. For risikostyringsformål ser en finansielle og fysiske kontrakter under ett.

Tradingporteføljer I risikostyringen for denne porteføljen er VaR (Value at Risk – det maksimale tap en vil kunne bli påført med en gitt sannsynlighet over en gitt periode) det viktigste redskapet. Omsatt volum er betydelig, men den økonomiske eksponeringen er til enhver tid begrenset i forhold til sikringshandelen. Fullmakter for krafthandel er basert på beløpsgrenser for eventuelle tap. Risikostyringen er på operativt nivå fokusert på å minimere slike eventuelle tap.

Originationporteføljer Risikoen ved denne virksomheten sikres i stor grad ved handel i standardkontrakter. Gjenværende økonomisk eksponering er liten i forhold til sikringshandelen og kvantifiseres både med VaR og PaR. Interne begrensninger på disse måltallene brukes for å sikre at eksponeringen ligger innenfor vedtatte retningslinjer. Som hovedregel brukes noterte likvide kontrakter (systempris, områdepriser, CO₂ og valuta) til å redusere risikoen som handel i strukturerte produkter medfører. Risiko i porteføljen er knyttet til eksponering i prisområder, profiler, volatilitet i opsjoner og brukstidskontrakter, temperatur, valuta og CO₂.

Sluttbrukervirksomhet Denne virksomheten eksponeres for en kraftpriserisiko der det avtales faste priser med sluttbrukere, samt der endringer i flytende priser må varsles til sluttbrukerne med en viss frist. Der det foreligger slik priserisiko vil man sikre priser ved inngåelse av finansielle sikringskontrakter med kraftbørs. Man vil normalt søke å eliminere det meste av kraftpriserisiko, og det er fastsatt rammer for maksimal eksponering innenfor ulike tidsbånd av leveringsperioder. Det rapporteres til ledelsen hvilken eksponering man har i forhold til de fastsatte rammer. Sluttbrukerporteføljene er også eksponert for en mengderisiko ved at mange fysiske kontrakter har volumfleksibilitet. Basert på erfaring, kunnskap om normale sesongsvingninger og kunnskap om andre spesifikke forhold som påvirker sluttbrukernes strømforbruk, gjøres det beregninger av hvilke volumer som kan forventes brukt og som det derfor må inngås sikringsforretninger for.

RÅVARERISIKO

Flere kraftkontrakter i den nordiske vannkraftporteføljen, både myndighetsbestemte industrikontrakter og langsiktige industrikontrakter, er indeksert mot prisen på ulike råvarer/metaller (produktprisavhengige kontrakter). Dette bidrar til å sikre at kraftkostnadene i den kraftintensive industrien korrelerer med inntektene. Det eksisterer volumfullmakter knyttet til de produktene en handler i terminmarkedet. Produktprisavhengige kraftkontrakter inngår i den samlede risikomålingen for vannkraftporteføljen.

GASSRISIKO

Konsernet har eierandeler i fem gasskraftverk, fire i Tyskland og ett i Norge, og har i den forbindelse inngått leveringskontrakter for naturgass. Kjøpsprisen i disse kontraktene indekseres mot kull og olje. Prisutviklingen i spotmarkedet for kraft, gass, de underliggende råvarer som inngår i indekseringen og CO₂ påvirker derfor gasskraftverkernes inntjening. Statkraft foretar sikringshandeler i henhold til gjeldende mandater gjennom å låse inn inntjeningen når kraftprisene relativt til gassprisene pluss CO₂-kostnadene er attraktive. Selskapets avdeling for risikostyring følger opp eksponeringer og sikringshandler løpende. Ansvar for den kontinuerlige oppfølgingen av tildelte fullmakter og rammer er lagt til organisatorisk uavhengige enheter i Oslo og Düsseldorf.

VALUTA- OG RENTERISIKO

På finanssiden blir Statkraft eksponert for to hovedtyper av markedsrisiko; valutarisiko og renterisiko. I det følgende beskrives hvordan Statkraft håndterer hver av disse risikoene.

Valutarisiko Statkraft har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter i valuta, samt balanserisiko som knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskap som i Belgia, Sverige, Tyskland og UK, og i enkelte tilknyttede selskap.

Oppgjørsvalutaen for kraftomsetningen på kraftbørs er euro, og alle kontrakter som inngås over kraftbørs nomineres i euro og har således en eksponering mot euro. Statkraft sikrer euro-eksponeringen knyttet til kontantstrømmer som følge av sikret kraftsalg (fysiske kontrakter og finansiell handel på kraftbørs). Finansielle investeringer i valuta kan sikres. For å sikre eksponeringen benyttes både finansielle derivater og lån i valuta som sikringsinstrumenter for å oppnå en økonomisk sikring. Selv om det foreligger det som i økonomisk forstand er naturlig å betrakte som sikring, så er det få av disse sikringsrelasjonene som kvalifiserer til sikringsføring i henhold til IAS 39.

Eksponering for valutarisiko følges opp løpende av avdeling for risikostyring i økonomi. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konsernledelsen ved konserndirektør økonomi og finans hvilken valutaeksponering som eksisterer per valuta i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

Renterisiko Hoveddelen av Statkrafts renterisikoeksponering er knyttet til låneporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i en fordeling mellom flytende og fast rente. Målet er at netto låneportefølje i hovedsak skal være renteeksponert mot flytende rente, men det kan inngås eksponering mot faste renter for inntil 50 % av innlånsporteføljen. Den delen av porteføljen som har fast rente, skal som hovedregel være bundet for mer enn fem år. Strategi for styring av renterisiko er fastsatt med

utgangspunkt i et formål om mest mulig kostnadseffektiv finansiering, men samtidig med et ønske om en viss stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene. Det er etablert rammer for maksimal eksponering også mot renter i andre valutaer enn NOK. Løpende vurderinger av hvilke posisjoner som skal inntas skjer per valuta, gitt de markedsforhold man ser for valutaen og den helhetlige eksponering man har i valutaen.

Eksponering for renterisiko følges opp løpende av avdeling for risikostyring i finans. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konsernledelsen ved konserndirektør økonomi og finans hvilken renteeksponering som eksisterer per valuta i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

Bruk av rente- og valutainstrumenter Statkraft benytter rente- og valutainstrumenter som ledd i styringen av selskapets rente- og valutaeksponering. Rentebytteavtaler og valutabytteavtaler, samt fremtidige renteavtaler, brukes for å oppnå ønsket valuta og rentestruktur på selskapets låneportefølje. Terminkontrakter i valuta anvendes for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta og i noen tilfeller for å etablere forpliktelser i valuta som ledd i sikring av valutainvesteringer.

33 ANALYSE AV MARKEDSRISIKO

Statkrafts hovedvirksomhet er produksjon og handel med kraft. I et marked med stort innslag av vannkraft, der tilgangen på vann varierer sterkt fra år til år, vil også pris og produksjonsevne variere betydelig. Statkraft benytter i stor grad terminkontrakter og andre finansielle instrumenter til inntektssikring. Markedsrisiko knyttet til energidisponeringen omfatter således volumrisiko, kraftpriserisiko i spotmarkedet og risiko knyttet til posisjoner i finansielle instrumenter. I tillegg tas det markedsposisjoner i forbindelse med porteføljene innenfor Trading og Origination. Statkraft er videre eksponert for markedsrisiko relatert til rente- og valutaposisjoner, fjernvarme- og sluttbrukervirksomheten, samt risiko knyttet til nettdrift gjennom at inntekten er relatert til rentemarkedet.

Statkraftkonsernet kvantifiserer risiko som avvik fra forventet resultat etter skatt med et gitt konfidensnivå. Markedsrisiko inngår i disse beregningene, og beregningene benyttes både i oppfølgingen av virksomhetsområdene/porteføljene og på konsernnivå som del av rapporteringen til konsernledelsen og styret. Risikomålet for markedsrisiko skal med 95 % sannsynlighet dekke alle potensielle tap (avvik fra forventning) knyttet til markedsrisiko på balansedagens posisjoner i løpet av ett år. Statistiske metoder er lagt til grunn for beregningene av usikkerheten i de underliggende instrumentene/prisene og sammenhengen mellom disse.

Tidshorizonten for beregningene er ett år. For kontrakter med eksponering utover ett år, er det bare usikkerheten i dette året som gjenspeiles i beregningene. Eksponeringen kan være faktisk eksponering eller en forventet maksimal utnyttelse av rammer. Modellen tar videre hensyn til samvariasjon, både innen de enkelte områdene og mellom områdene.

Total markedsrisiko er beregnet til 2562 millioner kroner per 31. desember 2008, og denne risikoen er hovedsakelig knyttet til energidisponeringen. Økningen i risikoen for energidisponeringen fra 31. desember 2007 til 31. desember 2008 må ses i sammenheng med at produksjonskapasiteten og prisene ved utgangen av 2008 er høyere enn for 2007, og at nedsiden (risikoen) dermed også er større. Økt volatilitet i energimarkedene bidrar imidlertid også til den økte risikoen. Økningen i risiko innen rente og valutarisiko skyldes i hovedsak økt volatilitet i rente- og valutamarkedene.

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Markedsrisiko i energidisponeringen	2 532	1 548
Markedsrisiko i trading og origination	237	193
Markedsrisiko i rente- og valuta	319	91
Markedsrisiko i nettinntekter	25	15
Markedsrisiko i sluttbrukervirksomhet	30	40
Diversifiseringseffekter	-581	-325
Total markedsrisiko	2 562	1 562
Diversifiseringseffekt i prosent	19 %	17 %

Spesifikasjon av valutafordeling for lån¹

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Lån i norske kroner	25 956	18 241
Lån i svenske kroner	5 408	13 882
Lån i euro	8 734	3 941
Sum	40 098	36 064

¹ inkluderer sertifikater, rentebytteavtaler og valutabytteavtaler

Spesifikasjon av renter per valuta¹

	2008	2007
Nominell gjennomsnittlig rente, norske kroner	6,6 %	5,1 %
Nominell gjennomsnittlig rente, svenske kroner	4,9 %	3,7 %
Nominell gjennomsnittlig rente, euro	5,3 %	4,8 %

¹ inkluderer sertifikater, rentebytteavtaler og valutabytteavtaler

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

Rentebinding låneportefølje¹

Beløp i mill. kroner	Fremtidige rentereguleringer				Sum
	2009	1–3 år	3–5 år	5 år og senere	
Lån i norske kroner	8 274	2 966	2 624	12 092	25 956
Lån i svenske kroner	5 408	-	-	-	5 408
Lån i euro	4 387	487	-	3 860	8 734
Sum	18 069	3 453	2 624	15 952	40 098

¹ inkluderer sertifikater, rente- og valutabytteavtaler

Likvide midler – obligasjoner per debitorkategori

Beløp i mill. kroner	2008	2007	2008	
			Mod. durasjon	Gj.snitt rente (%)
Forretnings-/sparebanker	67	82	1,04	5,42
Industri	23	32	3,34	4,55
Offentlig sektor	85	42	4,17	5,05
Sum	175	156		

34

KREDITTRISIKO OG LIKVIDITETSRISIKO

Statkrafts finansielle instrumenter vil være eksponert for kredittisiko og likviditetsrisiko.

KREDITTRISIKO

Kredittisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre den annen part et finansielt tap ved å ikke innfri sin plikt. Statkraft påtar seg motpartsrisiko ved krafthandel og fysisk salg, ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle instrumenter.

For finansielle kraftkontrakter som cleares gjennom kraftbørs, antar en ingen motpartsrisiko. For alle andre inngåtte kraftkontrakter fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kreditt-rating. Motpartene blir her gruppert i fire ulike klasser. Den interne kreditt-ratingen er basert på finansielle nøkkeltall. Bilaterale kontrakter er underlagt rammer for hver motpart både med hensyn til volum, beløp og varighet. Statkraft har også en egen klasse for motparter det ikke handles med av etiske hensyn.

For å redusere kredittisikoen benyttes i noen tilfeller bankgarantier ved inngåelsen av en avtale. Banken som utsteder garantien må være en internasjonalt ratet forretningsbank. Morselskapsgarantier benyttes også. I slike tilfeller vurderes og kategoriseres morselskapet på ordinær måte. Datterselskapet vil naturlig nok aldri kunne plasseres høyere enn morselskapet. Ved bankgarantier og morselskapsgarantier kan motparten oppgraderes til en høyere klasse i den interne kreditt-ratingen.

Statkraft har nettingavtaler med flere av sine motparter innenfor energihandelen. Inngående og utgående kontantstrømmer nettes og skyldneren betaler nettobeløpet til kontraktsmotparten. Oppgjøret skjer vanligvis månedlig.

Plassering av overskuddslikviditet er i hovedsak fordelt på institusjoner med BBB-rating eller bedre. For finansielle instrumenter beregnes et tapspotensial ved manglende oppfyllelse av kontrakten fra motpartens side. Statkraft har inngått avtale om løpende kontantoppgjør av markedsverdien på finansielle instrumenter med de fleste av sine motparter (cash collateral), slik at motparts-eksponeringen knyttet til disse avtalene er sterkt redusert.

Statkraft har gode oppfølgingsrutiner for at utestående fordringer innbetales i henhold til avtale. Aldersfordelte kundelister følges opp kontinuerlig. Hvis en kontraktsmotpart får betalingsproblemer følges særskilte prosedyrer.

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses for å være begrenset. Historisk har Statkraft hatt begrensede tap på fordringer.

Maksimal kredittisiko av energiderivater er tilnærmet lik de bokførte verdier innregnet i balansen.

Rammene for eksponering mot enkeltmotparter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig. I tillegg kvantifiseres motpartsrisikoen ved å kombinere eksponeringen med sannsynligheten for mislighold for de enkelte motpartene. Den samlede motpartsrisikoen beregnes og rapporteres for alle relevante enheter, i tillegg til at den konsolideres på konsernnivå og inngår i konsernisikostyringen.

Statkrafts brutto eksponering for kredittisiko tilsvarer innregnede verdier av finansielle eiendeler slik disse gjenfinnes i de ulike notene til balansen. Statkraft har stilt morselskapsgarantier for datterselskap og tilknyttede selskap (note 39). Statkraft har ikke gitt lånetilsagn, eller på annen måte stilt sikkerheter. Maksimal eksponering for kredittisiko overstiger ikke allerede innregnede verdier av finansielle eiendeler. Brutto eksponering for kredittisiko i finansielle eiendeler er til dels redusert gjennom sikkerheter. I den grad det er stilt relevante sikkerheter av vesentlig betydning er dette gjengitt nedenfor.

Beløp i mill. kroner	Note	2008	2007
Brutto eksponering kredittrisiko:			
Øvrige finansielle anleggsmidler	20	24 151	1 930
Derivater	24	12 806	8 326
Fordringer	22	11 652	5 096
Kortsiktige finansielle plasseringer	23	349	347
Bankinnskudd, kontanter og lignende	25	2 290	3 344
Sum		51 248	19 043
Eksponering avdempet av sikkerheter (garantier, cash collateral mv):			
Øvrige finansielle anleggsmidler		-	-
Derivater		-1 334	-1 522
Fordringer		-	-
Kortsiktige finansielle plasseringer		-	-
Bankinnskudd, kontanter og lignende		-	-
Sum		-1 334	-1 522
Netto eksponering kredittrisiko		49 914	17 521

For finansielle derivater er kredittrisiko for de fleste motparter og derivater avhjulpet gjennom sikkerheter i form av cash collateral. Motpart uten cash collateral har AAA-rating. Cash collateral gjøres opp ukentlig og er ikke nødvendigvis sammenfallende med 31. desember. Det vil derfor være utestående kredittrisiko ved årsslutt.

Det er vedtatt rammer for eksponering mot enkeltmotparter som benyttes ved kortsiktige plasseringer.

Alle kontanter og bankinnskudd er fordringer på banker.

LIKVIDITETSRISIKO

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke stemmer overens med den kontantstrømmen som eiendelene genererer, og ved variasjon i sikkerhetskrav knyttet til både finansielle kontrakter i terminmarkedet (Kraftbørsene) og krav i form av cash collateral. Statkrafts langsiktige kredittrateringer fra Standard & Poor's og Moody's Investor Service er på henholdsvis BBB+ og Baa1, begge med "stable outlook". Statkraft har tradisjonelt hatt gode lånemuligheter i det norske og europeiske penge- og i bankmarkedet. Den nye situasjonen i markedet medfører større usikkerhet enn tidligere. Trekkfasiliteter er etablert for å sikre tilgang til kortsiktig finansiering. Statkrafts trekkfasiliteter er av en størrelse som til enhver tid vil dekke utestående sertifikatgjeld. Det er etablert en garantiramme for å kunne møte betydelige svingninger i sikkerhetskrav overfor Nord Pool knyttet til finansielle kontrakter i terminmarkedet. Statkraft har et mål om at likviditetsevnen skal ligge mellom 1,5 og 4,0. Likviditetsevnen er i denne sammenheng definert som summen av likviditetsbeholdning, kommitterte trekkrettigheter, kassekreditt og prognostiserte innbetalinger de neste seks månedene dividert med prognostiserte utbetalinger de neste seks månedene.

Eksponering for likviditetsrisiko følges opp løpende av avdeling for risikostyring i økonomi. Ansvar for å henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konsernledelsen ved konserndirektør økonomi og finans hvilken eksponering som eksisterer i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien. I tillegg følges eksponering opp gjennom egne måltall for likviditetsreserve med mer som rapporteres til ledelsen som del av konsernmålekortet.

Finansavdelingen utarbeider likviditetsprognoser som er viktig i den daglige likviditetsstyringen og for planlegging av fremtidige finansieringsbehov. Likviditetsreserven er et verktøy for finansavdelingens risikostyring og fungerer som en buffer i forhold til likviditetsprognosen. Likviditetsreserven består av selskapets likviditetsbeholdning, kommitterte trekkrettigheter og kassekreditt. Likviditetsbeholdningen skal dekke normale svingninger i selskapets kontantstrøm. Kommitterte trekkrettigheter vil være Statkrafts buffer mot uforutsette hendelser med betydelige likviditetsmessige konsekvenser. Et eget måltall for kortsiktig likviditetsevne inngår i konsernets målekort og angir Statkrafts evne til å dekke sine fremtidige forpliktelser.

Forfallsplan eksterne langsiktige forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2009	2010	2011	2012	2013	Etter 2013
Avdrag på obligasjonslån i det norske markedet	3 494	5 618	2 672	-	418	11 138
Avdrag på andre lån	206	2 864	751	162	3 317	6 448
Rentebetalinger	1 823	1 432	1 142	1 031	954	2 935
Sum	5 523	9 914	4 565	1 193	4 689	20 521

Fordeling av udiskontert verdi på tidsperioder

Konsernet har en stor beholdning av finansielle instrumenter, vist som derivater i balansen. For derivater med negativ markedsverdi er de udiskonterte verdiene fordelt på tidsperioder som vist i tabellen under.

Beløp i mill. kroner	2009	2010	2011	2012	2013	Etter 2013
Energiderivater	2 957	2 253	921	624	370	1 812
Rente- og valutaderivater	2 324	312	189	5	3	213
Sum derivater	5 281	2 565	1 110	629	373	2 025

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

35 STYRING AV KAPITALSTRUKTUR

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonskraft samt å opprettholde en sterk kredittrating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra/til eier. Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike delmarkeder. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Det har ikke skjedd endringer i målsettinger og retningslinjer innenfor styring av kapitalstruktur i konsernet gjennom 2008.

Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kredittrating. Statkraft AS har en langsiktig kredittrating på BBB+ fra Standard & Poor's og Baa1 fra Moody's. På kort og mellomlang sikt ønsker Statkraft et minimumsnivå på sin rating på BBB+/Baa1. På lang sikt har Statkraft et mål om å oppnå A-rating.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Beløp i mill. kroner	Note	2008	2007
Rentebærende langsiktig gjeld	27	33 389	33 111
Rentebærende kortsiktig gjeld	28	10 152	6 923
Bankinnskudd og kortsiktige finansielle plasseringer	23,25	-2 639	-3 691
Netto gjeld		40 902	36 343

36 YTELSER TIL LEDEDE ANSATTE OG STYRET

Statkraft er organisert i resultatenheter og støtteenheter. Lederne for disse sitter i Management Team, og rapporterer til Executive Management Team som består av konserndirektører og konsernsjef. Konsernsjefen og konserndirektørene utgjør konsernledelsen.

Lønn og andre ytelser til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Lønn	Bonus ***	Naturalytelser	Lønn og andre ytelser
Bård Mikkelsen, konsernsjef*	3 361 530	-	248 358	3 609 888
Jørgen Kildahl, konserndirektør	2 275 703	189 000	187 293	2 651 996
Jon G. Brandsar, konserndirektør	1 868 993	160 000	154 664	2 183 657
Siri Hatlen, konserndirektør	2 058 436	-	150 688	2 209 124
Eli Skrøvset, konserndirektør**	414 750	189 000	38 636	642 386
Stein Dale, konserndirektør	1 912 644	234 000	154 278	2 300 922
Ragnvald Nærø, konserndirektør	1 852 725	224 000	184 387	2 261 112

* Bård Mikkelsen er styremedlem i E.ON AG og har mottatt et honorar på 22 661 kroner i 2008.

** Eli Skrøvset fratrådte sin stilling ultimo mars 2008. Lønn og andre ytelser gjenspeiler perioden som konserndirektør.

*** Bonus er opptjent i 2007 men utbetalt i 2008. Bonusbeløpet gjenspeiler perioden den enkelte konserndirektør har fungert i stillingen i 2007.

Hver av medlemmene i konsernledelsen, unntatt konsernsjefen, har en bonusordning som kan gi en årlig utbetaling på inntil 250 000 kroner. Bonusen utbetales basert på oppnåelse av individuelt fastsatte mål. Bonusrammen er fra 2008 økt til 500 000 kroner.

Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder.

For 2007 var total lønn og andre ytelser til ledende ansatte 15 714 583 kroner.

Godtgjørelse til styret, revisjons- og kompensasjonsutvalg

Beløp i hele kroner	Styregodtgjørelse	Revisjonsutvalg	Kompensasjonsutvalg
Arvid Grundekjøn, styreleder	333 000	-	40 000
Ellen Stensrud, nestleder	277 000	-	-
Halvor Stenstadvoll, styremedlem	220 500	72 500	-
Aud Mork, styremedlem	220 500	-	25 000
Astri Botten Larsen, ansattevalgt styremedlem	220 500	52 500	-
Thorbjørn Holøs, ansattevalgt styremedlem	220 500	-	-
Odd Vønvik, ansattevalgt styremedlem	220 500	-	25 000
Egil Nordvik, styremedlem	220 500	-	-
Berit J. Rødseth, styremedlem	220 500	52 500	-

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar og vederlag for deltakelse i utvalgsarbeid, og det er heller ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for medlemmer av styret.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

Noter ←

Revisors beretning

For 2007 var total godtgjørelse til styret, revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg henholdsvis 2 052 000 kroner, 170 000 kroner og 45 000 kroner.

Pensjonsavsetninger til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Pensjoner**
Bård Mikkelsen, konsernsjef	3 757 921
Jørgen Kildahl, konserndirektør	1 297 771
Jon G. Brandsar, konserndirektør	667 889
Eli Skrøvset, konserndirektør*	133 212
Stein Dale, konserndirektør	587 767
Ragnvald Nærø, konserndirektør	1 437 283
Siri Hatlen, konserndirektør	911 100

* Eli Skrøvset fratrådte sin stilling ultimo mars 2008. Pensjonsavsetning gjenspeiler perioden som konserndirektør.

** Årets regnskapsmessige kostnad for pensjonsordning

Konsernsjefen har en pensjonsalder på 65 år med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen. Ved fylte 62 år kan konsernsjefen fratre sin stilling etter eget eller selskapets ønske. Dersom denne retten utøves, tilbys konsernsjefen stilling som rådgiver i selskapet med 66 % lønnsytelse frem til pensjonsalder.

Medlemmene av konsernledelsen har en pensjonsalder på 65 år med rett til 66 % av årslønnen. I perioden mellom 60 og 65 år har medlemmene av konsernledelsen avtaler som innebærer en gjensidig rett til nedtrapping av arbeidsoppgaver og arbeidsvederlag.

Konsernsjefen og konsernledelsen har ikke vederlagsordninger ved opphør utover det som er omtalt ovenfor. Det eksisterer heller ingen lån eller sikkerhetsstillelser.

For 2007 var total pensjonsavsetning til ledende ansatte 8 622 102 kroner.

37

HONORAR TIL
EKSTERN REVISOR

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft, og reviderer alle datterselskaper.

Totalt honorarer til konsernrevisor for revisjon og øvrige tjenester utgjør som følger:

Beløp i hele kroner	2008	2007
Løvpålagt revisjon	10 414 000	8 107 000
Andre attestasjonstjenester	250 000	620 000
Skatterådgivning	1 131 000	391 000
Øvrige tjenester	292 000	1 841 000
Sum	12 087 000	10 959 000

Økningen i løvpålagt revisjon og skatterådgivning fra 2007 til 2008 skyldes hovedsaklig tjenester i tilknytning til byteavtalen med E.ON AG.

38

NÆRSTÅENDE
PARTER

Alle datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som angitt i note 5 og note 19 er nærstående parter av Statkraft. Mellomværende og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i konsolideringen og vises ikke i denne note.

Personer som angitt i note 36 inngår i konsernets ledelse eller styre og er også nærstående parter av Statkraft.

Astri Botten Larsen blir i henhold til IAS 24 identifisert med ektefellen, som er daglig leder og har en eierandel på 28 % i Norsk Radiokommunikasjon AS. Norsk Radiokommunikasjon har solgt varer og tjenester til Statkraft Energi AS for 367 000 kroner i 2008 til markedsmessige vilkår.

Alle transaksjoner med nærstående parter skjer til markedsmessige vilkår. Utover de transaksjoner som angis i denne note og note 36, er det ikke transaksjoner eller utestående av betydning med nærstående parter.

Tabellen nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter som er tilknyttede selskaper eller felleskontrollerte virksomheter som ikke er eliminert i konsernregnskapet.

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Inntekter	205	56
Kostnader	1 422	1 243
Fordringer ved periodens slutt	419	284
Gjeld ved periodens slutt	102	159

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Egenkapital

→ **Noter**

Revisors beretning

39

PANTSTILLELSER, FORPLIKTELSER OG GARANTIANSVAR

PANTSTILLELSER

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper er i visse tilfeller gitt rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i kraftverk som tilhører Statkraft mot å dekke en andel av byggekostnadene. Fylkeskommunene/selskapene har fått anledning til å stille pant i kraftverket for å finansiere slike rettigheter. Pantegjeld som fylkeskommunene har tatt opp under denne ordningen, utgjør til sammen 1916 millioner kroner. Balanseført verdi i Statkraft Energi AS av pantsatte eiendeler utgjør 4730 millioner kroner per 31. desember 2008. I tillegg har andre datterselskaper pantstillelser på til sammen 1351 millioner kroner.

Forpliktelse og garantiansvar

Statkraftkonsernet har følgende garantier og forpliktelser som ikke er balanseført:

Beløp i mill. kroner	2008
Morselskapsgarantier	3 997
Nord Pool garantier	2 536
Finansiell kraftutvekslingsavtale	1 852
Kassekreditt garanti	600
Latent skatteforpliktelse ved konsernintern overførsel av eiendeler	515
Regressgaranti	231
Øvrige	770
Sum	10 501

For 2007 var garantier og forpliktelser som ikke var balanseført totalt 8413 millioner kroner.

KONTRAKTSFORPLIKTELSER

Statkraft har inngått langsiktige avtaler om kjøp av gass fra henholdsvis StatoilHydro og WINGAS.

En tredjedel av produksjonsvolumet ved gasskraftverket i Knapsack er forhåndssolgt til det nederlandske energiselskapet Essent, gjennom en avtale på 15 års varighet.

40

LEIEAVTALER

Totalsummen av framtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige operasjonelle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Innen 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Husleieavtaler	81	302	660	1 043
Øvrige leieavtaler	9	8	9	26
Sum	90	310	669	1 069

Leiebeløp knyttet til leieavtaler kostnadsført i perioden og spesifisert på følgende måte:

Beløp i mill. kroner	Minsteleie	Variable leie	Framleiebetalinger
Husleieavtaler	76	-	21
Øvrige leieavtaler	13	-	-
Sum	89	-	21

For øvrig er det ingen vesentlige operasjonelle leieavtaler. Det er ingen leieavtaler som faller inn under bestemmelsene om finansielle leieavtaler.

41

BETINGEDE UTFALL,
TVISTESAKER M.M**MER-/MINDREINNTEKT**

I den monopolregulerte nettvirksomheten kan det oppstå forskjeller mellom inntektsrammen bestemt av NVE og hva som faktisk utfaktureres i nettleie. Dersom fakturert beløp er lavere enn inntektsrammen oppstår det merinntekt og dersom fakturert beløp er høyere oppstår det mindreinntekt. Mer-/mindreinntekt vil utlignes over tid i tråd med at faktisk fakturering justeres.

Inntektsføringen i regnskapet baseres på faktisk fakturering, og akkumulert mer-/mindreinntekt som vil regnskapsføres i fremtidige perioder vises i tabellen under.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet, utgående balanse

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Akkumulert merinntekt overført til senere år	137	102
Akkumulert mindreinntekt overført til senere år	-8	-23
Netto mer-/mindreinntekt	129	79

TVISTESAKER

Statkraft har omfattende virksomhet og vil som et resultat av dette til en hver tid være involvert i større eller mindre tvistesaker. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen pågående tvistesaker som vil kunne påvirke Statkrafts resultater eller likviditet i vesentlig grad.

42

AKSJER OG
AKSJONÆRFORHOLD

Morselskapet er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

→ Resultat

Balanse
Kontantsrømpstilling
Regnskapsprinsipper
Noter
Revisors beretning

Resultat- regnskap

STATKRAFT SF

Beløp i mill. kroner	NOTE	2008	2007
Driftsinntekter	1	405	335
Andre driftskostnader	4	-198	-153
Ordinære avskrivninger	8	-53	-16
Driftskostnader		-251	-169
Driftsresultat		154	166
Finansinntekter	6	10 743	9 080
Finanskostnader	6	-989	-979
Netto finansposter		9 754	8 101
Resultat før skatt		9 908	8 267
Skattekostnad	7	371	-1 269
Resultat etter skatt		10 279	6 998
Disponering av årets resultat			
Avsatt utbytte	13	10 000	6 560
Til (+)/fra (-) annen egenkapital	13	279	438

Resultat

Balanse ←

Kontantstrømoppstilling

Regnskapsprinsipper

Noter

Revisors beretning

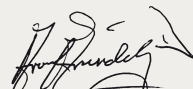
Balanse

STATKRAFT SF

Beløp i mill. kroner	NOTE	31.12.08	31.12.07
EIENDELER			
Utsatt skattefordel	7	246	-
Imaterielle eiendeler	8	68	68
Varige driftsmidler	8	1 203	730
Investering i datterselskaper	9	32 450	32 450
Øvrige finansielle anleggsmidler	10	5 195	6 034
Anleggsmidler		39 162	39 282
Fordringer	11	12 541	13 196
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	33	175
Omløpsmidler		12 574	13 371
Eiendeler		51 736	52 653
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	13	29 250	29 250
Opptjent egenkapital	13	774	495
Egenkapital		30 024	29 745
Avsetning for forpliktelser	14	371	135
Rentebærende langsiktig gjeld	15	8 964	9 798
Langsiktig gjeld		9 335	9 933
Rentebærende kortsiktig gjeld	16	2 027	4 786
Betalbar skatt	7	62	1 318
Annen rentefri gjeld	17	10 288	6 871
Kortsiktig gjeld		12 377	12 975
Egenkapital og gjeld		51 736	52 653

Styret i Statkraft SF
Oslo, 18. mars 2009

Berit Rødseth

Arvid Gundeckjøn
styreleder

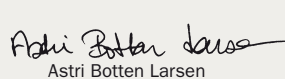

Ellen Stensrud
nestleder

Halvor Stenstadvold

Aud Mork

Egil Nordvik

Thorbjørn Holøs

Astri Botten Larsen

Odd Vanvik

Bård Mikkelsen
konsernsjef

Resultat
Balanse→ **Kontantstrømpoppstilling**Regnskapsprinsipper
Noter
Revisors beretning**Kontantstrøm
oppstilling**
STATKRAFT SF

Beløp i mill. kroner	2008	2007
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN		
Resultat før skatt	9 908	8 267
Ordinære avskrivninger	53	16
Betalt skatt	-63	-1 616
Tilført fra årets virksomhet	9 898	6 667
Endring i andre kortsiktige poster	-10 474	-8 205
Mottatt utbytte og konsernbidrag	6 994	7 478
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	5 940
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER		
Investeringer i varige driftsmidler	-	-24
Salg av anleggsmidler (salgssum)	-	19
Innbetalinger av utlån	4 915	3 945
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	3 940
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING		
Nedbetaling av langsiktig gjeld	-4 915	-3 950
Utdelt utbytte og konsernbidrag	-6 560	-5 857
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-9 807
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	73
Likviditetsbeholdning 01.01	175	102
Likviditetsbeholdning 31.12	33	175

Regnskaps- prinsipper

STATKRAFT SF

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge (GRS). Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

DATTERSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLES-KONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Aksjer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er i regnskapet for Statkraft SF behandlet etter kostmetoden. Mottatt konsernbidrag er inkludert i utbytte fra datterselskaper.

VURDERINGS- OG KLASSIFISERINGSPRINSIPPER

Usikkerhet i estimater Regnskapet er basert på forutsetninger og estimater som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Beste estimater ved tidspunkt for avleggelse av regnskapet legges til grunn, men faktiske tall kan avvike fra opprinnelige estimater.

Prinsipper for inntekts- og kostnadsføring Inntektsføring ved salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper inntektsføres i oppfølgingsåret, mens utbytte fra andre selskaper inntektsføres etter kontantprinsippet. Gevinst/tap ved salg av ordinære anleggsmidler behandles som driftsinntekter eller -kostnader.

Skatter Statkraft SF er underlagt overskuddsbeskatning som blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen vil bli realisert i fremtiden. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig lån er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktige lån balanseføres til pålydende, korrigert for eventuell uamortisert over- eller underkurs. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktige lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Immaterielle eiendeler Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler blir balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunktet driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Anskaffelseskost består kun av direkte henførbare kostnader. Indirekte administrasjonskostnader ved balanseføring av egne timer holdes derfor utenfor.

Datterselskap/tilknyttede selskap Selskapene vurderes etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det foretas nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må antas nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres samme år som det er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbytte andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene fratrekkes investeringens verdi i balansen.

Anleggsaksjer og andeler Alle langsiktige investeringer behandles til kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte behandles som finansinntekt.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Kortsiktige finansielle plasseringer Aksjer, obligasjoner, sertifikater og lignende klassifisert som omløpsmidler er vurdert til markedsverdi.

Betalingsmidler På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (cash collateral) balanseføres.

Usikre forpliktelser Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsværdi.

Langsiktig gjeld Opptakskostnader og over- eller underkurs regnskapsføres i henhold til effektiv rente-metoden (amortisert kost) for fastrentelån.

Sikring Regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Ved inngåelse defineres avtalen enten som sikringsforretning eller handelsforretning.

I de tilfeller der de inngåtte avtalene blir regnskapsmessig behandlet som sikringsforretninger, blir inntektene og kostnadene periodisert og klassifisert på samme måte som underliggende posisjoner. I den grad det foretas kontantstrømsikring, balanseføres ikke urealisert gevinst og tap på sikringsinstrumentet.

Valuta Balanseposter i utenlandsk valuta er vurdert til balansedagens kurs. Valutaeffekter føres som finanskostnad eller -inntekt. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på gjeld som anses som sikring av nettoinvestering i utenlandsk enhet, regnskapsføres i balansen.

Renter Renteinstrumenter periodiseres på tilsvarende måte som renter på rentebærende gjeld og fordringer. Urealisert tap eller gevinst på fastrenteposisjoner som er knyttet til rentebærende balanseposter, regnskapsføres ikke, da de ansees å utgjøre en del av sikringsforholdet.

Ved førtidig tilbakebetaling av lån (tilbakekjøp) resultatføres gevinst og tap. Swapper knyttet til lån som er nedbetalt, blir normalt kansellert. Gevinst og tap på disse blir resultatført sammen med underliggende lån.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i foretakets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmen tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Regnskapsprinsipper

→ **Noter**

Revisors beretning

Noter

STATKRAFT SF

01

DRIFTSINTEKTER

Driftsinntektene består av inntekter fra utleide verk og er nærmere omtalt i note 8 i konsernregnskapet.

02

LØNN OG ANDRE
PERSONALKOSTNADER

Selskapet hadde ingen ansatte i 2008.

For informasjon om lønn og personalkostnader for konsernledelsen og styret henvises til note 36 i konsernregnskapet.

03

NÆRSTÅENDE
PARTER

Statkraft har eierinteresser i flere kraftselskaper. Det vises til note 9 for nærmere spesifisering.

Transaksjoner med disse kraftselskapene skjer til markedsmessige vilkår. Statkraft Energi AS har i tillegg driftsansvar for kraftverkene i Laos hvor Statkraft SF indirekte har eierandeler. Avtalene er inngått til markedsmessige vilkår.

04

ANDRE
DRIFTSKOSTNADER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Materialer	-	20
Kjøp av eksterne tjenester	9	18
Øvrige driftskostnader	189	115
Sum	198	153

05

HONORAR TIL
EKSTERN REVISOR

Deloitte AS er revisor for Statkraft konsern og Statkraft SF. Totale honorarer for revisjon og øvrige tjenester for Statkraft SF for 2008 utgjør som følger:

Beløp i hele kroner	2008	2007
Lovpålagt revisjon	505 000	524 000
Skatterådgivning	2 000	-
Sum	507 000	524 000

06

FINANSINNEKTER OG -KOSTNADER

Finansinntekter

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Renteinntekter fra foretak i samme konsern	688	790
Renteinntekter	4	33
Andre finansinntekter	10 051	8 257
Sum	10 743	9 080

Andre finansinntekter i 2008 inkluderer i hovedsak konsernbidrag uten skatteeffekt på 10 000 millioner kroner.

Finanskostnader

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Rentekostnader til foretak i samme konsern	64	22
Rentekostnader	902	953
Andre finanskostnader	23	4
Sum	989	979

07

SKATTER

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Overskuddsskatt	-	1 240
Grunnrenteskatt	28	47
Korreksjon tidligere års ligning	-29	-17
Endring utsatt skatt	-370	-1
Sum skattekostnad i resultatregnskapet	-371	1 269

Betalbar overskuddsskatt

Skattevirkning av konsernbidrag	-	1 239
Betalbar overskuddsskatt	-	1 239

Betalbar skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Naturressursskatt	30	30
Grunnrenteskatt	28	47
Overskuddsskatt som overstiger naturressursskatt	-	1 209
Skyldig skatt tidligere inntektsår	4	32
Betalbar skatt i balansen	62	1 318

Avstemming av nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Resultat før skattekostnad	9 908	8 267
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	2 774	2 315

Skatteeffekter av

Grunnrenteskatt	28	38
Endringer i skatterate/skatteregler	-	11
Skattefrie inntekter	-2 826	-949
Endringer vedr. tidligere år	-29	-17
Andre permanente forskjeller, netto	-318	-129
Skattekostnad	-371	1 269
Effektiv skattesats	-4 %	15 %

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd, samt beregning av utsatt skatt.

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	-11	-11
Driftsmidler	211	245
Andre langsiktige poster	61	76
Fremførbare underskudd	-1 232	-
Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	-971	310
Midlertidige forskjeller grunnrenteskatt	229	245
Negativ fremførbart grunnrenteinntekt	-136	-120
Sum midlertidige forskjeller og fremførbart grunnrenteinntekt	-878	435
Total utsatt skatt (+) /utsatt skattefordel (-)	-246	124
Anvendt skattesats	30%/28%	30%/28%

Resultat
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Regnskapsprinsipper

→ **Noter**

Revisors beretning

08

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner gene- ratorer, mv	Andeler i kraftverk drevet av andre	Fjellrom, bygg, tomt, vei, bro og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	704	102	43	362	7	5	1 223
Tilgang 2008	-	-	-	-	526	-	526
Overførsel	-	5	-	-	-5	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.08	-412	-76	-43	-16	-	-	-547
Balanseført verdi 31.12.08	292	31	-	346	529	5	1 203
Årets ordinære avskrivning	-39	-14	-	-	-	-	-53
Avskrivningstid	30–75 år	15–40 år	5–50 år	50 år– ubegrenset		3–40 år	

Tilgangen i 2008 vedrører neddiskontert verdi av vederlag Statkraft SF er pliktig til å betale ved overtagelse av anlegg i Saudedalene. Se nærmere omtale i note 8 i konsernregnskapet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Konsesjoner, fallrettigheter m.v.

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Anskaffelseskost 01.01.08	68	391
Overførsel	-	-323
Balanseført verdi 31.12.08	68	68

09

EIERANDELER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Beløp i mill. kroner	Forretnings- kontor	Eier- og stemmeandel	Balanseført verdi
Datterselskaper			
Statkraft AS	Oslo	100 %	32 284
Asian Power Invest AB	Stockholm	100 %	166
Nordic Hydropower AB ¹	Stockholm	100 %	-
Sum			32 450

¹ Nordic Hydropower AB eies med 50 % hver av Statkraft SF og Asian Power Invest AB.

10

ØVRIGE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Lån til konsernselskaper	5 165	6 034
Andre anleggsmidler	30	-
Sum	5 195	6 034

11

FORDRINGER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Andre fordringer	19	196
Kortsiktige fordringer konsernselskap	12 522	13 000
Sum	12 541	13 196

Det er ikke identifisert behov for avsetning til tap på kundefordringer per 31. desember 2008.

Kortsiktig fordringer konsernselskap består i hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra konsernselskaper på 10 037 millioner kroner, samt første års avdrag konserninternt lån 2023 millioner kroner.

12
BANKINNSKULD,
KONTANTER
OG LIGNEDE

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Kontanter og bankinnskudd	33	175

Statkraft SF har langsiktige kommitterte kredittlinjer på 3200 millioner kroner og kassekreditt på 200 millioner kroner. Per 31. desember 2008 var det trukket 2750 millioner kroner på kommitterte kredittlinjer. Kassekreditten var ikke benyttet.

13
EGENKAPITAL

Beløp i mill. kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.06	29 250	57	29 307
Resultat 2007	-	6 998	6 998
Utbytte	-	-6 560	-6 560
Egenkapital per 31.12.07	29 250	495	29 745
Resultat 2008	-	10 279	10 279
Utbytte	-	-10 000	-10 000
Egenkapital per 31.12.08	29 250	774	30 024

Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

14
AVSETNING FOR
FORPLIKTELSER

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Utsatt skatt	-	124
Andre avsetninger for forpliktelser	371	11
Sum	371	135

Andre avsetninger for forpliktelser gjelder i hovedsak en neddiskontert verdi av vederlaget som Statkraft er pliktig til å betale ved overtagelse av anlegget i Saudefaldene i 2031. Se nærmere omtale i note 8 i konsernregnskapet.

15
RENTEBÆRENDE
LANGSIKTIG GJELD

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Obligasjonslån i det norske markedet	1 055	3 078
Lån i utenlandske markeder	4 110	2 956
Øvrige lån	3 799	3 764
Sum	8 964	9 798

Statkraft SF er debitor for statsgaranterte lån. Lånene består av lån under EMTN program og obligasjonslån i det norske markedet. Statkraft SF har identiske fordringer på Statkraft AS gjennom back-avtaler og har således ingen netto eksponering knyttet til disse lånene. Ettersom Statkraft SF vil fungere som et rent gjennomstrømningselskap er brutto eksponeringen ikke spesifisert.

Avdragsplan

Beløp i mill. kroner	2009	2010	2011	2012	2013	Etter 2013	Sum
Obligasjonslån i det norske markedet	2 023	-	655	-	-	400	3 078
Lån i utenlandske markeder	-	4 110	-	-	-	-	4 110
Øvrige lån	4	2 750	-	-	-	1 049	3 803
Sum	2 027	6 860	655	-	-	1 449	10 991

Resultat
Balanse
Kontantstrømpoppstilling
Regnskapsprinsipper

→ **Noter**

Revisors beretning

16

RENTEBÆRENDE KORTSIKTIG GJELD

Kortsiktig rentebærende gjeld på 2027 millioner kroner består av første års avdrag på 2023 millioner kroner, samt lån fra Asian Power Invest AB på 4 millioner kroner.

17

ANNEN RENTEFRI GJELD

Beløp i mill. kroner	2008	2007
Avsatt utbytte til eier	10 000	6 560
Øvrig rentefri gjeld	277	290
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	11	21
Sum	10 288	6 871

18

FORPLIKTELSER OG GARANTIANSVAR

Statkraft SF har ingen garantier og forpliktelser som ikke er balanseført.

Revisors beretning

Deloitte.

Deloitte AS
Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
0213 Oslo
Telefon: 23 27 90 00
Telefax: 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Statkraft SF

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft SF for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 10.279 millioner kroner for morselskapet og et overskudd på kr 33.529 millioner kroner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. Morselskapets regnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, berunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- selskapsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- konsernregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 18. mars 2009
Deloitte AS

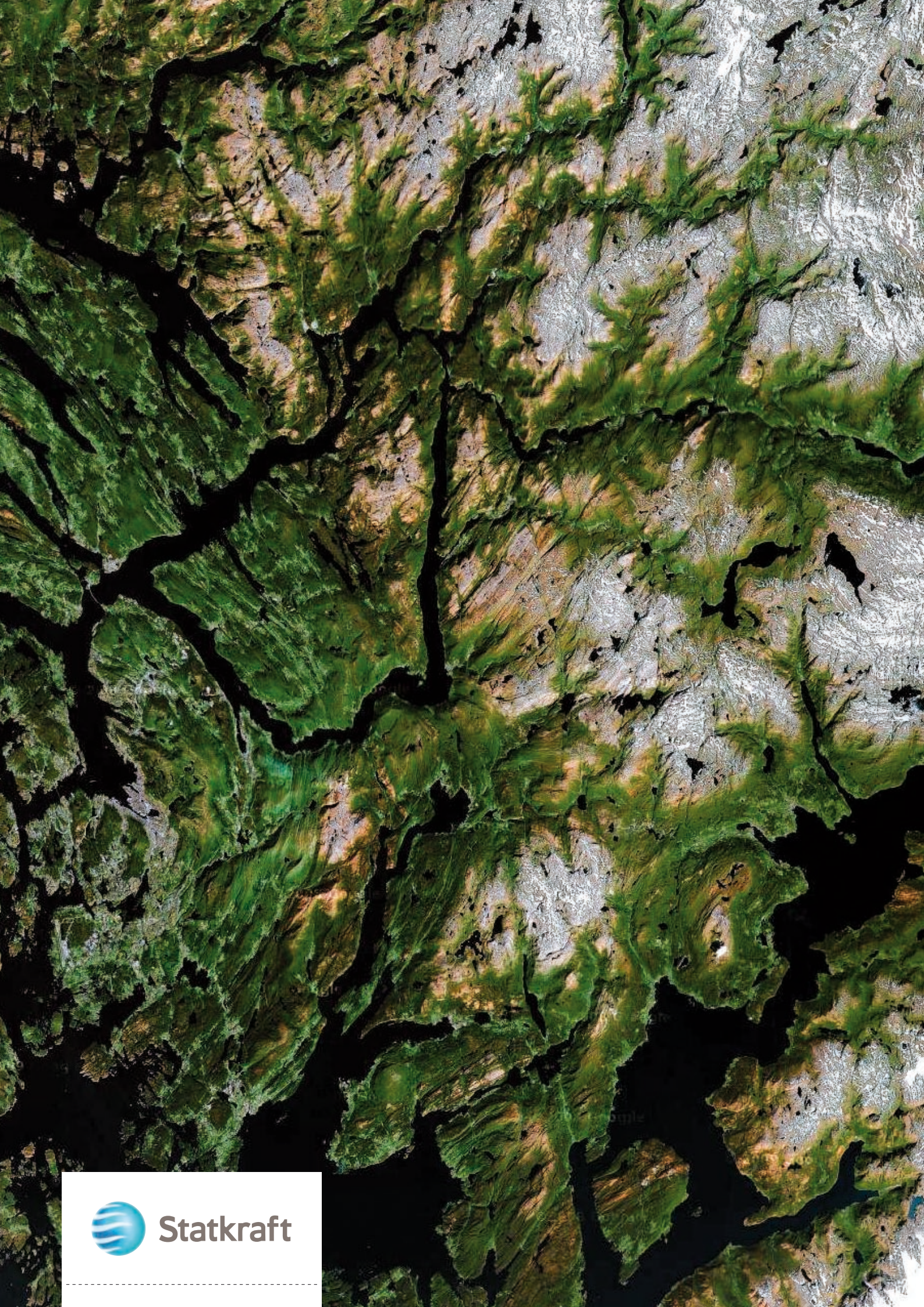
Aase Aa. Lundgaard
statsautorisert revisor

Audit, Tax & Legal, Consulting, Financial Advisory.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu

Org.no: 980 211 282

Statkraft